

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד
רוא"מ

התכנן אבנר רבי"ה
1974-1971

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

3

ג

מדינת ישראל
משרדי הממשלה

6465

שם תיק: לשכת ראש הממשלה גולדה מאיר - המרכז
לדמוגרפיה

מזהה פנימי: ג-6465/3

מזהה כריט: 000tzzfq

תאריך הדפסה: 28/05/2017

כתובת 2-107-9-11-9

תיק מס' 3

מחלקת
יו"מ אבנר רבי"ה

מדינת ישראל

✓
א-י-כ-ו-ג

המרכז לדמוגרפיה

משרד ראש הממשלה
ירושלים

תאריך 76.2.5

מספר

תפקידי המרכז לדמוגרפיה

היעד הכללי: להגיע לקביעה ולמימוש של מדיניות חברתית המבוססת - גין היתר - על מדיניות דמוגרפיה, הלוקחה בחשבון את צרכי המדינה מכחינת כמות ואיכות האוכלוסיה, ובד בבד את צרכי הפרט והמשפחה באשר לרווחתם ורווחת החברה.

באופן ספציפי - המטרות הן:

1. להשפיע על משרדי הממשלה והשרותים הוולונטרים בכוון תכנון מדיניות משותפת וכוללנית ובקביעה עדיפיות בהקצאת משאבים לרווחת הפרט והמשפחה בסביבתם - ובלקד בנושאים דיוור, בריאות, חינוך ובריאות קיום (בהתאם לגודל המשפחה) ובפיתוח חברתי.
2. ליזום ולהשפיע על חיקונים בחקיקה להשגת מטרות אלה.
3. ליזום ולקדם פעילויות לקידום הורים ובפרט אמהות:
(א) להכנתם ולחיזוקם בהפקדיהם החינוכיים
(ב) להפעלתם לקראת מעורבות יתר בחברה הטובבת אותם ולשמוש יעיל יותר של השרותים, תוך השתתפות פעילה יותר בקביעה דרכי פעולתם (של השרותים).
4. ליזום ולקדם שרותי יעוץ למשפחה - שרותים מונעים ועוזרים - בחחום חיי המשפחה, כולל תכנון משפחה, יעוץ כלכלי, חינוכי ובנושאי יחסים בין אישיים.
5. ליזום ולקדם שרותים המקלים על האשה את תפקידיה כאם וכעקרת בית, עם דגש על שרותי החינוך לילדים מתחת לגיל חינוך חובה - ולהבטיח את סיבם ע"י הכשרת נח אדם מתאים.
6. ליזום, לעודד ולסמן מחקרים בסיסיים לאסוף מידע לשם קביעה מדיניות זו ולשם הערכת הוכניות ויעילותם.
7. להיות הגורם המרכז את המידע על הפעילות בחחום הדמוגרפי בארץ ובעולם והדואג להפצתו.

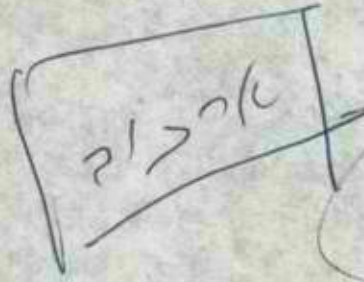
המרכז אינו יחידה ביצוע. הוא מאתר תחומים לפעולה שנועדו לקדם את הנושא; עוסק בפעולות הכנה להנהגת הפעולות הדרושות, במגנה ברורה שביצוען יעבור לגופים רלוונטיים, הכל לפי הנושא.

מדינת ישראל

משרד ראש הממשלה
ירושלים

תאריך יח"כסלו תשל"ד
13 בדצמבר 1973

מספר

המרכז לדמוגרפיה

א ל : מר מ. גזית - מנכ"ל משרד ראש הממשלה

מאת : מנהלת המרכז לדמוגרפיה, משרד ראש הממשלה

הנדון: הערות להצעת חוק החייל המשוחרר (הוראת שעה) תשל"ד, 1973

קבלתי כעת את הצעת החוק בנוסחה כפי שחובא לישיבת הממשלה ואני מרשה לעצמי להתייחס למס' נקודות הנראות לי חשובות:

לסעיף 1, חת סעיף (2) : בנוסחו המוצע הוא מוציא מכלל זכויות אלו חיילות בשרות סדיר חובה, מאחר והקופת שרות נמוכה מ-30 חודש שזינגו בסעיף זה. ידוע לי שגם חיילות (אם כי מעטות) שרתו מוארך בתקופה זו.

הצעתי, איפוא, למחוק בסעיף זה את המלים "30 חודש".

לסעיף 1 חת סעיף (3) : ההגדרה הנוכחית אינה מכסה את החיילים, שלאחר שחזרו מושבי המצרי לא הוחזרו לשרות פעיל.

הצעתי היא לתקן את הסעיף וייקרא: "מי שסיים כדין תקופת שרות כאמור בפסקאות (1) או (2), אף אם נמשכה פחות מ-90 יום, אם נסתיימה אחרי הזרה מהשבי האויב או שנסתיימה כתוצאה מחבלה.....".

לסעיף 3 : הגבלת מועד התביעה בצורה מחלטה אינה לוקחת בחשבון את האפשרות שמסיבות שאין לחייל שליטה עליהן הוא יאחר את המועד.

הצעתי היא: להוסיף לפני המשפט האחרון את הפסקה: "זולת אם האחור להגשת התביעה נבעה מסיבה שלא היתה לחייל המשוחרר שליטה עליה".

לסעיף 4 : בהזדמנות זו ניהן לתקן עווה לגבי זכויות של אנשי מלואים בחוק"חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) תש"ט, 1949" והייתי מציעה להוסיף את המשפט: "לענין החזרה לעבודה דין חייל משוחרר לפי חוק זה כדין חייל משוחרר לפי חוק"חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) תש"ט, 1949".

2/..

התאחדות העובדים

התאחדות העובדים

מס' 100

התאחדות

א. ש. : מס' 100 - מס' 100

ב. ש. : מס' 100 - מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

התאחדות העובדים (התאחדות העובדים) מס' 100

מדינת ישראל

משרד ראש הממשלה
ירושלים

המרכז לדמוגרפיה

תאריך

- 2 -

מספר

לסעיף 5 : הנסוח המוצע אינו מחייב הפסקת הליכי מכרז.

הצעתי היא: לתקן את הנסוח וייקרא: "..... והעמיד חייל משוחרר את מועמדותו לאותה משרה אחרי שהוכרז עליה, יופסקו הליכי המכרז וניחן למנות את החייל המשוחרר למשרה האמורה.....".

לסעיף 6 : כותרת הסעיף אינה מבטאה בברור את חכן הסעיף.

הצעתי היא לשנותה כדלקמן: "שכר למוד להשלמת למודים לתעודת בגרות".

ההערות הנ"ל מתיחסות לתקוני נסוח ולקבוצות שנשכחו.

ההערות הבאות מתיחסות יותר לשאלות מהותיות:

לסעיף 11 - "עדיפות בתור לשכון". ההצעה בצורתה הנוכחית חסרה כל משמעות מעשית. כפי שהזכרתי בחומר רקע שהכנתי בזמנו, פתרונות הדיור לזוגות צעירים ולמשפחות הגרות בצפיפות אינן עונות על הצרכים הדחופים; הדבר גם אושר ע"י נציגי משרד השכון בצווה הבינמשרדי שהכין את הצעת החוק. אם לא תדבטש בד בבד עם חקיקת חוק זה הרחבה ניכרת בחקציבים ובתכניות הדיור שיהיו פתרונות נוספים לבעיית הדיור, יגרום סעיף זה של החוק להתמררות קשה בקרב החיילים המשוחררים והן בקרב האוכלוסיה המצפה לדיור, אשר נדחתה ע"י העדפת החיילים המשוחררים.

לסעיף 12 : שיקום מקור פרנסה. סעיף זה בניסוחו הנוכחי אינו מחייב.

בצווה הבינמשרדי הדגיש נציג משרד הבטחון במיוחד את הצורך להתיחס בחוק גם לאוכלוסיה העצמאים שהתפסדים הכספיים הכרוכים בגיוסה הממושך, לעתים מסכנים את המשך פרנסתה ויש צורך לתת בטוי חזק יותר לזכות המקרה שנפגע לעזרה לשיקומו.

ב ב ר כ ה

אילזה שטרן

SECRET DOCUMENT

SECRET DOCUMENT

SECRET

SECRET

Section 8: Section 8 is the main part of the document.

Section 8: Section 8 is the main part of the document. It contains the main body of the document, including the main text and the main conclusions.

Section 9: Section 9 is the main part of the document.

Section 9: Section 9 is the main part of the document. It contains the main body of the document, including the main text and the main conclusions.

Section 10: Section 10 is the main part of the document.

Section 10: Section 10 is the main part of the document.

Section 11 - "Section 11 is the main part of the document". Section 11 is the main part of the document. It contains the main body of the document, including the main text and the main conclusions.

Section 12: Section 12 is the main part of the document.

Section 12: Section 12 is the main part of the document. It contains the main body of the document, including the main text and the main conclusions.

SECRET

SECRET

63111

משרד האוצר
אגף התקציבים

ירושלים, 4 בדצמבר 1973

לכבוד

א.נ.נ.

מצ"ב הופר רקע לשיבת הצווח הכינוסטרדי בהצעת חוק הזכויות להיילום
מסוחררים, שתקיים ביום ג' 11.12.73.

א. סיכום דיון מישיבת הצווח שתקיימה ביום א' 2.12.73.

ב. סכום ישיבת צווח מצומצם עדן בנוסא העסוקה.

ג. סכום ישיבת צווח מצומצם עדן בנוסא היכון.

ב ב ר כ ה,

אליטבע סגל
ע/רמכונה על התקציבים

ירושלים, 3 בדצמבר 1973

סיכום דיון הצוות הבינמשרדי - ב"הצעה חוק זכויות
לחילולים משתחררים מערות חובה בוארך ושירות מלואים
ממלחמת יום הכיפורים - מיום 3 בדצמבר 73

י. שרון ד. אלפונדרי (משרד הסיכון) ז. שלד	א. גפני, יו"ר הועדה ד. לינסל ט. סנר ה. אשכנזי ע. סיון	השתתפו:
ט. גלס, משרד המספחים	א. גוראל א. מיכאלי (משרד העבודה)	דר'
א. פינק, משרד הבטחון	ס. שיפמן, משרד דסקד	
ז. בונה (נט"מ) כ. גורדון	א. כרום (משרד החינוך) ד. זילברבוך, ע. לביא, משרד הקליטה	

סיכום הדיון

הצעת החוק מובאת כבטיח לדיון ופתוחה להצעות ולטענות מצד אנשי הצוות.

אין החוק בא לפתור את הבעיות הכרוכות במספרות מגורשים בעת כרוחם, בעיות מסוג זה תבאנע על פתרון במסגרת הפעולה של המשרדים הנוגעים בדבר.

החוק המוצע יופעל כחאום עם חוק חילולים משתחררים ובהאום עם המשרדים הנוגעים בדבר.

א. גוראל: ביטוח אבטלה יש לבדוק את חוק ביטוח אבטלה בחקרה לחוק זה. במידה וחוק ביטוח אבטלה חל על אנשי מילואים אלו צורך לכלול זאת בחוק המוצע.

אומדן ההוצאה בחכסרה מקצועית ובזך 10 עד 15 מליון ל"י.

דר' א. מיכאלי: הכשרה לעבודה מעלה את הצורך בקיצור תקופת ההכשרה לסוגים שונים של הפקידים לגבי אוכלוסייה זו.

הצורך במתן הלואה לחילולים משתחררים אשר לא יהנו ממסור לחילום לשנת לימודים (מוכרות להשכלה גבוהה).

ס. שיפמן: מעלה א*כע"ת הכגורוסיית שהח גם נזקקת טעד.

1. חילולים אשר הוריהם בטיפול לטכת טעד וזקוקים לטיפול יומי.

2. סידור כוגב של ילדים במעונות יום כהוצאה מחעד האט כביה ובעיה החטגחה על הילדים כביה כאשר על האט מוסליות הפקידים נוספים (פציעת הבעל).

כתוצאה מהקטיים האסורים וקטיים נוספים הקטורים למצב יש צורך בהערכות מיוחדות של מטרד המעד כדי להתגבר על הבעיות המיוחדות שנוצרו.

א. פינק: מעלה את הצורך לבדוק בהקשר זה את חוק הנכים ולכלול בו כל אותן נקודות המועלות בהצעת חוק זו.

מ. גלס: מעלה את בעיה היחס בין זכויות העדיפות שהצעת חוק זו מעלה לבין מערכת העדיפויות הקיימות כבר במסך עדיפות בקבלת מטרה שלא במכרז.

א. מרום: יש לקבוע מד הם "מוסדות כוכרים" לצורך זה.

יש לקבוע הקרה טכר לימוד למטרה זו.

יש לדון בבעיה הלמדית חו"ל המגויסים לגבי השואתם ללומדים במוסדות להשכלה בארץ.

מעלה את הצורך במילגות קיום לגבי סטודנטים מגויסים שאין ביכולתם לפרנס את עצמם כתוצאה מגיוס מוגבר.

י. טרון: מעלה את הבעיות הכרוכות כמתן עדיפות לאוכלוסייה זו ברכישת דירות. לדעתו, יש להקפיד לזכאים לדיוור על פי קרטריזנים אלה כי חלוקת הדירות בעוול המטר לפחות שנהיים.

מבין הזכאים לדירות שנרשמו וירשמו להכנייה שיכון תהיה זכות עדיפות בקבלת הדירה לזכאים על פי חוק זה.

מ. שיפמן: בהקשר זה יש לתת את הדעה לגבי ניסוח החוק; יש להוסיף כי גם מגויס ששחרר בעבור למעלה משלושה חדשים - זכאי לדיוור.

ז. בונה: מעלה את הבעיות הטכניות שישתעוררו עם הפעלתו של חוק זה, לפיו תנתן אפשרות לזכאי על פי חוק זה לאיום מטרה בטרות המדינה ללא מכרז. בין שאר הבעיות, בעיה עדיפות הנכים ממלחמה זו (הנכללים בקטגוריה זו) לגבי נכים ממלחמות אחרות.

א. פינק: מציע בהקשר זה מתן עדיפות לנכים על פני היילים ששחררים הזכאים על פי החלוקה חוק זו.

ד' א. סיכאלי: מציע כי כל זמן שהחוק זה יהיה בחוקה, תנתן זכות עדיפות במכרזים על פני בעלי הזכויות האחרות. זכות זו תפוג עם חוס החלוקה חוק זה.

ה ח ל ט ר ת

1. הוחלט על הקמת גוף מבצע במסדר הבטחון והקמת גופים מקבילים במסדרים הנוגעים בדבר.
2. הוחלט על הקמת מחוז משנה מבין אנשי הצוות הבינמטרידי לליבון הבעיות שהועלו בדיון.
3. הצוות בנוסאים הקטורים לקליטה המגויסים בעבודה, לזכאים לשיכון ולמענקים לחינוך ידונו במכלול הבעיות הקטורות בעדיפות אוכלוסייה זו ויעלו הצעות לפתרון הבעיות החוקיות והציבוריות הנובעות מהחלוקה חוק זה.

- 4. הצעות יגישו המלצותיהן לפר א. בפני לפני הישיבה הבאה.
- 5. המלצות הצעות יועלו לדיון בצורת הבינסטרודי בישיבה הבאה.

רשמה: אליסבע טגל

זכרון דברים מישיבה שהתקיימה ביום
312.73 בשעה 13.00

בהסתתפות ה"ה: בונה, גורדון, דר' סיבאלי; לביא אטכנזי
בענין: הצעת חוק הזכויות לחיילים המשוחררים.

הועדה רנה בפרק התערוקה ומיכסה כדלקמן:

1. מכרזים

במכרזים שיפורסמו יצויין כי עדיפות תינתן לזכאי לפי חוק זה
הממלא אתר דרישות המסדה; היו כמה זכאים כאלה - ייבחר הכסיר
ביניהם.

הקביעה מי כסיר ומי כאלה אתר דרישות המסדה תעשה על ידי ועדה
של שני אנשים המורכבת מנציג שירות המדינה או נציגו, יו"ר,
ונציג המסדה הנרגע בדבר.

כל האמור לעיל בכפיפות ליתר הוראות חוק המלונדים.

2. לשכת העבודה

תינתן עדיפות בתור לחייל משוחרר לפי חוק זה היתה לעדיפות
הניתנת כיום לחייל משוחרר כשירות סדיר.

מדינת ישראל

משרד ראש הממשלה
ירושלים

המרכז לדמוגרפיה

תאריך ל' חשוון תשל"ד
25 נובמבר 1973

מספר

אריאל

מכתב
אריאל
מכתב
אריאל
מכתב
אריאל

אריאל
מכתב
אריאל
מכתב
אריאל

אל: מר מ. גזית, מנכ"ל משרד ראש הממשלה

מאת: מנהלת המרכז לדמוגרפיה

מר גזית היקר,

הגב' ז. הרמן - לפני צאתה לארצות הברית למען המגביה (לתקופה של בערך שבועיים) בקשני לשלוח לך את החומר שהכינונו כחומר יסוד לקראת חקיקת ג' 18 "G.I. Bill".

גב' הרמן ואני שוחחנו בנדון עם חה"כ חיים צדוק - שגם הוא נקט ביוזמה בנושא זה.

ברור שיהיה צורך בעבודה מעמיקה לשם הכנת החוק ואולי כדאי למנות צוות שיהיה מורכב מאנשי משרדי האוצר, הבסחון, העבודה, החינוך והשיכון.

אנחנו נשמה לעמוד לרשותך בעניין זה ואני מבינה שגב' הרמן ספרה לך שכבר מזמן נתן המרכז לדמוגרפיה מחשבות על אפשרות של חקיקת חוק מעין זה.

בברכה,

א. א.
אילזה שטרן

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

ירושלים, 21.11.73

הצעה להרחבת זכויות חיילים משוחררים

החוקים המתייחסים לזכויות חיילים משוחררים כיום הנם: חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) תש"ט-1949, חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושקום) תש"י-1950 וחוק הנכים (תגמולים ושקום) תשי"ט-1959.

החוקים המתייחסים למשפחות השכולות ולנכי מלחמה מכסים פחות או יותר את הצרכים, אם כי יתכן ויהיה צורך להחאימם למצב החדש שנוצר. לעומת זאת, חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) תש"ט-1949, מהיחס להחזרה לעבודה של חיילים משוחררים משרות סדיר ומשרות חלקי, אך רק לאלה שהיו שכירים לפני התגייסותם.

לאור המלחמה הנוכחית בה היה גיוס מלא אשר עלול להמשיך תקופה ארוכה ושדרש קרבנות רבים, לא רק בגוף ונפש אלא גם בשטח הכלכלי, יש צורך דחוף להרחיב בהרבה את זכויות החיילים המשוחררים.

יש להכין חוק המכסה את כל אוכלוסית המשוחררים ולקחת בחשבון את הצרכים המיוחדים של כל קבוצה וקבוצה.

1. קבוצות המשוחררים כוללות:

- (א) חיילים המשתחררים משרות סדיר וקבע
- (ב) אנשי מלואים שצרכיהם לא מכוסים ע"י ההסדעים הקיימים,
- (ג) אנשי הג"א ומל"ת,

2. הצרכים

- (א) הבטחת קיום לחייל משוחרר בתקופה הראשונה עד שיקבל במערכת הכלכלית.

כיום קיים נוהל במחלקה להכוונת חיילים משוחררים במשרד הבטחון, לתת לחיילים שהשתחררו משרות סדיר, מענק בסך - 300 ל"י, למעוטי יכולת בלבד, וכן קיימת אפשרות לקבל הלוואה בסך 500 ל"י בריבית של 3% כ"עזרה ראשונה". לנוהלים אלה אין בסוס בחוק.

Notes on the life of...

... ..

... ..

... ..

... ..

1.

- 1.
- 2.
- 3.

... ..

... ..

ב) עבודה

חייל משוחרר משרות סדיר, קבע או מילואים ממושכים (שאינן לו זכות לחזור לעבודה הקודמת או שלא עבד כלל) זקוק לכניסה מהירה ככל האפשר לעבודה מפרנסת ובפרט כשהוא בעל משפחה. שרותו בצבא מנע ממנו להיות רשום בחור כדורש עבודה ומכאן יכול להווצר מצב שהוא יאלץ לחכות תקופה ארוכה עד שיקבל עבודה. אמנם, הוא זכאי לדמי אבטלה, אולם אין זה הפתרון כי מצב זה מקשה את שובו לחיים אזרחיים תקינים.

יש להגיש א. עדיפות בקבלת עבודה לחייל משוחרר.

ג) לימודים

צעירים שגויסו לשרות סדיר לרב טרם השלימו את השכלתם, הכשרתם המקצועית ולא נכנסו עדיין לשוק העבודה. שרות צבאי במשך 3 שנים או יותר דוחה את כניסתם למערכת הכלכלית וגורמת להפסד מצטבר של כ-60% לחודש לאורך כל שנות עבודתם בחיים המבוגרים (לפי הערכתם של כלכלנים בשנת 1970). צרכיה של קבוצה זו הם בקבלת אפשרות להשלמת לימודים תיכוניים ועל-תיכוניים, לימוד מקצוע או הסבה מקצועית.

כיום קיים נוהל במשרד הבטחון לתת במקרים מיוחדים מענק חד פעמי בסך 400.- ללימודים אקסטרניים. כמו כן מממן משרד הבטחון לימודים קדם - אקדמיים בסך 1,500.- ואת הוצאות הדיור במעונות הסטודנטים.

1) 1977

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

2) 1978

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

ד) הפסדים כלכליים

לאור הגיוס הממושך של אנשי המילואים שחלקם עובדים שכירים וחלק לא מבוטל עובדים עצמאיים (בעלי מלאכה, מסחר זעיר, בעלי מקצועות חופשיים קבלנים למיניהם ובעלי עסקים שונים) נוצר מצב של אבדן הכנסה הן לשכירים והן לעצמאיים. עבור חקופת הלחימה (עד סוף אוקטובר 1973) שולם למגוייסים סכום סטנדרטי בהתאם למצב המשפחתי, ומחודש נובמבר מקבלים השלמה מקרן ההשואה סכומים שאף הם במקרים רבים נופלים מההכנסה בימים רגילים (עד מכסימום - 1500 ל"י). עבור חודש אוקטובר נותני העבודה של עובדים קבועים ברוב המקרים השלימו את הפסדם לשכרם הקבוע, לא כן לגבי עובדים היומאיים. גם אצל עובדים שכירים קבועים רבים, ההכנסה משעות הנוספות ומעבודות נוספות נפלה ונוצרו מקרי מצוקה בעיקר עקב התחייבויות וחובות שקבלן על עצמן לפני גיוסם ושעליהם לכבדן.

אצל אוכלוסיית העצמאיים, שלא היה מי שישלם להם אף את ההכנסה הבסיסית, הפסד ההכנסה בדרך כלל גבוה יותר. אם כי יש עצמאיים שהכנסתם הרגילה מספיק גבוהה כדי לכסות הפסדים אלה, יש בודאי חלק לא מבוטל של עצמאיים זוטרים שההפסדים הכספיים מסכנים את המשך פרנסתם.

יהיה צורך לעזור במקרים קשים בקרב 2 הקבוצות לעיל לעמוד בהתחייבויותיהם ולשקם את עסקיהם.

ה) דיור

(1) הקשיים להשגת דיור לזוגות צעירים ידועים, אם כי קיימת תכנית ממלכתית הנוחנת עדיפת לקבוצה זו. החיילים המשתחררים אחרי שרות ממושך ורוצים להקים משפחה, ברובם אינם מסוגלים לגייס את הסכומים הראשונים הדרושים להכלל בתכניות אלו, שהן בלאו הכי אינם מספיקות לכל הזוגות הצעירים הזקוקים לדיור. (לדוגמא: בירושלים נדרש זוג צעיר לגייס 7,500 ₪ בשעת ההרשמה, 7,500 ₪ בשעת חתימת החוזה, 17,000 ₪ בשעת הכניסה לדירה. בנוסף לזה חייבים לקבל על עצמם התחייבויות למשכנתא בגובה של 60,000 ₪). בעיות הקמת בית כולל גם את בעיית רכישת ציוד ביתי ראשוני, דבר אשר מביא בעקבותיו התחייבויות וחובות נוספים למשפחה.

במשרד הבטחון ניתן כיום להשיג הלואה עד 5,000 ₪, ברביית של 11% ל-4 שנים ובמקרים קשים במיוחד 3,500 ₪ ללא רביית.

(2) מצוקת הדיור של משפחות עם ילדים ידועה כאחת הבעיות המעיקות במיוחד וזאת על אף תכניות ממלכתיות וצבוריות רבות המנסות להתמודד עם בעיה זו. משפחות מרובות ילדים שלעתים קרובות אחד או יותר מבני המשפחה מגויסים ושהכנסתם מעבודת ראש המשפחה בדרך כלל נמוכה, ושתנאי מגוריהם לרוב קשים ביותר, אינן יכולות לעמוד בתנאי התשלומים של התכניות - להטבת תנאי דיור-הנ"ל, ואף לא ברכישת הציוד הביתי החיוני. צרכיהן של משפחות אלו - שהן לעתים קרובות חשות את עצמן מקופחות - יובלטו עוד יותר עם שחרומם של בני המשפחה ויש צורך למצוא פתרונות לבעיית הדיור שלהן בהיקף רחב ככל האפשר ובתנאים בהם יהיו מסוגלים לעמוד, וכן לבעיית רכישת הציוד הביתי החיוני.

(ו) הכוונה וייעוץ

לאור ההתערערות שחלה - בעקבות המלחמה - בחיים המשפחתיים, החברתיים והכלכליים, נוצרו בעיות רבות שהמשפחות אינן מסוגלות לפתורן בעצמן והשרותים הקיימים כיום אינן ערוכים די הצורך לענות עליהן. חלק מבעיות אלו מחייבות ייעוץ משפטי או ייעוץ של מומחים בשטח הכלכלי.

בעיות בחיים המשפחתיים ובחינוך הילדים שנוצרו או הוחרפו בעקבות המלחמה והגיוס, עלולות להביא להרס המשפחות אם לא תימצא להן העזרה המחאימה ע"י ייעוץ פסיכולוגי וחינוכי.

שנויים הצפויים בצרכי כוח אדם בכל ענפי המשק, בעקבות המלחמה והגיוס ההמוני, מחייבים תכנון זהיר של הכוונה המשוחררים למקצועות ולענפי המשק השונים. לשם כך יש צורך ייעוץ והכוונה ללימודים ולמקצועות מותאמים לצרכים החדשים.

1) PROBLEMA PRINCIPAL

Este problema surge - cuando se trata de un sistema, en el que se desea, a partir de una descripción del sistema, obtener una descripción de su comportamiento. Este problema surge en la práctica cuando se desea obtener una descripción de un sistema a partir de una descripción de su estructura. Este problema surge en la práctica cuando se desea obtener una descripción de un sistema a partir de una descripción de su estructura.

Este problema surge cuando se desea obtener una descripción de un sistema a partir de una descripción de su estructura. Este problema surge cuando se desea obtener una descripción de un sistema a partir de una descripción de su estructura. Este problema surge cuando se desea obtener una descripción de un sistema a partir de una descripción de su estructura.

Este problema surge cuando se desea obtener una descripción de un sistema a partir de una descripción de su estructura. Este problema surge cuando se desea obtener una descripción de un sistema a partir de una descripción de su estructura. Este problema surge cuando se desea obtener una descripción de un sistema a partir de una descripción de su estructura.

3. הצעות

קיים צורך בחקיקת חוק חדש או תיקון של החוק הקיים המבטיח את המקורות והכלים לכסוי הצרכים הנ"ל.

כמו-כן חייב החוק להרחיב את קטגוריית הזכאים לכלול גם אנשי מלואים ששרתו למעלה מ-X ימים בתקופה של X חודשים ולהתחשב במצב המשפחתי. מוצע איפוא:

(א) הבטחת קיום ראשוני

שחייל משוחרר - שאינו זכאי לחזור למקום עבודתו הקודם או שלא עבד או שדרושה תקופה מסויימת לבניית מקור פרנסתו מחדש - יקבל מענק חד פעמי בסכום של שכר ממוצע חדשי במשק.

(ב) עבודה

שחייל משוחרר משרות סדיר קבע או מלואים ממושכים - שאין לו זכות לחזור לעבודה הקודמת או שלא עבד כלל - הדרוש עבודה בשכירות - יקבל עדיפות בקבלת עבודה משרות התעסוקה.

כמו-כן יש לתקן את "החוק" חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) כך שיכלול גם עובדים יומיים ועובדים שעבדו פחות מ-6 חודשים.

(ג) למודים

חיילים המשתחררים משרות סדיר, או קבע (עד ל-3 שנים בצבא הקבע) יהיו זכאים:

- (1) להשלים את לימודיהם התיכוניים וקדם אקדמאיים (במשך שנה אחת)
- (2) להשלים למודים אקדמאיים במכללות מוכרות (3 שנים)
- (3) ללמודים מקצועיים או הסבה מקצועית בבחי ספר וקורסים מוכרים (עד 3 שנים)

זכאות זו כוללת פטור משכר לימוד וכן הלואה למחיה - עד מכסימום של סכום X ל"י בתקופת הלמודים.

יפתחו שרותי ייעוץ והכוונה למועמדים ע"מ לעזור להם בבחירת המקצוע ושטח הלימודים ולעקוב אחרי התפתחותם.

2. Test

1) The first part of the test is a multiple choice section consisting of 10 questions.

2) The second part of the test is a short answer section consisting of 5 questions. Each question is worth 4 marks, for a total of 20 marks.

3) Final Project

The final project is a research paper on a topic related to the course. It is worth 20% of the total grade. The paper should be 10-12 pages long and include a bibliography.

4) Exam

The exam is a written test consisting of 10 questions. It is worth 20% of the total grade. The questions cover all the topics discussed in the course.

5) The exam is held at the end of the semester. It is a closed book exam. The duration of the exam is 2 hours.

6) Grading

The grading system is as follows: Multiple choice questions are worth 2 marks each. Short answer questions are worth 4 marks each. The final project is worth 20 marks. The exam is worth 20 marks.

7) The total grade is calculated as follows: Multiple choice questions (20 marks) + Short answer questions (20 marks) + Final Project (20 marks) + Exam (20 marks) = 80 marks.

8) The final grade is calculated as follows: (80 marks / 100) = 80%.

9) The final grade is rounded to the nearest whole number. For example, a grade of 79.5% is rounded to 80%.

10) The final grade is used to determine the student's final grade in the course. For example, a final grade of 80% corresponds to a B grade.

11) The final grade is also used to determine the student's eligibility for honors.

12) The final grade is also used to determine the student's eligibility for a scholarship.

ד. הפסדים כלכליים

ועדה קבועה המורכבת ממומחים בשטח הכלכלי והחברתי תפתח קריטריונים לקביעת "פגיעה כלכלית קשה". למקרים שהוגדרו כזכאים יינתנו הלואות לשיקום כלכלי עד מכסימום סכום של X ל"י ברבית נמוכה לתקופה של X שנים.

לרשות כל הפונים בבעיות של הפסדים כלכליים יועמדו מומחים בשטח המשפטי ו/או הכלכלי לשם קבלת ייעוץ מתאים, במקרה של צורך לשינוי תעסוקה יעמוד לרשות הנפגע יעוץ מתאים.

ה. דיור

(1) למשוכרים משרות סדיר תהיה זכות לקבלת הלואה עד מכסימום סכום של X ל"י, ברבית נמוכה ולטווח ארוך, להשבת דיור במסגרת התכניות לזוגות צעירים. הזכאות לקבלת הלואה זו תהיה עד ל- 8 שנים לאחר מועד השחרור.

יש לשקול את האפשרות שההלואה או חלק ממנה ייהפך למענק עם הולדת ילדם במשפחה.

(2) למשוכרים בעלי משפחות עם ילדים שהם לרוב משרתים במלואים, יש לתת זכות להלואה עד X ל"י להטבת תנאי הדיור. הזכאות להלואה זו כחייל משוחרר מותנית בשרות של X ימים במשך תקופה של X חדשים.

משפחות אלו יכולות גם להנות מזכותם של בנים משוחררים משרות סדיר אך לא חינתן אפשרות להנות פעמיים מהלואה למטרות דיור במסגרת חלק זה.

הלואה לרכישת ציוד ביחי חיוני תינתן במקרה הצורך למקבלי הלואות לדיור.

הערות

א. בהצעות הנ"ל הוזכר הצורך בשרותי ייעוץ בהקשר לנושאים שונים. יש להוסיף כי קיים צורך להרחיב את השרותים הקיימים בייעוץ פסיכולוגי לענות על הצרכים הספציפיים של חיילים משוחררים ומשפחותיהם.

ב. ההצעות הנ"ל מהוות בסיס ראשוני לדיון לקראת הכנת חק וטרם נבדקו האפשרויות המעשיות. לכן לא נקטנו בסכומי כסף אך רצוי לבדוק באיזו מידה זכויות עולים חדשים יכולות להוות קו מנחה לקביעת זכויות חיילים משוחררים.

NOTE

- a. "Contract" refers to the agreement between the contractor and the client. It is a legal document that defines the scope of work, the schedule, and the budget. It is essential for both parties to understand their obligations and expectations.
- b. "Contract" also refers to the relationship between the contractor and the client. It is a partnership that requires communication, trust, and flexibility. The contractor should be transparent about their capabilities and limitations, and the client should be open to feedback and collaboration.

מדינת ישראל

אשר

קבוצה

מאת

משרד ראש החמשלה

אשר
ישראל
אשר
אשר
אשר

31.5.73

Handwritten notes and scribbles in the top right corner.

1900

1900

1900

1900

HADASSA
MAGAZINE
May 1973

Demographic Center Sends Mom to Camp

"ME go to camp?" laughed Fortuna when a social worker broached the idea. "Camps are for children." Fortuna is 30 years old and a mother of ten.

The social worker patiently explained to her that what she had in mind was a day camp for mothers of large families, like herself. It would provide her with a chance to rest and relax for ten days, to get away from the chores and routine of an existence that seemed to be an 18-hour ordeal of continual cooking and cleaning.

The social worker talked, explained, pleaded and cajoled. Fortuna admitted that she qualified as a mother of a large family. The oldest of her ten children is twelve and another one is on the way. Married at 16, she didn't even have a honeymoon and had soon started on the child-bearing and child-rearing cycle.

Fortuna had her doubts. Who would take care of the children while she was away, especially the younger ones? All her doubts were assuaged. The young children, those under five, would go with her to camp; the older ones would be placed in camps and programs of their own. Fortuna offered no further opposition.

In other homes there was opposition from the husbands—scions and beneficiaries of a Middle Eastern tradition in accordance with which they had paid good money for their wives and hence regarded them as possessions. They were not eager to let their wives—qua-servants out of their sight and control for ten days, even for eight hours a day. Many a husband was to come up to camp to check up on his wife, to verify that she would be returning home in good condition, willing and able to take care of him and their children as before.

I visited Fortuna at her camp. "It is wonderful to sit down at a table and be served, to eat on time," she told me, not realizing how poignant her words sounded. "I don't eat regularly. Whenever I don't feel so good, I take a bite of something to eat."

FORTUNA was one of over 2,000 mothers who went with 3,500 of their children last year to day camps in 37 different spots throughout Israel. The camps were an attempt to ease the lot of mothers of large families and to give them some guidance in household management and child care. For many of them, it was the first time they felt what it was like to be treated as human beings instead of slaves to their families.

The day camp project was the brainchild of the Demographic Center, a relatively unknown unit attached to the Office of the Prime Minister. The Center

is involved in all aspects of family life, including family planning, strengthening families, and coordinating community resources to improve conditions both for existing and for future populations.

Attached to the Center is a 120-member council with representatives of all the Governmental ministries and public and voluntary organizations dealing with family welfare. The Center works with these bodies to get them to change their priorities and policies and to sponsor and promote imaginative programs to help individuals and families build better lives.

The day camps are a cooperative venture between the Israel women's voluntary organizations, the local municipal and town councils, and the Demographic Center, which provides half of the project's IL606,000 budget.

It was the Center which provided seed money for the original day camp pilot project in Haifa five years ago, and helped the voluntary organizations running the day camps to promote vacations in other localities. "After our initial success," said Ilse Stern, the Center's director, "we sold it to other communities." So successful has the camp program been that the Government has allocated IL250,000 for its expansion.

YISRAEL KARGMAN, a Knesset member and chairman of its Finance Committee, which actively supports the program, said, "Giving recognition to the mothers of large families is one of the most important activities in Israel. We should be giving them the same benefits we give mothers who work outside the home, such as vacations and sick leave." The Center is now pressing for a law to institute paid vacations for mothers and housewives.

The Center's work to strengthen families includes family planning both to increase the Jewish birth rate and to reduce the continued expansion of large families. Research sponsored by the Center having shown that the "optimum size" of a family should be four children, the Center is involved in helping small families become larger, and keeping large families from growing larger.

Family planning services in Israel are still in the incipient stage, and contraceptives are available mainly on the private market. But the statistics on social conditions of large families in Israel provide the impetus for making a real beginning in family planning.

The highest percentage of marginal youth—teenagers between the ages of 14 and 17 who are neither working nor studying—come from large families. Those teenagers who are working either part- or full-time are almost all from large families and must work to help them out. They hold their jobs, generally menial and low-paid ones, at the expense of the education

RUTH SELIGMAN, our "Life in Israel" correspondent, has added three sabras to the country's demographic statistics.

that could help them advance.

The teenage girls from large families never go on to school: they stay home, like Fortuna did, to help their mothers. The largest percentage of children under a year old who are hospitalized in the Hadassah-Hebrew University Medical Center come from large families. Illness, want, poor living conditions—this is the fate of many of those born into multi-children homes. Added Ilse Stern, "We know on the basis of research that the greatest cause of stress and distress in families are frequent and unwanted pregnancies."

Zena Harman, a Knesset member who was the Center's first director and now chairs its executive committee, stressed that the Center is "trying to focus attention on the concept of having additional children only when they are wanted and when the family can provide for their needs."

But how do you communicate this to the Fortunas of Israel, to the traditionally-oriented among them—and to their husbands—who take literally the Biblical "Be fruitful and multiply"?

ONE of the Center's answers was a new, informal program of adult education for

women like Fortuna, a spin-off of the day camp project. The Center helped plan and finance the program which now operates in more than 20 communities.

The women participating in the program meet for several hours once a week at a community center. Many are illiterate or semiliterate; a recent study showed that 25 percent of Israeli women have had less than four years of elementary school.

"We start talking about problems which interest them—how do you help a child to stay in and do his lessons, what do you do with a bed-wetter, what do you do with a child who bites or who hits, what do you do with a daughter who stays out all night," one group worker told me. "We run the gamut of all their difficulties, and slowly we reach down to the basic issues. We begin to develop the concept that children have psychological needs as well as material ones, and that verbal and physical signs of affection are as necessary as food.

"We talk about schedules, about the need to eat meals on time. We talk about planning one's work—doing the wash one day, the shopping another. Gradually, we work around to the idea of planning in general.

From there, we can move naturally and easily to the subject of family planning."

The time is ripe for such programs. Professor Robert Bacchi, a leading statistician, recently reported to the Center that in the last five years the birth rate has dropped among the less culturally-advantaged—mainly those originating from the countries of Africa and Asia who had traditionally favored larger families—and has risen among women of Israeli and European origin.

I did not need to read the report to learn that. I can see it outside my window in the increasing number of baby carriages, and by the increasing number of baby gifts I am continually having to buy.

IT is Ms. Harman's guess that the increase in the birth rate today is due to planning. She claims that the third or fourth child that all my young friends seem to be having is a wanted child.

Sara, a friend who is expecting her fourth child, is one of the many young people born in the late 1940's and early 1950's who are now marrying and having families. Of course, as she told me, economically things are better for her than they were for

LEAH SHARAV, a childless Jerusalemite, provides attention and care to children from large, underprivileged families. Her work has won her a "good citizenship" award from the city.

her parents. She can afford the four children she is having; her parents struggled to raise her and her brother. They were not poor; the father owned a small laundry and they made a living. Sara and her brother shared one room all their lives. "My husband and I are much better off,"

she assured me with a smile.

Other young couples are not as fortunate as Sara and her husband. To help those small and medium-sized families who are not having additional children because of lack of space, the Center has persuaded the Ministry of Housing to set up a fund to help growing families move into larger quarters.

It was only a start; where the housing program is concerned, not enough progress has been made. Today 45,000 Jewish families with 205,000 children—23 percent of the total number of children in the country—live in overcrowded conditions; half of Israel's large families live in substandard homes. "We are trying to prevent the growth of the slums of tomorrow which may well breed the problem children of the future," Ilse Stern said.

THE Center has also given a considerable push to early childhood education and to the expansion of nurseries and day care centers, which serve both the working mother and the overburdened mother of large families.

"It is not enough, however, to build a beautiful day care center without ensuring an adequate,

well-trained staff," noted Ilse Stern, citing a center she had just visited which was standing empty due to lack of staff. "We have studied the training facilities which exist in Israel. Most of these programs give training in the physical care of babies. Their graduates go on to work as practical nurses in hospitals.

"The Center has prepared a new program for the training of nurse-educators," said Ms. Stern, "in the hope that the Ministry of Education will adopt it with the view that early childhood education is its responsibility and that education starts, not with the school or preschool child, but at birth." The Center is also pressing the vocational schools to train girls as day care center paraprofessionals.

The Center has urged the Ministry of Education to develop a curriculum on sex education. It has also been influential in helping the Women's Corps of the Army with their program of family-life education.

Another area in which the Center is beginning to get involved is the issue of abortion. The operation is illegal in Israel except to "safeguard the woman's health."

Professor Bacchi estimated in 1970 that 47 percent of Jewish women 40 years old or more had had at least one abortion. A further breakdown by origin showed this was true for 52 percent of European-born women, for 30 percent of sabra women, and 23 percent of women from Asia and Africa.

Although the law is not rigidly enforced, the illegality of abortion makes medical research and advances in procedures impossible (what is in New York a legal fifteen-minute procedure using the vacuum-aspirator method, must be done in Israel as a dilation and curettage with anesthesia, necessitating an overnight stay in the hospital) and makes the operation very expensive.

The Center has delegated a representative to a special committee which is reviewing the abortion law. "It has taken over a year to get this committee off the ground," noted Ilse Stern.

"I think we have contributed to an understanding that social problems cannot be solved by any one group," said Zena Harman. "Solutions can only be found through coordinating all the resources of the community. It is not enough just to build a beautiful school plant if the child comes in with an empty stomach, sick, tired and cold. The child is a complete human being, and should be treated as one.

"We are trying to get people to think in terms of the future needs of their children, to sensitize them to the problems involved in rearing and raising families, so that the difficulties which weigh on them will not be perpetuated in the lives of their children," she concluded.

If the Center's task has to be summed up in one sentence it would be this: to ensure that the generation to whom we give life will be able to lead a good life—and help its children do so, too. ■

29.5.73

מדינת ישראל

מר מרדכי ארז
לנ.י.ת. בול.
משרד ראש הממשלה

קב"כ

מאת

משרד ראש הממשלה

ל.א.י.ת.

א.א.י.ת.

1942 - 1943

1944

1945

1946 - 1947

State of Wisconsin \ DEPARTMENT OF HEALTH AND SOCIAL SERVICES

May 29, 1973

DIVISION OF HEALTH
MAIL ADDRESS: P. O. BOX 309
MADISON, WISCONSIN 53701

IN REPLY PLEASE REFER TO:

Demographic Center
Office of the Prime Minister
State of Israel
Jerusalem

VIA AIR MAIL

Gentlemen:

Ruth Seligman's article on your Demographic Center (Hadassah Magazine, May 1973) was of unusual interest to me. In Wisconsin, there is an inter-departmental committee involved in designing a pilot community approach to basic prevention. The description of the structure, philosophy and activities of your Demographic Center seem to have unusual relevance to what we are about.

Accordingly, on behalf of my colleagues on the committee, I would like to request any material you may have available that describes the way in which you have developed the Demographic Center program and what you have experienced with it. I would also like to know whether you can make arrangements for a visit by someone from our group who might be able to learn more through first hand observations and communication. If this is feasible, we would like to know what conditions you would suggest for such a visit, such as minimum time it would take, etc.

With very best wishes.

Sincerely,

A. B. Abramovitz

A. B. Abramovitz, Chief
Section of Child Behavior and Development

ABA:cbp

Demographic Center Sends Mom to Camp

"ME go to camp?" laughed Fortuna when a social worker broached the idea. "Camps are for children." Fortuna is 30 years old and a mother of ten.

The social worker patiently explained to her that what she had in mind was a day camp for mothers of large families, like herself. It would provide her with a chance to rest and relax for ten days, to get away from the chores and routine of an existence that seemed to be an 18-hour ordeal of continual cooking and cleaning.

The social worker talked, explained, pleaded and cajoled. Fortuna admitted that she qualified as a mother of a large family. The oldest of her ten children is twelve and another one is on the way. Married at 16, she didn't even have a honeymoon and had soon started on the child-bearing and child-rearing cycle.

Fortuna had her doubts. Who would take care of the children while she was away, especially the younger ones? All her doubts were assuaged. The young children, those under five, would go with her to camp; the older ones would be placed in camps and programs of their own. Fortuna offered no further opposition.

In other homes there was opposition from the husbands—scions and beneficiaries of a Middle Eastern tradition in accordance with which they had paid good money for their wives and hence regarded them as possessions. They were not eager to let their wives—qua-servants out of their sight and control for ten days, even for eight hours a day. Many a husband was to come up to camp to check up on his wife, to verify that she would be returning home in good condition, willing and able to take care of him and their children as before.

I visited Fortuna at her camp. "It is wonderful to sit down at a table and be served, to eat on time," she told me, not realizing how poignant her words sounded. "I don't eat regularly. Whenever I don't feel so good, I take a bite of something to eat."

FORTUNA was one of over 2,000 mothers who went with 3,500 of their children last year to day camps in 37 different spots throughout Israel. The camps were an attempt to ease the lot of mothers of large families and to give them some guidance in household management and child care. For many of them, it was the first time they felt what it was like to be treated as human beings instead of slaves to their families.

The day camp project was the brainchild of the Demographic Center, a relatively unknown unit attached to the Office of the Prime Minister. The Center

RUTH SELIGMAN, our "Life in Israel" correspondent, has added three sabras to the country's demographic statistics.

is involved in all aspects of family life, including family planning, strengthening families, and coordinating community resources to improve conditions both for existing and for future populations.

Attached to the Center is a 120-member council with representatives of all the Governmental ministries and public and voluntary organizations dealing with family welfare. The Center works with these bodies to get them to change their priorities and policies and to sponsor and promote imaginative programs to help individuals and families build better lives.

The day camps are a cooperative venture between the Israel women's voluntary organizations, the local municipal and town councils, and the Demographic Center, which provides half of the project's IL606,000 budget.

It was the Center which provided seed money for the original day camp pilot project in Haifa five years ago, and helped the voluntary organizations running the day camps to promote vacations in other localities. "After our initial success," said Ilse Stern, the Center's director, "we sold it to other communities." So successful has the camp program been that the Government has allocated IL250,000 for its expansion.

YISRAEL KARGMAN, a Knesset member and chairman of its Finance Committee, which actively supports the program, said, "Giving recognition to the mothers of large families is one of the most important activities in Israel. We should be giving them the same benefits we give mothers who work outside the home, such as vacations and sick leave." The Center is now pressing for a law to institute paid vacations for mothers and housewives.

The Center's work to strengthen families includes family planning both to increase the Jewish birth rate and to reduce the continued expansion of large families. Research sponsored by the Center having shown that the "optimum size" of a family should be four children, the Center is involved in helping small families become larger, and keeping large families from growing larger.

Family planning services in Israel are still in the incipient stage, and contraceptives are available mainly on the private market. But the statistics on social conditions of large families in Israel provide the impetus for making a real beginning in family planning.

The highest percentage of marginal youth—teenagers between the ages of 14 and 17 who are neither working nor studying—come from large families. Those teenagers who are working either part- or full-time are almost all from large families and must work to help them out. They hold their jobs, generally menial and low-paid ones, at the expense of the education

Kadassa
Nafarjine
May 1973

that could help them advance.

The teenage girls from large families never go on to school: they stay home, like Fortuna did, to help their mothers. The largest percentage of children under a year old who are hospitalized in the Hadassah-Hebrew University Medical Center come from large families. Illness, want, poor living conditions—this is the fate of many of those born into multi-children homes. Added Ilse Stern, "We know on the basis of research that the greatest cause of stress and distress in families are frequent and unwanted pregnancies."

Zena Harman, a Knesset member who was the Center's first director and now chairs its executive committee, stressed that the Center is "trying to focus attention on the concept of having additional children only when they are wanted and when the family can provide for their needs."

But how do you communicate this to the Fortunas of Israel, to the traditionally-oriented among them—and to their husbands—who take literally the Biblical "Be fruitful and multiply"?

ONE of the Center's answers was a new, informal program of adult education for

women like Fortuna, a spin-off of the day camp project. The Center helped plan and finance the program which now operates in more than 20 communities.

The women participating in the program meet for several hours once a week at a community center. Many are illiterate or semiliterate; a recent study showed that 25 percent of Israeli women have had less than four years of elementary school.

"We start talking about problems which interest them—how do you help a child to stay in and do his lessons, what do you do with a bed-wetter, what do you do with a child who bites or who hits, what do you do with a daughter who stays out all night," one group worker told me. "We run the gamut of all their difficulties, and slowly we reach down to the basic issues. We begin to develop the concept that children have psychological needs as well as material ones, and that verbal and physical signs of affection are as necessary as food.

"We talk about schedules, about the need to eat meals on time. We talk about planning one's work—doing the wash one day, the shopping another. Gradually, we work around to the idea of planning in general.

From there, we can move naturally and easily to the subject of family planning."

The time is ripe for such programs. Professor Robert Bacchi, a leading statistician, recently reported to the Center that in the last five years the birth rate has dropped among the less culturally-advantaged—mainly those originating from the countries of Africa and Asia who had traditionally favored larger families—and has risen among women of Israeli and European origin.

I did not need to read the report to learn that. I can see it outside my window in the increasing number of baby carriages, and by the increasing number of baby gifts I am continually having to buy.

IT is Ms. Harman's guess that the increase in the birth rate today is due to planning. She claims that the third or fourth child that all my young friends seem to be having is a wanted child.

Sara, a friend who is expecting her fourth child, is one of the many young people born in the late 1940's and early 1950's who are now marrying and having families. Of course, as she told me, economically things are better for her than they were for

LEAH SHARAVI, a childless Jerusalemite, provides attention and care to children from large, underprivileged families. Her work has won her a "good citizenship" award from the city.

her parents. She can afford the four children she is having; her parents struggled to raise her and her brother. They were not poor; the father owned a small laundry and they made a living. Sara and her brother shared one room all their lives. "My husband and I are much better off,"

she assured me with a smile.

Other young couples are not as fortunate as Sara and her husband. To help those small and medium-sized families who are not having additional children because of lack of space, the Center has persuaded the Ministry of Housing to set up a fund to help growing families move into larger quarters.

It was only a start; where the housing program is concerned, not enough progress has been made. Today 45,000 Jewish families with 205,000 children—23 percent of the total number of children in the country—live in overcrowded conditions; half of Israel's large families live in substandard homes. "We are trying to prevent the growth of the slums of tomorrow which may well breed the problem children of the future," Ilse Stern said.

THE Center has also given a considerable push to early childhood education and to the expansion of nurseries and day care centers, which serve both the working mother and the overburdened mother of large families.

"It is not enough, however, to build a beautiful day care center without ensuring an adequate,

well-trained staff," noted Ilse Stern, citing a center she had just visited which was standing empty due to lack of staff. "We have studied the training facilities which exist in Israel. Most of these programs give training in the physical care of babies. Their graduates go on to work as practical nurses in hospitals.

"The Center has prepared a new program for the training of nurse-educators," said Ms. Stern, "in the hope that the Ministry of Education will adopt it with the view that early childhood education is its responsibility and that education starts, not with the school or preschool child, but at birth." The Center is also pressing the vocational schools to train girls as day care center paraprofessionals.

The Center has urged the Ministry of Education to develop a curriculum on sex education. It has also been influential in helping the Women's Corps of the Army with their program of family-life education.

Another area in which the Center is beginning to get involved is the issue of abortion. The operation is illegal in Israel except to "safeguard the woman's health."

Professor Bacchi estimated in 1970 that 47 percent of Jewish women 40 years old or more had had at least one abortion. A further breakdown by origin showed this was true for 52 percent of European-born women, for 30 percent of sabra women, and 23 percent of women from Asia and Africa.

Although the law is not rigidly enforced, the illegality of abortion makes medical research and advances in procedures impossible (what is in New York a legal fifteen-minute procedure using the vacuum-aspirator method, must be done in Israel as a dilation and curettage with anesthesia, necessitating an overnight stay in the hospital) and makes the operation very expensive.

The Center has delegated a representative to a special committee which is reviewing the abortion law. "It has taken over a year to get this committee off the ground," noted Ilse Stern.

"I think we have contributed to an understanding that social problems cannot be solved by any one group," said Zena Harman. "Solutions can only be found through coordinating all the resources of the community. It is not enough just to build a beautiful school plant if the child comes in with an empty stomach, sick, tired and cold. The child is a complete human being, and should be treated as one.

"We are trying to get people to think in terms of the future needs of their children, to sensitize them to the problems involved in rearing and raising families, so that the difficulties which weigh on them will not be perpetuated in the lives of their children," she concluded.

If the Center's task has to be summed up in one sentence it would be this: to ensure that the generation to whom we give life will be able to lead a good life—and help its children do so, too. ■

מדינת ישראל

המנהל הכללי
משרד ראש הממשלה

הרכבה

מאת

משרד ראש הממשלה
המרכז לבעיות ושינוגדפיה

100-100

משרד ראש הממשלה
המרכז לדמוגרפיה

ירושלים, ט' אייר תשל"ג
11 במאי 1973

ישיבת הוועד הפועל מיום 2.5.73

נוכחים: פרופ' ר. בקי, ד"ר י. ברמן, מה"כ ז. הרמן, ה"ה ש. יאיר, י. סלייפר
ה. ישראלי, הגב' י. לבנת, הגב' י. לובנסל, הגב' ח. סימון,
הגב' א. שטרן

הישיבה היתה מיועדת לדווח על פעולות המרכז בשנה החולפת וניצול
תקציבו ולליטון מחשבות לקראת עתיד המרכז.

הגב' הרמן: פתחה את הישיבה ואמרה שהמרכז הגיע לסלב הדורס דיון על
אפשרות שנוי מקומו במסגרת משרד ראש הממשלה, וסנוי אפשרי בכוון
ובמדיניות; העלתה את השאלה - באיזו מידה הגענו ליעדים שהצבנו
לעצמנו ובאיזו מידה לא הצלחנו ומה יהיה היעד המרכזי בעתיד. כן
הציעה לשוחח גם על הרכב הוועד הפועל והמועצה הציבורית.

סקרה בקצרה את פעולותיה של ועדת ראש הממשלה, ססימה את עבודתה ובקרום
יפורסם דין וחשבון סופי ותקויים מסיבת עיתונאים. הודיעה על החלטת
ראש הממשלה למנות יועץ מיוחד שיעמוד בראש יחידה מיוחדת חדשה שתקום
במשרד ראש הממשלה ולידו ועדה מייעצת. תפקיד היחידה יהיה לתרגם את
מסקנותיה והמלצותיה של הועדה הנ"ל - לשפת המדיניות, להחליט על סדר
עדיפויות ועל שנויים וכן לעקוב אחרי כל הגורמים והממצאים המספיעים
בנושא הרווחה. העלתה את השאלה - היכן יהיה מקומו של המרכז
במערכת חדשה זו וכיצד יפעל במסגרת זו. ציינה שועדת ראש הממשלה שיפלה
ובדקה את רוב הנושאים שהיו גם במרכז ההתענינות של המרכז לדמוגרפיה,
לפי ההבנה והגישה של המרכז; כלומר - תכנון לטווח הקצר וכן לטווח
הארוך בכדי להגיע למדיניות כוללנית סוציאלית - כלכלית, המבוססת על
הבנה וחיפוש אחרי פתרונות. אמרה שבצבור ישנה נטיה לקשור את הבעיה
הדמוגרפית דוקא עם הבעיה הפוליטית ובהקשר זה הדגישה שהמרכז בתפקידו
ראה תמיד את הצד ההומני של הנושא הדמוגרפי ולא דוקא את הצד הסטטיסטי.

הזכירה את הנסיון לשנות את השם מ"המרכז לבעיות דמוגרפיה ל"המרכז
למען המספחה" מאחר והמספחה היתה תמיד מוקד הדאגה והפעולה של המרכז.

מסרה דו"ח על נושאים נבחרים בהם התרכז המרכז בשנה החולפת: הגיל הרך,
הקרן לעידוד הילודה, תכנון המספחה, שנת האוכלוסין העולמית, תחנות -
זיעוץ וכו'.

MEMORANDUM

TO : [Illegible]

FROM : [Illegible]

SUBJECT: [Illegible]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

ציינה בסיפוק טפעולות בנושאים רבים - בהם טיפול המרכז, החקדמו יפה ועברו לטיפול גורמים ומטרדים שיש להם אחריות רשמית לנושא (הגיטה הקטליטית) כגון: נושאי מעונות יום, הגדלת הקצבות למשפחות מרובות ילדים, דיור לזוגות צעירים, מועדוני כביסה ועוד.

הציעה להקדיש את היטיבה הבאה של המועצה הצבורית לנושא: "השרותים האפשריים בכל סוגי הייעוץ למיניהם".

בסיום דבריה ציינה את העבודה הטקטה, המעמיקה והמפצועית של צוות המרכז שלא חיפטו את הפרסומט אלא היו מרוצים שהגורמים הממלכתיים והצבוריים האחראים קדמו את הנושא ואף נהנו מן הכותרות.

גב' שטרן: מסרה דו"ח על התקציב וציינה סך הכל התקציב לפעולות גדל והגיע לסכום של 1,070,000 ל"י - עליה של 40%; אך העליה העיקרית היא בהכפלת הקציב הקייטנות מ-300,000 ל"י ל-650,000 ל"י, בו בזמן שבתקציב ליתר הפעולות חלה ירידה של 10%.

סקרה בהרחבה את פעולות המרכז העיקריות: קייטנות; פעולות להקלה על האם עם ילדים בגיל הרך; מחקרים; פעולות לחיזוק המשפחה ופעולות הסברה והדרכה:

פעולות להקלה על האם כללו בעיקר את הטיפול ביולדות אחרי לידה רב-עוברית או במשפחה בעייתית (בעזרת מט"ב) והשתתפות בהקטת מועדוני כביסה; למטרה זו הוצא מעל לשליש של תקציב הפעולה. פעולות לחיזוק המשפחה כללו בעיקר תמיכה בתחנות ייעוץ לחיי המשפחה - לה הוקדשו כ-10% מהתקציב. פעולות ההדרכה הורחבו בהרבה בשנה החולפת וכללו הדרכת 50 חוגי נערות ו-30 חוגי אמהות. באשר למחקרים - הסתיימו כעת רוב המחקרים שהחלו בהם עוד לפני 2-3 שנים. התקציב למחקרים לשנה הקרובה זעום ביותר וכמעט לא מאפשר התחלה של מחקרים חדשים.

מר ישראלי: הוסיף, על ההתקדמות בתכניות הכנה מורים לקראת הכללת הנושא - "חינוך מיני" - בבתי הספר.

פרופ' בקי: תאר את ההתקרבות בדפוסי הפיריון של הקבוצות השונות באוכלוסיה להוציא את האוכלוסיה הלא יהודית; באוכלוסיה המוסלמית עדיין קיים פיריון גבוה, בו בזמן שבאוכלוסיה הנוצרית ישנה מגמה דומה לזו של האוכלוסיה היהודית.

הציג טאלה בסיסית - באיזו מידה תהיה לאינטגרציה, בין המרכז לבין המערכת החדשה שתקום, משמעות על הילודה; הציע לבוא בדברים עם הגורמים המתאימים על מנת להבטיח שנושא הילודה לא ייטכח וזאת לפני שטיפול הכרעה. הדגיש שהמרכז - באם יצורף למערכת החדשה - צריך להיות קטליסטור ותפקידו חייבים להיות בעיקר בטטה המחקר וההסברה; כל הפעולות האחרות יש להעביר לדעתו לגורמים אחרים. ביחס ליעד הדמוגרפי - הסיסמה צריכה להיות: שויון של פיריון בין הקבוצות השונות באוכלוסיה בגבה שיבטיח את קיום מדינת ישראל והתפתחותה - תוך הבטחה חפש מלא לכל משפחה לקבע את מס' הילדים הרצוי לה. ציין טאת מדיניות הרווחה - במערכת החדשה - צריך יהיה להתוות בצורה כזאת שהעניין הדמוגרפי יהיה ל גשימי ולא רק מעין נספח.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is too light to transcribe accurately.

בסיום דבריו ביקש לסקול פעם נוספת אם הסטטוס של "אגודה עותומנית" למרכז המוצע ע"י גב' הרמן, אכן רצוי ואם הדבר יסרה בצורה נאותה את המטרות ואת התפקידים.

ד"ר ברמן: התייחסה לשאלה של עתיד המרכז באספקט רוחח המשפחה ובאספקט של עידוד הילודה. הביעה דאגה שתפקידי המרכז עלולים להעלם במערכת החדשה שתקום. הדגישה שקיימים נושאים ספציפיים שאם המרכז לא יטפל בהם לא יהיה אף לא גוף אחד במדינת שיטפל בהם.

מציעה להביא בפני הגורם המוסמך את ההשגות שהסמיע פרופ' בקי.

מר סלייפר: מציע ללכת בדרך שתיצור אוירה בתחומים שונים על מנת להראות שהמדינה מעודדת את הילד הסליסי והרביעי. מביע דעתו בעד המריצים, לא רק בנושא הטבת הדיור, אלא גם בשטחים אחרים כגון: פריטים בחיי יום יום שהשפעתם על המשפחה רבה; הנחות בכרטיסי כניסה, ביגוד וכד'.

גב' לובנסל: מציעה להרחיב את הנושא של האטה העובדת, ע"י עזרה בבית וע"י הקלות במסוי ולא רק ע"י מעונות יום. לדעתה יש לשים את הדגש גם על גיל ביה"ס ולתת ייעוץ במיוחד לנערות - בגיל הביניים שלא מגיעות לבחי ספר היכונים.

ציינה שתקציב המחקרים בסנה הבאה - כפי שציינה הגב' שטרן - מדאיג ומציעה להגדיל את ההיקף בצורה ניכרת. אמרה שלאור התקציב הזעום העומד לרשותו - חייב המרכז להיות בעיקר קטליסטור.

גב' סימון: ציינה שאוניברסיטת בר-אילן מלווה את הנושא "חוגי נערות" ע"י מחקר.

הציעה שחברי הוועד הפועל - שהם חברים בוועדת ראש הממשלה - יפעילו את השפעתם על מנת שהמרכז יתפוס את מקומו הראוי במערכת החדשה שעומדת לקום.

מר יאיר: נתן סקירה על נושא ההלואות, הניתנות במסרד השכון במסגרת הקרן לעידוד הילודה; ציין שפעילות הקרן ממשיכה ואף התרחבה והקסיים בהגבלת הלואות - בגלל מחיר הדירה - עומדים בפני פתרון בצורה יותר ריאליסטית בעקבות פניית גב' הרמן לשר השכון.

דווח גם על הפעולות הנעשות להכנת שנת האוכלוסין העולמית; המרכז קיבל על עצמו לרכז את הפעולות בארץ; א) הכנת מונוגרפיה - בטפה האנגלית - על הדמוגרפיה בא"י. ישנה תקווה שבמימון ישתתף האו"ם. ב) הוזמנה ביביליוגרפיה על כל העבודות הדמוגרפיות שנעשו בארץ. פעולה זו מבוצעת ע"י המכון ליהדות זמנינו וממומנת ע"י תקציב המחקר של המרכז. ג) המרכז בא בדברים עם מסרד החינוך להכללת "שנת האוכלוסין" במערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית וכבסיס לחומר לימודי הזמנו חוברת פופולרית שתכלול אינפורמציה על אוכלוסיית העולם, על יהדות העולם ועל אוכלוסיית ישראל.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for the company's financial health and for providing reliable information to stakeholders.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. It describes how the company uses a combination of direct observation, interviews, and surveys to gather information about its operations and customer behavior.

3. The third part of the document details the results of the data collection process. It shows that there is a clear trend of increasing sales over the past year, which is primarily driven by a strong performance in the retail sector.

4. The fourth part of the document discusses the implications of these findings. It suggests that the company should continue to invest in its retail operations and explore new marketing strategies to further drive growth and increase market share.

5. The fifth part of the document provides a summary of the key findings and recommendations. It reiterates the importance of data-driven decision-making and the need for ongoing monitoring and evaluation of the company's performance.

6. The sixth part of the document concludes with a final statement on the company's commitment to transparency and accountability. It expresses confidence in the accuracy of the data and the effectiveness of the analysis, and looks forward to continued success in the future.

7. The seventh part of the document includes a list of references and sources used in the research. It cites several industry reports and academic studies that provide context and support for the findings presented in the document.

8. The eighth part of the document is a concluding section that summarizes the overall message of the report. It emphasizes the value of data in understanding the company's current position and identifying opportunities for future growth and improvement.

חברי הוועד הפועל הביעו את הסכמתם ושמחתם על פעולת המרכז בקטר
לטנת האוכלוסיין.

הה"כ הרמן: סיכמה את הישיבה וציינה שקיימת הסכמה שהמרכז חייב
לטפל בנושאים הבאים:

(א) החנות ייעוץ לתכנון המשפחה (גם ללא יהודים) במגמה גם להקטיין
את מס' ההפלות וגם לזרז את התהליך של שיוון בילודה בין קבוצות
האוכלוסיה השונות.

(ב) הקלה על האם.

(ג) מחקרים.

(ד) הסברה והדרכה לחיי משפחה.

(ה) פתוח החנות ייעוץ לבעיות המשפחה.

הציעה להפעיל מחדש את ועדות המרכז הבאות: צוות לעניני שכון,
צוות לעניין הגיל הרך, צוות לעניין הייעוץ.

הודחה למסתתפים ונעלה את הישיבה.

המרכז לבעיות הדמוגרפיה

כו' אדר-א' חשל"ג
28 בפברואר 1973

לכבוד
מר י. מרגלית, יו"ר
צרכניה "יד עזרה"
בני-ברק

למר מרגלית, שלום,

מכתבך לגב' לו קדר מ-11.2 הועבר לספולנו.
גב' קדר מצטערת שאין ביכולתה של ראש הממשלה
להפגש עמך. רצוי לציין שראש הממשלה שמעה
בהזדמנויות שונות על מפעלכם וגם מאד התרשמה
מהרעיון.

במכתבך לא פרטת בבירור מהי מטרת פנייתכם ולכן
איני יכולה להשיב, אולם עלי לחזור על הדברים
שנאמרו לך עוד בפגישותינו לפני כשנה כי אין
באפשרות המרכז לדמוגרפיה לתמוך בחקציבכם.

עם כל הערכתנו את מפעלכם - נראה לי כי הצרכניה
חייבת לכסות הוצאות הפעלתה מתוך הרווחים
הצנועים מההפרש בין מחיר הקניה לבין מחיר
המכירה של המצרכים.

בכבוד רב,

Ch
אילזה שטרן
מנהלת

העתק: גב' לו קדר, ✓
לשכת ראש הממשלה.

CONFIDENTIAL
NO. 100-100000

REPORT
OF THE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C.

CONFIDENTIAL

REPORT OF THE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C.

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

לשל

מדינת ישראל
משרד ראש הממשלה
המרכז לדמוגרפיה

דו"ח פעולות המרכז לדמוגרפיה

תשל"ב - 1972/73

ירושלים, כג' אדר א' תשל"ג
25 בפברואר 1973

דו"ח פעולות המרכז לדמוגרפיה

חש"ב - 1972/73

=====

בשנה החולפת היה שינוי מסויים בדרך פעילות מוסדות המרכז.
המועצה הציבורית, בראשותה של ח"כ זינה הרמן, התכנסה פעמיים,
בהשתתפות רחבה. הכנס הראשון היה מוקדש ל-2 נושאים: -
- "התמורות במצב הדמוגרפי בשנים האחרונות ותחזיות לעתיד";
- "ממצאי המחקר על משפחות בגיל הפריורן בירושלים".

בכנס השני, שנשא אופי של יום עיון על נושא הקיטנות, השתתפו - בנוסף
לחברי המועצה הציבורית - נציגי הארגונים והמקומות שהפעילו את הקיטנות
לאמהות בקיץ 1972. התכבדנו בכנס זה בהשתתפות חברי הכנסת הגב' טובה-
סנהדראי ומר ישראל קרגמן, שהבטיח להמשיך בתמיכתו במפעל הקיטנות
ובהרחבתו.

הועד הפועל של המרכז נפגש בשנה החולפת רק פעמים ספורות,
מאחר ורבים מהחברים היו פעילים בוועדת ראש-הממשלה לילדים ובני נוער
במצוקה" - שלתוכן דיוניה היה קשר רב לנושאים המעסיקים בדרך כלל את
הועד הפועל. יחד עם זאת קיימנו קשר הדוק עם המשרדים והארגונים
המיוצגים בוועד הפועל.

רצוי לציין כי עובדי המרכז בשנה החולפת לקחו חלק פעיל
בוועדות שונות במשרדים וארגונים כגון: ועדות טעסקו בנושאי "מעונות-
יום", צורתט, תוכנס החינוכיותהכשרת כוחות העבודה עבורם; ועדות הדנות
בהסבת הנאי דיור למשפחות עם ילדים; ועדה המכינה תוכניות לקידום
אמהות מקבוצות אוכלוסיה נחשלות; ועדה המכינה תוכניות לחינוך לחיי
משפחה לקבוצות נוער שונות; ועדה הדנה בחוק ההפלות ועוד.

כמו-כן מיוצג המרכז בהנהלת מט"ב (ארגון מטפלות בית);
במועצה הסוציאלית ירושלים; בהנהלת האגודה לתכנון המשפחה; באגודה
להגנת הילד; במועצה לעבודה קהילתית של משרד הסעד ובגופים אחרים
שמטרתם קרובה למטרות המרכז.
פעילות זו של עובדי המרכז החליפה בשנה חולפת במידה רבה את פעילות
ועדות המרכז, מלבד הועדה שלוותה את תכנון, הקמה והערכת הקיטנות
לאמהות.

בטרם נפרט את הפעולות של המרכז רצוי לתת כמה נתונים
דמוגרפיים על הסינויים שחלו מאז 1967: האוכלוסיה הקבועה בארץ
גדלה מ- 1967 עד סוף 1972 ב-15.2% ומונה כיום 3,199,200.
מספר זה מתחלק בין האוכלוסיה היהודית, שגדלה ב-14.2%, והאוכלוסיה
הלא יהודית ב-21.2% לעומת 1967.

אחוז הגידול השנתי בשנתיים האחרונות היה ב- 1970/71
3.1% וב-1971/72 3.4%. הוא מתחלק ל-2.9% ו-3.3% באוכלוסיה היהודית
ובלא יהודית ל-4.2% ו-3.8%.
טעורי הלידות אצל היהודים הראו עליה עקבית מ-21.5 בשנת
1967 עד ל-25.2 ב-1971. באוכלוסיה הלא יהודית, שהגיבה לשנת המיתון
הכלכלי בירידה חלולה בטיעור הלידות, מסתמנת ירידה קטנה אך עקבית
מאז 1969 (46.4) ל-45.5 ב-1971.
המספרים ל-1972 טרם סוכמו, אך יש הרושם שבשתי האוכלוסיות חלה ירידה
קלה בטיעור הלידות.

המטיבה המגמה של התקרבות בדפוסי הפרייון של העדות, . . .
דהיינו - עליה בפרייון הכולל של יוצאי אירופה-אמריקה מ-2.44 ב-1967
ל-3.14 ב-1971; וירידה אצל יוצאי אסיה-אפריקה מ-4.17 ב-1967
ל-4.10 ב-1971. אצל ילידי הארץ מכל העדות נמצאה עליה מ-2.69
ב-1967 ל-3.20 ב-1971. הפרייון הכולל לכל הקבוצות הוא 3.49 ב-1971
לעומת 3.20 ב-1967.

פירוט שטחי הפעולה העקריים

1. הבראה אמהות של משפחות מרובות ילדים

הפעולה שהקיפה אולי את הקבוצה הגדולה ביותר מכל פעולות המרכז היתה תוכנית הקיסנות אשר התאפשרה הודות להקצבה מיוחדת בתקציב המרכז ע"י ועדת הכספים.

בשנה החולפת יזם המרכז הרחבה ניכרת של התכנית תוך השקעה של כ-300,000 ל"י בהבראת אמהות. סכום זה היווה כ-50% מהוצאות ההבראה ל-2096 אמהות ו-3504 ילדים קטנים. יתר הסכום למימון התכנית גוייס ע"י ארגונים וולונטריים ורשויות מקומיות ובסך-הכל הוצא למטרה זו סכום של 606,000 ל"י. עדיפות בבחירת המקומות ניתנה השנה למקומות שהוגדרו כאזורי מצוקה, אולם התקציב שעמד לרשותנו איפשר להגיע רק לחלק קטן מאוכלוסיית היעד. תכנית זו שהצליחה מעל למטוער לא רק בייעדה הראשוני של הבראה לאמהות אלא גם בפיתוח הבנת המוסדות למיניהם והציבור הרחב בחשיבות שרות זה. בתכניתנו להגיע בשנת התקציב הבאה לכלול כ-5000 אמהות ו-7000 ילדים (מתחת לגיל בית-הספר). לטעם כך יש להקציב את הסכום של מיליון לירות שהוא מהווה כ-50% מעלות התכנית (לפי 16.50 ל"י בממוצע לנפש ליום הבראה). י

המרכז חותר לפיתוח שרותי נופש שונים לאוכלוסייה זו בשנים הקרובות לקראת הכרה חוקית בזכות אם מגדלת ילדים כזכות אשה עובדת לחופש שנתי. למטרת פעולות הסברה בנושא זה הכין המרכז סרט וחוברת על הקיסנות.

2. הסגרה והדרכה

א. הסגרה:

באמצעות מוסדותיו, דרך פרסום "ידיעון" ומגע מתמיד עם העתונות, מחדיר המרכז את משימותיו ואינפורמציה על פעילויותיו למוסדות וגופים ציבוריים וכן לציבור הרחב. רבות פניות האזרחים אשר מבטאות לעיתים קרובות את תגובות הציבור, מצביעות על בעיות מיוחדות שיש להן נגיעה לנושא ואף מעלות הצעות ורעיונות לפתרונות. בכל פניה ניתנת תשובה ספציפית שהיא לעיתים קרובות מלווה בהתערבות במוסדות ובמעקב אחר התוצאות.

הושלם סרט על "לידה ללא פחד" שבמימונו הסתתף המרכז, אשר משמש עכשיו לגורמים שונים כחומר הדרכה לנשים הרות ולזוגות צעירים.

ב. הדרכה:

המרכז יוזם, מארגן ומשתתף עם ארגונים אחרים בקורסי "חינוך לחיי משפחה" במובנו הרחב, וזאת מתוך הכרה שמשפחה חזקה מהווה את הבסיס להתפתחות תקינה של הילדים. כוונת הקורסים הללו היא גם לעזור בגישור הפער בין קבוצות אוכלוסיה שונות. כחלק מה"חינוך לחיי משפחה" פועל המרכז להחדרת החינוך להורות והחינוך המיני וכן נושא הדמוגרפיה, כנושאי לימוד במסגרות קבועות של בתי-הספר. אנו רואים בפעולה זו אחת הדרכים לחזוק המשפחה לפיתוח החלטה עצמית של הפרט בכל שטחי החיים ובפרט בשטח היחסים הבין-אישיים והחברתיים. בשנה החולפת התרחבה פעולת ההדרכה - לחיי משפחה וחברה בקרב נערות - ללא מסגרת חינוכית חברתית ועם תלמידות בתי ספר מקצועיים. קיימים כעת 50 חוגי נערות ב-9 מושבי עולים, בערי פיתוח ושכונות עירוניות נחטלות. לפעולה זו שהיא מבוצעת על ידי מועצת הפועלות הדיס חיוביים רבים ודרישה להרחבתה.

פעולת הדרכה שיש לה אולי השלכות רחבות עוד יותר הוא הפרוייקט לקידום האטה במספחה ובחברה. פעולה זו התפתחה במיוחד בעקבות מפעל הקיסנות לאמהות ממספחות מרובות ילדים. הגורמים שהפעילו את הקיסנות גילו כי קבוצות נשים אלו לא זכו עד כה לנצל את השרותים החברתיים הקיימים בקהילה כי לא תמיד התאימו לצרכיהן ולרמתם החינוכית. מאידך, הנשים שביקרו בקיסנות ביקשו להמשיך את הקשר ביניהן ועם מארגני הקיסנות. מדרישה זו התפתחה תכנית ב-20 יסובים בהם מקיימים כ-30 חוגים לנשים (20-15 לכל קבוצה) עם תכנית הדרכה תיאורטית ומעשית. גם כאן יש דרישה להרחבת התכנה דבר אשר תלוי בעיקר בהשגת תקציבים מתאימים.

המרכז משתתף במימון הכשרת מנחות לחוגי הורים לקראת הרחבת הפעולה. 2 הפרוייקטים חוגי נערות וחוגי אמהות מלווים במחקר תחת פיקוח אוניברסיטאי לשם הערכת תוצאותיהם. המרכז הסקיע בחוכניות אלה 15.5% של תקציב הפעולה של 1972/3 (כ-63,000"ל"י) ומתכנן להקדיש להן כ-28% מהתקציב של 1973/4.

אנו מקוים כי במרוצת הזמן יקבלו תוכניות אלו גיבוי מקצועי ותקציבי ע"י משרד החינוך.

3. פעולות להקלת המעמסה על האם וחנוך ילדים בגיל הרך

א. מעונות-יום

הדאגה לשרותים לילדים בגיל הרך היתה אחת המשימות המרכזיות של המרכז מאז הקמתו. בשנתיים האחרונות הוקצאו תקציבים ניכרים להקמת מעונות יום ולהרחבת רשת שרותים אלה למטרדי הסעד והעבודה, כך שמ-1.1.1970 עד ל-1.1.73 גדל מספר מעונות היום ב-41.7% ומספר הילדים במעונות אלה ב-51.7%. חלה התקדמות גם בפיתוחגנים ליום ארוך עבור ילדים בגיל 3-4 וגם בפיתוח מעונות יום במסגרת מושבי עולים חלה תזוזה ובשנה האחרונה הוקמו 27 מעונות לקליטת 525 ילדים.

המרכז מלווה התפתחות זו בשמחה אך גם בדאגה - מאחר והכנת כוחות העבודה למעונות אלה מפגרת באופן רציני. בנוסא זה אנו ממשיכים בקטר הדוק עם ועדות של מטרד החינוך אשר קיבלו על עצמם את האחריות לנושא. בשנה החולפת השתתף המרכז באופן חד פעמי במימון מילגות לנערות בקורס למטפלות-מחנכות.

ב. מועדוני כביסה

המרכז היה פעיל בייזום תכניות להקמת מכבסות שכונתיות בשכונות מאוכלסות משפחות מרובות ילדים שמטרתן כפולה: מחד להקל על האמהות אח עבודת הכביסה ומאידך לשמש כמועדון המאפשר ניצול הזמן להקניית ידע המקדם את האמהות בתפקידיהן כאם וכעקרת בית. בשנה החולפת השתתפנו במימון 6 מועדוני כביסה בקרית שמונה, אסקלון, דימונה, באר-שבע, בית-שמס וקרית-גת.

ג. מטפלות-בית ליולדות

במשך שלוש השנים האחרונות הפעלנו תכנית של עזרה ליולדת באמצעות ארגון "מטב". תכנית זו חיונית במקרים בהם קיימות בעיות בריאות מיוחדות אצל האם או בעיות אחרות בקרב המטפחה. בשנה האחרונה נתברכנו במספר גדול יחסית של שליטיות ורביעיות (13) שעבורן שרות זה הכרחי.

בתשעת החדשים האחרונים השתתפנו במימון של מספלות לכ-180 מספחות יולדות בהשתתפותנו בסכום של 400 ל"י במוצע למספחה. מנסיוננו בשנה החולפת בטיפול בשלישיות, מצאנו כי הוצאה למספחה לטיפול זה נע בין -5,000 ל-7,000 ל"י למקרה. מימון פעולה זו הסתכם בסכום שהווה כ-36% של תקציב המרכז בשנה החולפת. המרכז יזם ומממן מחקר הבודק את הצרכים המיוחדים של מספחות עם לידות רב-עובריות והתפתחות ילדן. במקרה של ילד אחד שרות מעין זה - הרחיב הארגון את התכנית ל-7 הסניפים שלו בארץ. יחד עם זאת נקבעו קריטריונים המורים לבחירת המספחות הזכאיות לרות זה אשר יצמצם למקרים פאתולוגיים בלבד, או למקרים של לידות רב-עובריות.

על-אף דיונים רבים הן במשרדי בריאות, סעד ובטוח לאומי - לא הצלחנו להבטיח ביסוס תקציבי לתכנית זו ע"י משרדי הממשלה ולכן בכוונתנו להמשיך במימונה.

4. פעולות לחיזוק המספחה ומניעת הפלות

א. חחנות ייעוץ

אחד היעדים החשובים בעבודת המרכז הוא חיזוק המספחה והסרת המכשולים העומדים בפניה כיחידה מגדלת ילדים. מכשולים אלה באים לידי ביטוי בשטח הנפשי, הינוכי-חברתי ולכולט השלכות על היחסים הבין-אישיים ועל יציבות המסגרת המספחתית.

הרעיון של שרותים למספחות במשבר ושל הצורך בפעולה מונעת על ידי יעוץ מוקדם, תופס באופן הדרגתי את התעניינותם של גופים שונים, אך טרם יכולנו למצוא לו גיבוי באחד ממשרדי הממשלה.

אנו תומכים בשתי חחנות ייעוץ לחיי המספחה שהרחיבו את פעולתן בעזרתנו והיינו גורם מאיץ במספר רשויות מקומיות בתכנון פיתוח חחנות ייעוץ מעין אלה.

למטרה זו דרושה הסקעה תקציבית להסגת כח-אדם ולהשתלמות העובדים.

ב. תיכנון משפחה ומניעת הפלות

המרכז פעל בטנה האחרונה בצורה נמרצת ליצירת דעת קהל ובעיקר נכונות המוסדות לפתח שרותים לתכנון המשפחה, שרותים כוללניים אשר יעזרו למשפחות בתכנון עתוי ההריונות, המרווח בין לידה ולידה, דבר אשר עשוי להקטין את הדרישה להפלות עקב הריונות בלתי-רצויים. כמו-כן צריך שרות זה לעזור למשפחות בהן קיימות בעיות עקרות.

על מנת למנוע שטרות ל"תכנון המשפחה" ייהפך ל"שרות למניעת הריונות" בלבד, דאגנו לפיתוח צוות שיכלול- בנוסף לרופא ואחות - גם עובד סוציאלי עם מומחיות בנושא. השתתפנו במימון שכר עובדת סוציאלית במשך שנה עד ליצירת תקן במסגרת שירות הבריאות. בכוונתנו לפעול בכיוון זה גם בשנה הבאה בשתי מסגרות נוספות. רצוי לציין כי קיימת נכונות התחלתית של מוסדות הבריאות לפתח שירותים לתיכנון המשפחה כחלק אינטגרלי של השרות הרפואי למשפחה.

לנושא חיזוק המשפחה הוצא הסנה כ-1% מהקציב המרכז ובכוונתנו להרחיב את הפעולה לכדי 17%.

5. פעולות מחקר

עקב צימצום התקציב כמעט ולא יכולנו ליזום מחקרים חדשים, בו בזמן שפעולתנו והצעותנו לפיתוח שירותים דורשות ביסוס מדעי ותמידי.

מספר מחקרים אשר החלו בהם עוד לפני שנתיים עומדים להסתיים ונדווח על ממצאיהם בזמן הקרוב.

השנה התחלנו בשני מחקרים חדשים: אחד במשותף עם משרד הבריאות הבודק את יחס הנוער לנושא המין, ממצאי מחקר זה - יש לקוות - יעזרו בפתוח "תכנית חינוך לחיי המשפחה" במסגרת בתי הספר. המחקר השני בודק "היצעת לידות רב עובריות על יכולת האם להתמודד עם תפקידיה* ואת התפתחות ילדים אלה. מטרת המחקר לעזור בתכנון שרותים הולמים למקרים אלה וממצאיו ישמשו כחומר הדרכה לאנשי המקצועות - המטפלים למיניהם.

6. הכנת שנת האוכלוסין העולמית 1974:

מאורע זה יש לו זיקה ישירה לפעולת המרכז לדמוגרפיה וקיבלנו על עצמנו להיות הגוף היוזם, המכוון והמרכז פעולות לציון שנת האוכלוסין העולמית בכל האוכלוסיה. החתיבנו לדאוג להכנה ולפרסום ביבליוגרפיה על כל המחקרים שנעשו בארץ בנושא הדמוגרפי. כמו כן תפורסם חוברת עם מספר מאמרים מדעיים על הנושא שבמימונה ישתתף גם האו"ם. יתר על כן, אנו מכינים תכנית שתכלול מידע על הנושא הדמוגרפי ועל הנושא "חינוך לחיי משפחה" שבכוונתנו להפיצה הן בעיתונינו נוער והן במסגרת הלימוד הפורמלי בבתי הספר.

סיכום

במשך שנות קיומו של המרכז השתמשנו בתקציבנו ליזום ולעודד פעולות חדשות שיש להן משמעות לרווחת המטפחה כיחידה מגדלת ילדים, ולחזוק פעולות או שרותים קיימים ולשיפור רמתם.

כמו כן המשכנו לפעול ביצירת דעת קהל בנושא על ידי פעולות הסברה ובביסוס מדעי של פעולתנו ע"י מחקרים שונים. השפעתגיטה זו מורגשת הן בהקצאת תקציבים ובהרחבת תוכניות שונות של משרדי הממשלה והן בקביעת עדיפויות של פעולות ובתוכניותיהן של ארגונים וולונטריים למיניהם.

לאור ההגבלות התקציביות נאלצנו להצמצם על שלושה תחומי

פעולה והם: פתוח שרותים לאם ולילד הרך

חנוך לחיי המשפחה

ופיתוח שרותי ייעוץ כוללני למשפחה.

מדינת ישראל

המרכז לדמוגרפיה

משרד ראש הממשלה
ירושלים

האריך
ט"ו בשבט תשל"ג
18 בינואר 1973

מספר

אל : מר מ. ספרוני - חשב המשרד
מאת: מנהלת המרכז לדמוגרפיה

הנדון: הצעת תקציב המרכז
סמוכין: מכתבן מיום 11/1/73

ברצוני להעיר מספר הערות למכתבן הנ"ל:

קודם כל תיקון טעות שחל במכתבן: מספר העובדים הארעיים הינו 2 ולא 1. כאשר לשמחתך על תוספת של 32% לתקציב המרכז, לצערי אינני שוחפת לשמחה וברצוני להתייחס לעובדות:

א) תקציב העובדים אמנם עלה מ-110,000 ל-130,000 דבר אשר מהווה עליה של 18%, אך עליה זו אינה משמעותית מאחר והיא מיועדת לכסות תוספת צפויה של שכר ואף לא לקחה בחשבון את בקשתנו לתוספת משרה בתקן וכן תוספת של עובד ארעי.

ב) תקציב הפעולה גדל מ-360,000 ל-370,000 "גידול" של 2.7% בלבד אשר אינו מכסה את ההתיקרות של 10% וע"כ מהווה למעשה הקטנה ריאלית של הסכום.

ג) תקציב הקייטנות גדל ב-66%; מ-300,000 ל-500,000, אך כפי שידוע לך הובטח תקציב לפחות כפול לביצוע הפעולה, דהיינו - 600,000 + 60,000 ל"י התיקרות.

אני מקווה כי לאור הנתונים הנ"ל ניתן יהיה להגדיל את תקציבנו הן תקציב הפעולה והן תקציב הקייטנות.

על כל פנים, אינני יכולה בשלב זה להמציא לך פירוט חדש כפי שבקשת, מאחר ועם תקציב כה זעום אני חייבת לשמור לעצמי אפשרות תמרון מכסימלי בשימוש הכספים.

נ.ב. המרכז לדמוגרפיה מרכז את ההכנות לקראת שנה האוכלוסין העולמית בעזרת ועדה מקצועית מכוונת, המורכבת מחה"כ ז. הרמן, פרופ' ר. בקי, פרופ' ד. פרידלנדר, פרופ' ה. מיוזס, ד"ר ד. הרמן - האוניברסיטה העברית, ד"ר מ. סיקרון, ד"ר ע. זמלץ - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ד"ר י. קומיי - הטכניון.

לפעולות ההכנה אלה דרוש לנו תקציב מיוחד.

בברכה,

אילזה שרון

העתקים:

ראש הממשלה, הגב' גולדה מאיר.
חה"כ זינה הרמן.
מר שמואל שילה, סגן המנהל הכללי.

REPORT

REPORT

DATE

1. The first part of the report...

1. The first part of the report...

2. The second part of the report...

2. The second part of the report...

3. The third part of the report...

4. The fourth part of the report...

5. The fifth part of the report...

6. The sixth part of the report...

7. The seventh part of the report...

8. The eighth part of the report...

9. The ninth part of the report...

10. The tenth part of the report...

11. The eleventh part of the report...

12. The twelfth part of the report...

13. The thirteenth part of the report...

ירושלים, ר' בטבת תשל"ג
11 בדצמבר 1972

009-0-1

אל: מר ש. שילה, סגן המנהל הכללי

מאת: ס/מנהל לשכת ראש הממשלה

שמואל היקר,

בהמשך לשיחתנו, הנני מצרף בזה העתק
מכתבן של גב' דינה הרמן וגב' אילזה שטרן,
אל ראש הממשלה, מיום 3.12.72.

ב ב ר כ ה,

אלי מזרחי

מדינת ישראל

משרד ראש הממשלה
ירושלים

המרכז לדמוגרפיה

האריך כד" כסלו תשל"ג
3 בדצמבר 1972

מספר

אשראי מן המה"ר

לכבוד
ראש הממשלה
הגב' גולדה מאיר
כ א ג

גב' מאיר הנכבדה,

ראינו צורך מיוחד להביא להסמכת לבך הקשיים העומדים בפני המרכז בפיתוח עבודתו במישורים שונים, במיוחד עקב התקציב הזעום שעומד לרשותו בשלוש השנים האחרונות.

ידוע לך, שבמשך כל הזמן אנו משתמשים בתקציב זה כהמריץ לפיתוח הכניות נסוייות להדגמת רעיונות חדשים ולדחיפה של שרותים היווניים שטרם מצאו כתובת קבועה לביסוסם ולהרחבתם, בנושאים, כגון, קידום האשה, אמהות למשפחות מרובות ילדים, חינוך לחיי משפחה ועוד.

בנדאי הגיעו אליך ההדים על מפעל הקייטנות לאמהות עם ילדיהן שהצליח מעל למשוער ושהיו לו תוצאות לווי חברתיות חשובות ביותר. מפעל זה החקיים הודות לתוספת מיוחדת לתקציב המרכז בסכום של 250,000 ₪ שהוצעה ע"י יו"ר ועדת הכספים של הכנסת.

ההשקעה הוכפלה ע"י השתתפות ארגונים וולונטריים ומוסדות אחרים.

התקציב שעמד לרשותנו אשתקד הספיק כדי לכלול כ-2100 אמהות ו-3500 ילדים בגיל הרך ב-37 ישובים ברחבי הארץ. מספר זה מהווה רק כ-10% מאוכלוסית האמהות למשפחות עם 6 או יותר ילדים ויש חשיבות רבה שתרחיב לכלול לפחות 25% מאוכלוסיה זו ובמס' ישובים גדול יותר.

בזמנו הובטח כי נוכל לצפות לסכום מספיק גדול (היה מדובר במליון ₪) כדי לאפשר יציאה של אלפים נוספים של אמהות וילדים להנות מתכנית זו ויש כבר פניות רבות מגורמים שונים שאף הם מוכנים לתרום את חלקם.

על אף הלהצים הרבים עליך, נבקשך לתמוך בהצעה התקציב של המרכז בגודלו הטוב המצורף בזה.

ב כ ב ו ד ר ב,

אילזה שטרן
אילזה שטרן
מנהלת

יו"ר
הה"כ זיגה הרמן
יו"ר המועצה הצבורית

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

11/13
14/11

11/11

11/11

2.2.73

מאמר

. המדינה והממשלה
 כפי שהיו קודם לכן
 וכן הממשלה והממשלה
 ראה הרוב
 והיא היא * * * * *
 וסיוון כפי שהיה
 אחר שהיה זה לקבל
 והוא יתקבל
 * * * * *
 כפי שהיה זה לקבל
 והוא יתקבל

2

עבודת אלו ואלהי ישראל

ביום הזה יתקבל עליהם

העונות אשר עשו ויכרתו

את הארץ אשר הם באים

לשבת בה ויאמרו כל

אנשי הארץ הזאת וכל

אנשי הארץ הזאת

אשר באו לשבת בארץ הזאת

אשר באו לשבת

לשבת בארץ הזאת
אשר באו לשבת

ספרד ראש הממשלה
המרכז לטכנולוגיה

הצעת תקציב לשנת 1973/74

הצעת תקציב לשנת 1973/74

		<u>א. אדמיניסטרציה</u>	.א.
	(1) עובדים קבועים (4)		
	(2) עובדים ארעיים (4)		
→ 30,000.-	(3) הוצאות ארבוניות		
		<u>ב. תקציב פעולה</u>	.ב.
245,000.-	(4) הטבריה פרסומים והדרכה		
250,000.-	(5) פעולות מחקר		
140,000.-	(6) פעולות לטיפול באט ובילד		
155,000.-	(7) פעולות לחיזוק המשטח		
10,000.-	(8) חיזוק שירותים וולונטריים		
1,000,000.-	(9) חברות אסוחו (קייטנות להמחזה וילדים)		
→ 1,800,000.-			

* סכום זה אינו כולל סעיף א' אדמיניסטרציה.

2

דברי הסדר להצעת התקציב 1973/74

במשך שנות קיומו של המרכז השתמשנו כחוקאיבנו לידום ולקידוד פעולות
חדשות שיש להן משמעות לרווחה המשפחה כיהידה מגדלה ילדים, ולהחזק
פעולות או שרוחים קיימים ולשמור דתם. כמו-כן השתמשנו למקול ביטח
דעה קהל בנושא על ידי פעולות הסברה, ובנסוט מדעי של פעולתנו על-ידי
מחקרים שונים.

השקעה ביטה זו מורגשת הן בהקצאה חקאיבים ולהרחבת הוכניות שונות
של משרדי המטלה הנובעים, והן בקביעת העדיפויות של פעולות ובחכנוהיהם
של ארגונים וולונטריים למיניהם.

קבוץ חקאיב המרכז בשנות התקציב האחרונות מנע מכנו הרחבת הפעולה
בשטחים שונים בהתאם לתפקידים שהוטלו עליו על ידי החלטת הממשלה.

הצעת התקציב המוגשת לחלן מבוססת על תוכניות היוניות למנוש מדיניות
המרכז.

(א) הסכרה ופרטומיט:

בשנה החולפת, בנוסף "לידיעות המרכז" שהופיעו מדי חודש ופרטומיט הכנסים של המועצה הצבורית, הושלם הפרס על "לידה ללא פחד" שבטימונו השתתפו ושאונו טקמידיים אותו לרשות גורמי כריאות שונים להדרכת נשים הדות.

כמו-כן הכיננו סרט דוקומנטרי וחברת על הקייטנות לאמהות שפטרס לשמש גם פרטומיט וגם בחומר הדרכה למבצעי הקייטנות בשנה הבאה.

אנו מתכוונים להמשיך בפרטומיט אלה ולהגיע גם לטלויזיה לדיונים ככלי הסכרה של פרטומיט.

(ב) הכנת שנה האוכלוסין העולמית/1974:

מאורע זה יש לו זיקה ישירה למעולה המרכז לדרטוגרטיה וקבלנו על עצמנו להיות הבוף היוזם, המכוון והמרכז העולה לציון מאורע זה ככל האוכלוסיה.

החייבנו לדאוג להכנת פרטומיט ביפליוגרטיה על כל המחקרים שנעשו בארץ בנושא הדטוגרטיה. כמו-כן הנורסס חוברת עם מספר מאמרים מדעיים על הנושא שבטימונה ישתתף בה האו"ם. יתר על כן, אנו מבינים חכניה שהכלול מידע על הנושא הדטוגרטי ועל הנושא "היגון לחיי כמפתח" שבכונתנו להפיצה אן בעתונותי נוער והן במסגרת הלימוד

ורמלי בבתי-הספר. למטרה זו יש צורך להקציב להעסיק

החומר ובכתיבתו.

ה ד ר כ הו (ג)

פעולות החדרכה בשנה החולפת התרחבה וכללה קורסים לחוגים של גדרות
וחוגי נשים.

הפעולה במיוחד חשובה בהמשך העבודה עם הנשים שהתחמו בקייטנות
שהן עד אז אף פעם לא נכללו בין צרכני שרותי הקהילה.

רוב הארבעים הוולונטריים נרשמו לפעולה זו ויכולים לבצע אותה רק
הוך שימוף תקציבי מצידנו, דבר אשר מאפשר לנו להשתייץ על כרוך והוכן
החדרכה.

לאחרונה החלטנו לעודד גם את המרכזים הקהילתיים לכלול את אוכלוסיית
האמהות בהכניה "קידום האשה" וגם זה אפשרי רק הוך השקעה קטליטית.

כמו-כן בהכניחנו להמשיך ולפעול להתחבה מועדוני הכביסה השכונתיים
(שחשנה הוקמו 5 בעזרתנו). מועדונים אלה ממלאים תפקיד במול, הן ע"י
הקלה על האם במעמסה העבודה והן ע"י הקניית ידע המקדם את האמהות
בהפקידן כאם ובקשרת-בית.

5

פירוט תקציב התכנה

→ 50,000.-		א. הסכרה ומרסומים	
→ 35,000.-		ב. הכנה שנה האוכלוסין	
		ג. הדרכה	
	85,000.-	1. קורסים לקידום אסות	
	40,000.-	2. קורסים לנערוה	
	10,000.-	3. קורסים לחיילות	
	25,000.-	4. הרחבת טועדוני כביסה (5)	
	<hr/>		
→ 160,000.-	160,000.-		
<hr/>			
→ 245,000.-			
<hr/>			

5. פעולות מחקר - 250,000.- ₪

עקב צמצום התקציב כמעט ולא יכלנו להתחיל במחקרים חדשים,
 בו בזמן שפעולתנו והצעותינו לפיתוח שירותים דורשות ביסוס
 מדעי רבוף.

הנושאים העומדים לבדיקה הם בשטח האינזוך לחיי משפחה ובשטח
 פתוח שירותים להכנון המשפחה וכן בדיקה של השימוש בשירותים
 שונים להקלה על המשפחה בגידול ילדיה.

מקרה

הצעה התקציב הנ"ל מבוססת על ההנחה שחשבושים שנועדו למיזם המחקרים,
 שכבר החלו, מועברים שנה התקציב הקודמת.

6. השתתפות במעורבות לטיפול באם ובילד בגיל הרך - 140,000.- ₪

א) בשנה החולמת המסקנו להשתתף בהקציבי הרחבה רשת מעורבות-יום, מאחר ונדטא זה נכלל בהקציבי משרדי סעד ועבודה.

בנו מסייכים להיות מעורבים בהכנון ומתוח הכשרה כח-טלם למעורבות אלה והשנה אף השתתפנו ב-10,000 ₪ במימון אחד הקור מים. יש לצפות שמשרד התנוך יקבל על עצמו את הנושא בשלמותו.

ב) טיפוח ילדים בגיל הרך

יחד עם הכניחנו לקידום אמנות, אנו מקוביניה בנסיובות חדשים המשלבים טיפוח ילדים בגיל הרך עם קידום אמנותיהם. ברצוננו לעודד 2 נפויים בשטח זה ע"י הכוונה וייקוץ מקצועי והשתתפות מקציבית.

ג) בעקבות השתתפותנו החקציבית בת כניה עזרה ליולדות באמצעות

ארגון מס"ב, הסכים הארגון להרחיב את המעולה לכלל הסגיתים שלו בארץ. יחד עם זאת נקבעו קריטריונים יותר חמורים להאירת המשפחות הזכאיות לטרוח זה אשר יצטמצם למקרים פאתלוגיים בלבד, או למקרים של לידות רב-עובריות.

על-אף ריונים רבים הן בועז-המוקל של המרכז והן במשרדי בריאות, סעד ובטוח לאומי - לא הצלחנו לאבטיח ביסוס תקציבי למכניה זו ע"י משרדי המשלה ולכן בכוונתנו להמשיך במימונה.

בתקופת החודשים האחרונים התחממו במימון של מפלגות לכ-180 מועדות

יולדות במחיר ממוצע של 400 ₪.

מנסיוננו בשנה החולפת בטיפול בשלישיות, מצאנו כי החובצא למספחה

לטיפול זה נע בין 4,000.- ל- 5,000 ₪ למקרה.

סידור הקצוב מעולות לטיפול באם ובילד - 140,000.- ₪

20,000.- ₪

(א) טיפוח ילדים בגיל הרך

(ב) מטלות בית ליולדות

1. לכ-150 מקרים מיוחדים - 60,000.-

2. לכ-12 לידות רב-עובריות - 60,000

120,000.-

140,000.- ₪

7. מעולה לחיזוק המשפחה ומניעת המלוח - 155,000.-

(א) החנות ייעוץ:

הרעיון של שרומים למשפחות במספר ושל הצורך במעולה כונעת
מטברים הופס באופן החבתי את ההעניינות של גוסיים שונים,
אך טרם יכלנו למצוא לו גיבוי באחד ממשרדי הממשלה.

אנו מומכים בשהי החנות ייעוץ לחיי משפחה שהרחיבו את מעולתן
בעזרתנו וחיינו גורם מאיץ במספר רשויות מקומיות בתכנון
סיחה החנות ייעוץ מעין אלה.

למטה זו דרושה השקעה הקציבים להטבת כח-אדם ולהשתלמות
העובדים.

(ב) תכנון משפחה ומניעת המלוח

1. המרכז המשיך במעולה לפתח הכרה ביבורים בצורך של שרומים
לתכנון המשפחה והשיג גכוונות המחלחית של המוסדות לפתח שרומים
מעין אלהו שרומים כוללנים אשר יפזרו/ למשפחות בתכנון עיחוי
חחריונות, המירווח בין לידה ללידה וע"י כך ימנע/ את חחרישת
להפלות עקב הריון בלתי רצוי.

כמו-כן נועד שרות זה למשפחות בתן קיימות בעיון עקרות.

על מנהל המנוע שירות למען המשטחה ויהפך לשירות ל"מגיעת הריונות"
 כלבד, דאגנו למיתוח בזוה סיכלול בנוסף לרופא ואחות - גם עובד
 סוציאלי עם מומחיות בנושא.

ע"י בימון משמורת של עובד סוציאלי ו/או פסיכולוג או סומחה לחסברה
 מיניה - עד ליצירת הקן במסגרת שרותי הבריאות, אנו יכולים להבטיח
 התפתחות שרותים אלה כיוון הרצוי.

למטרה זו יש צורך להבטיח 3 הקנים.

2. המרכז ידאג לריכוז חומר הדרכתי ותרגומים בנושא ולהפצתו בין
 אנשי המקצוע המעורבים במיתוח שרות זה.

3. במטרה לקדם את הנושא - תכנון משטחה, הנוך לחיי משטחה והיגיון
 מיני בכללותו על ידי גוף בימורי - וולונטרי בלתי תלוי ויחד עם זאת
 להיות מסוגל להשפיע על כיוון פעולתו - בכיוונתנו להשתתף במכוס קסן
 יחסית במקביב ה"אגודה הישראלית לתכנון המשטחה".

פירוט תקציב לפעולות לחינוך המשחה ומניעת הסלוח

(א) תכנון ייקוץ

1. השתתפות בתקציב תכנון קיימות והשתלמות
 עובדיהן 50,000.-
2. קצרה בתקציב תכנון חדשות (3)
 30,000.-

→ 80,000.-

(ב) תכנון המשחה ומניעת הסלוח

1. השתתפות בסכר 3 עובדים סוביאליים 1/4
 טיבולוגים 60,000.-
2. הכנה חומר הדרכתי
 10,000.-
3. השתתפות בתקציב האגודה לתכנון
 המשחה 5,000.-

75,000.-

→ 155,000.-

9. הבראה אסחור - 1,000,000.-

עוד בשנת החציב 1969/70 האל המרכז להתעניין בנושא הבראה אסחור
מטעמות מרובות ילדים שקב פוקט העבודה הקשורה עם רבוי הילדים
לא זכו למנוחה מחוץ לחלי ביתן.

בכוונתנו להכיא במרוצה הזמן להכרת זכות האסחור כזכות של גשית
עובדות לחופש שנת.

תוך השתתפות תקציבית במפעלים של ארבוניט טוניט, קדמנו את הנושא
עד שבשנת החציב החולפת החלו לפתח מסגרות הבראה טונקט, הן במסגן
הבראה בכתי-גומט (עם אנימיה) והן בקייטנות יומיות ביהד עם הילדים
(מתחה לביל בית-הספר).

בשנה החולפת יזם המרכז הרחבה פיכרת של החכנית תוך השקעה של
כ- 300,000 ₪ בהבראה אסחור. סכום זה הווה כ- 50 מהוצאות ההבראה
ל-2096 אסחור ו-3504 ילדים עטניט. יתר הסכום לפיסון החכנית גוייס
ע"י ארבוניט וולונטריים ורשויות מקומיות.

חכנית זו שהצליחה מעל למשוער לא רק ביעדה הראשונית של הבראה לאסחור
אלא גם בשיתות הבנת הנוטדות למיניהם והציבור הרחב בהשיבות שרות זה.

עדיפות בבחירת המקומות נמנה השנה למקומות שהוגדרו כאזורי מוקח -

אולם התקציב שמד לרשותנו אמר להגיע רק לחלק קטן מאובלוסיה

היקד.

בתכניהנו להגיע בשנת התקציב הבאה לפלול ב- 4500 אמהות ו- 6500 ילדים

(מתח לביל בית-הספר).

לשכך יש לתקציב את הסכום של בליון לירות שחוז מהוות ב- 50 פעלות

התכניה (לפי - 18 לי בממוצע לנפש ליום הבראה).

לכבוד
ראש הממשלה
הגב' גולדה מאיר
ב א י

גב' מאיר הנכבדה,

ראינו צורך מיוחד להביא לתשומת לבך הקשיים העומדים בפני המרכז בפיתוח עבודתו במישורים שונים, במיוחד עקב התקציב הזעום שעומד לרשותו בשלוש השנים האחרונות.

ידוע לך, שבמשך כל הזמן אנו משתמשים בתקציב זה כתמריץ לפיתוח תכניות נסוייות להדגמה רעיונות חדשים ולדחיפה של שרותים חיוניים שטרם מצאו כתובת קבועה לביטוסם ולהרחבתם, בנושאים, כגון, קידום האשה, אמהות למשפחות מרובות ילדים, הינוך להיי משפחה ועוד.

בודאי הגיעו אליך ההדגים על מפעל הקייטנות לאמהות עם ילדיהן שהצליח מעל למשוער ושהיו לו תוצאות לזוי חברתיות חשובות ביותר. מפעל זה החקיים הודות לתוספת מיוחדת לתקציב המרכז בסכום של 250,000 ₪ שהוצעה ע"י יו"ר ועדת הכספית של הכנסת.

ההשקעה הוכפלה ע"י השתתפות ארגונים וולונטריים ומוסדות אחרים.

התקציב שעמד לרשותנו אשתקד הספיק כדי לכלול כ-2100 אמהות ו-3500 ילדים בגיל הרך ב-37 ישובים ברחבי הארץ. מספר זה מהווה רק כ-10% מאוכלוסית האמהות למשפחות עם 6 או יותר ילדים ויש חשיבות רבה שתתרחב לכלול לפחות 25% מאוכלוסיה זו ובמס' ישובים גדול יותר.

בזמנו הובטח כי נוכל לצפות לסכום מספיק גדול (היה מדובר במליון ₪) כדי לאפשר יציאה של אלפים נוספים של אמהות וילדים להנות מתכנית זו ויש כבר פניות רבות מגורמים שונים שאף הם מוכנים לתרום את חלקם.

על אף הלהצים הרבים עליך, נבקשך לתמוך בהצעת התקציב של המרכז בגודלן המוצע המצורף בזה.

ב כ ב ו ד ר ב,

אילזה שטרן
מנהלת

חה"כ זינה הרמן
יו"ר הסועצה הצבורית

1972. 10

חכנית מתאר מחוז צפון
דו"ח דמוגרפי

א. כללי

- יותר מאשר בסאר המחוזות כמדינה מהוה הגורם הדמוגרפי גורם מרכזי ומכריע במחוז הצפון.
- עובדה זו נובעת מכמה עובדות יסוד הקיימות במחוז הצפון:
1. מחוז בעל צפיפות אוכלוסייה נמוכה
 2. מחוז דל באוכלוסייה יהודית, בעיה זו מתחלקת לסני מרכיבים עיקריים:
 - א. דלילות אוכלוסייה יהודית ביחס לסה"כ אוכלוסייה יהודית בארץ
 - ב. דלילות אוכלוסייה יהודית ביחס לסה"כ אוכלוסיית המחוז.
 3. חוסר איזון בחלוקת אוכלוסייה יהודית במחוז; התרכזות בבקעות ובמיסור לעומת דלילות רבה באיזור ההר.
 4. קיים רוב של אוכלוסיית מעוטתים במחוז ביחס לכלל אוכלוסייה המעוטתים בארץ.
 5. היות המחוז בעל אוכלוסייה עם אופי פחות עירוני לעומת סאר אזורי הארץ.

- לאור המצב הדמוגרפי במחוז ניהן לחלקו לסני חלקים עקריים:
1. אזור מרכזי הררי סברובו המכריע מאוכלס באוכלוסיית מעוטתים.
 2. "חגורה" מקיפה של בקעות ומיסור עם רוב של אוכלוסייה יהודית, כלומר אפשר לדבר על סני חלקים של מחוז הצפון:
 - א. מחוז הצפון יהודי - אזור הבקעות והמיסור
 - ב. מחוז צפון ערבי - אזור ההרי במרכז

להבחרה הסבר והדגמה של הנתונים והצעות הנ"ל אסתמט בנתוני סני מפקדי אוכלוסיין אחרונים שנערכו.

מפקד 1961 אטר לגביו יסנם נתונים מלאים ומפורטים.

מפקד 1972 אטר לגביו יסנם נתונים חלקיים בלבד וסבטלמותם הסתמטהי בנתוני שנתון סטטיסטי 1973.

בהמסך הדו"ח אנסה לבדוק להסביר ולהבהיר את הסנויים הדמוגרפיים שחלו במחוז הצפון בהקופה שבין סני המפקדים הנ"ל.

1. מחוז הצפון - מסקלו בסה"כ אוכלוסייה המדינה

ססח מחוז הצפון 3325 קמ"ר שהם כ-16% מססח מדינת ישראל, ובכך הוא המחוז הסני בגודלו במדינה לאחר ^{מדינת} (סססחו כ-70% מססח המדינה) ממבה ראסונן נראית זהות סבירה בין סני הנתונים. חלקו של מחוז הצפון מבחינה ססח ומבחינה אוכלוסייה מסס"כ המדינה (בסניהם כ-16%). המצב מסתנה לחלוטין כאשר נוריד את מחוז דרום שמעט וריק מאוכלוסייה ואז מחוז הצפון מהוה כ-50% מססח נותר של המדינה אך רק כ-18% מאוכלוסייה המדינה. חשוב זה מראה בברור את מידה ריקנותו של מחוז צפון מאוכלוסייה.

טבלה מספר 1 - אוכלוסיה לפי מחוזות

מחוז	סה"כ אוכלוסייה באלפים		אחוזי האוכלוסייה		צפיפות לקמ"ר	
	1972	1961	1972	1961	1972	1961
סה"כ במדינה	3124.0	2179.5	100.0	100.0	153.6	107.6
מ.ירושלים	338.6	191.9	10.8	8.8	540.0	344.5
מחוז חיפה	480.8	370.3	15.4	17.0	563.0	433.6
מחוז מרכז	572.3	407.0	18.3	18.7	460.8	327.8
מחוז ה"א	905.1	699.3	29.0	32.0	5324.2	4113.5
מחוז דרום	351.3	173.9	11.3	8.0	24.9	12.3
מחוז צפון	473.1	337.1	15.2	15.5	142.5	101.4

טבלה מספר 1 - מאפיינים והסגות

1. פרז למח' דרום שהוא דליל אוכלוסיה בצורה קיצונית. הרי מחוז הצפון הוא בעל צפיפות אוכלוסיה נמוכה במדינה.
2. חלקו של מחוז הצפון מסה"כ אוכלוסיה המדינה נמצא בירידה.
3. אחוז גדול אוכלוסיה המחוז בתקופה הנדונה נסגר מחוז גדול ארצי וזאת למרות שני הנאי יסוד ספועלים לטובת המחוז.
 - א. סעור רבוי שבעי הגבוה במדינה
 - ב. היותו אזור יעד מצצהר למדיניות פזור האוכלוסיה של המדינה (עם כל המסתמע מזה) כמו מחוזות ירושלים ודרום שסניהם יש גדול ניכר בחלקם מסה"כ אוכלוסיה המדינה.

מהמונה המצחירה מטבלה מספר 1 נובעות שתי מסקנות אפשריות:
 1. לא נעטה מספיק ע"י מדיניות מכוונת ליטב את המחוז וזאת בעיקר על הסבון מיסור החוף הצפון ובאמצעות הכלי העיקרי - עליה.

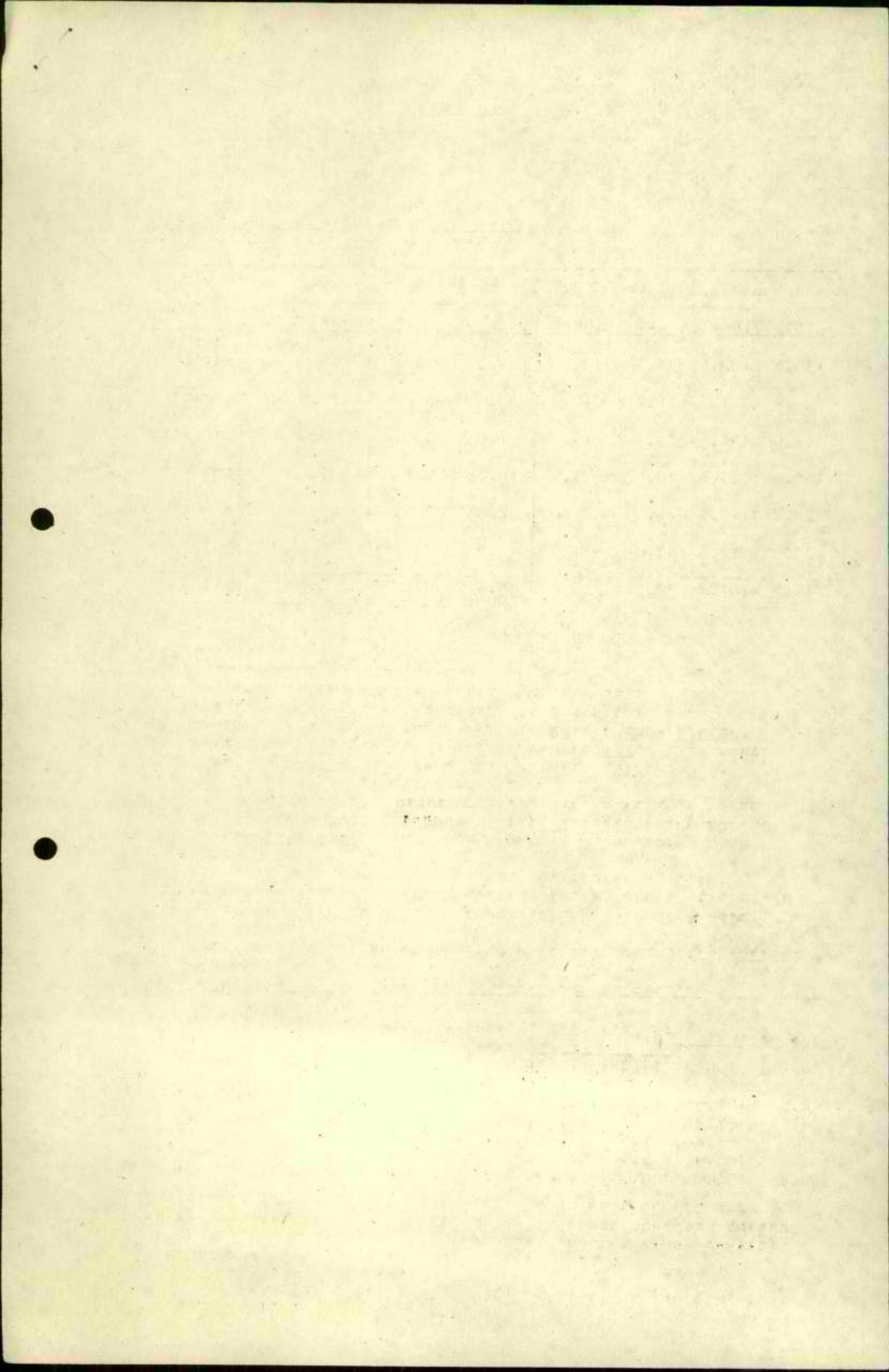
2. נעטה מספיק בנוסא אך הפעולה נכסלה ובמחוז קיימת הגירה שלילית

טבלה מספר 1 א' - מחוז צפון חלוקה לנפות ט"ח ואוכלוסיה

הנפה	אוכלוסיה באלפים		אחוזי האוכלוסייה		צפיפות לקמ"ר
	1972	1961	1972	1961	
כלל המחוז	473.7	337.1	40.5	15.2	142.5
נצרה	56.6	45.6	2.1	1.8	84.4
כנרת	50.5	43.3	2.0	1.6	97.0
יזרעאל	171.5	120.1	5.5	5.5	143.3
עכו	195.1	128.1	5.9	6.3	208.3

חלוקה האדמיניסטרטיונית של המחוז לנפות אינה מציגה המונה מצב נכונה ומאפיינת מבחינה דמוגרפית, לכן אמנע בהמשך מהתייחסות לחלוקה אוכלוסיה בתוך המחוז לפי נפות אלא אבדיל במחוז בין שני החלקים:

1. חבל ההר *
 2. "הגורת" העמקים והמיסור
- * מתיחס לאזורים שבעינים: 15, 14, 13, 10, 7, 4 לפי חלוקה למס' 1964

2. מחוז צפון - דל באוכלוסיה יהודית

חלוקת מחוז הצפון באוכלוסיה יהודית מהבזאת בסני מיטורים:
 א. מיטור ארצי
 ב. מיטור פנים מחוזי

נבדוק את האוכלוסיה היהודית במחוז הצפון ביחס לכלל האוכלוסיה היהודית במדינה וביחס לכלל אוכלוסיה המחוז.

טבלה מספר 2 - אוכלוסיה יהודית במחוז הצפון

האזור	סה"כ אוכלוסיה יהודית		אוכלוסיה ארצית		אוכלוסיה ארצית	
	1972	1961	1972	1961	1972	1961
כלל המדינה	2757.3	1932.4	100.0	100.0	-	-
מחוז צפון	264.7	194.3	9.6	10.0	52	57.7

מהטבלה הנ"ל מצויה המונה עגומה מאוד של מחוז הצפון מבחינת אוכלוסיה יהודית לגבי שני המיטורים שהוזכרו. התמונה מעמידה בספק רב את כל המונה והמעל בסם "יהוד הגליל".

כאשר בוחנים את הנתונים המוצגים בטבלה מס' 2 זה צריך להעשות על רקע הידיעה שמחוז צפון הוא אזור יעד מוצהר במסגרת מדיניות חזור האוכלוסיה שנמסכת. קונו המדינה, כלומר זהו אזור לאומי להפנוט אוכלוסיה יהודית ולחזקו מבחינה זו.

מחוז צפון נמצא בנסיגה בסני המיטורים שהוזכרו. במיטור הארצי ירד מחוז הצפון מ-10.0 ל-9.6 אחוז מסה"כ אוכלוסיה יהודית במדינה ולעומתו שני המחוזות האחרים שנתים ממדיניות חזור האוכלוסיה, מחוז ירושלים ומחוז דרום, נמצאים במצב עליה בחלקם מסה"כ אוכלוסיה יהודית בארץ.

במיטור הפנים מחוז הירידה יותר המורה. מ-57.7 ל-52 אחוז כלומר קיימת סכנה מוחסית מאוד של היכח אוכלוסיה יהודית במחוז צפון למיעוט בקרב כלל אוכלוסיה המחוז.

התמונה הופכת חריפה יותר כאשר בוחנים את המצב ביתר לחבלי הגליל ההררי.

באזור זה היתה האוכלוסיה היהודית בשנת 1972 רק 26% מכלל אוכלוסיה התבל. כלומר מעוז מוחלט של אוכלוסיה יהודית באזור שמהוה 54% מסיה מחוז הצפון. אם נשוה נתון זה למצב הירצי הרי בשנת 1972 היתה האוכלוסיה היהודית 89% מאוכלוסיה מדינת ישראל ואלו במחוז הצפון היתה אוכלוסיה יהודית רק 52% מאוכלוסיה המחוז כך שחוסר בהתאמה בולט בחריפותו.

לאור התמונה העגומה שהוצגה בסעיף זה לגבי חלקה של אוכלוסיה יהודית מכלל אוכלוסיה המחוז אני חוזר למסקנות האחריות שהוזכרו קודם:

- לא נעשה מספיק להסניה אוכלוסיה יהודית למחוז הצפון במסגרת מדיניות חזור באוכלוסיה ע"י הכלי המרכזי טבידי הממשלה - העליה.
- קיימת מגמת הגירה הלילית של אוכלוסיה יהודית ממחוז הצפון שלגביה צריכים להיעשות כל המאמצים כדי להפסיקה.

ב. קיימה מגמה הגירה שלילית של אוכלוסייה יהודית ממחוז הצפון סלגביה צריכים להיעשות כל המאמצים כדי להפסיקה.

ג. כל מאמץ בעתיד להפנות אוכלוסייה יהודית למחוז הצפון צריך להתרכז בחבל ההר ה"מצטיין" בדלותו באוכלוסייה היהודית.

לגבי חלקו של המחוז בקליטה העליה ובזירה בתוך המחוז, הרי הנתונים המוצגים בחבלה מספר 1 מעידים על המצב מבלי שיהיה צורך בפרוט נוסף.

ד. אוכלוסייה מעושים במחוז

בסקירה המגמות והסנויים באוכלוסייה המעושים במחוז יש לזכור שתי עובדות יסוד:

- א. אוכלוסייה מעושים מאפינה ע"י טעור רבוי מזבעי גבוה ביותר כפול מזה של אוכלוסייה יהודית
- ב. אוכלוסייה מעושים מאופינה ביציבות רבה מבחינת הגירה.

אם בדיקה המצב לגבי אוכלוסייה המעושים נעשה טוב בשני מיטורים

1. מיטור ארצי
2. מיטור פנים מחוזי

חבלה מספר 3 אוכלוסייה מעושים מחוז צפון

האזור	סה"כ אוכ' מעושים באלפים		% אוכ' מעושים מסה"כ אוכ' מחוז	
	1972	1961	1972	1961
כלל המדינה	476.9	247.1	100.0	100.0
מחוז צפון	227.5	142.7	47.7	57.7
	48	42.3		

מנתוני החבלה בולחת הירידה החריפה במסלל אוכלוסייה המעושים של המחוז ביחס לסה"כ אוכלוסייה המעושים במדינה תופעה זו נגרמה בעקבות תוספת גדולה של בני מעושים לאחר אחוד ירוסלים.

במיטור המחוזי בולחת העליה בחלקה של אוכלוסייה המעושים עד קרוב למחציה מאוכלוסייה המחוז, ובחבל ההר מגיעה אוכלוסייה המעושים כמעט ל-3/4 מאוכלוסייה החבל.

בשנת 1972 היה ס.ר.ח של אוכלוסייה היהודית במחוז צפון 18.6 לעומת 34.9 בקרב אוכלוסייה מעושים במחוז צפון.

סכום

- בסקירה הסנויים הדמוגרפיים בתקופה הנדונה מסתמנה בבירור כמה מגמות:
1. מחוז צפון דליל באוכלוסייה - חלוקה פנימית בהוכו לא שווה
 2. משלך המחוז הולך וקטן מסה"כ אוכלוסייה המדינה
 3. ירידה במסלל האוכלוסייה היהודית מתוך כלל האוכלוסייה היהודית בארץ. חריפה
 4. ירידה באחוז האוכלוסייה היהודית במחוז. עליה מקבילה במסלל אוכלוסייה המעושים
 5. תהליך עיוור איטי בקרב אוכלוסייה יהודית מול תהליך עיוור מהיר יותר באוכלוסייה מעושים

אח המגמות הללו יס להבין ולהסדיר לאור כמה נהוני רקע:

1. אוכלוסיה מעושים במחוז - רבוי טבעי גבוה
 2. אוכלוסיה מעושים במחוז - מאזן הגירה נמוך מאוד
 3. מחוז צפון בעדיפות מבחינה פזור אוכלוסיה יחד עם מחוז דרום ומחוז ירוסלים
 4. אוכלוסיה יהודיה במחוז בעיקרה עירונית
- לאור המבט על כל מסמעותיהם הברורים הצעדים שצריכים להנקט במהירה ובצורה רצינית כדי לסנוה כמה מגמות שליליות ומסכנות מבחינה האינטרס הלאומי של מדינת ישראל.

ירושלים, כ"ד באדר תשל"א
21 במארס 1971

112-1-4

לכבוד
" א ר ה"
אגודה לדמוגרפיה יהודית בישראל ובהפוזות
רח' סלומון 7
תל - אביב

א.נ.א

נחבקשתי לאשר בחודש קבלה מכהנכם מיום 6.1.71 אשר
הועבר לעיונה של ראש הממשלה ונקרא על ידה בעיון.

הגב' מאיר ערה למצוקה משפחה ברוכה ילדים ומכרחה
על כל פעולה חיבוריה לעזרה להן שבאה בנוסף לעזרה הממשלה
באמצעות המשרדים השונים כגון: ביטוח לאומי, משרד הסעד, חינוך
ושירותים אחרים. אין לך, מביעה ראש הממשלה את הערכתה ליוזמה
ולדאגתה של אגודה "אפסח" לעתיד האומה ולפעולותיה למען המשפחה
ברוכה הילדים ומאחלה לאגודה הצלחה במילוי משימותיה בעמיד.

אנו מניחים שכונתיים קיבלתם את המיכת המרכז לדמוגרפיה
בסך - 2,000 ל"י שהועבר אליכם ביום 15.2.71.

בכבוד רב,

אלי מזרחי
סגן מנהל לשכה ראש הממשלה

העמק: גב' א. שטרן, מנהלת המרכז לדמוגרפיה, משרד ראש הממשלה.

מסדר ראש הממשלה
המרכז לבעיות הדמוגרפיה

ירושלים, כט' שבט תשל"א
24 בפברואר 1971

א ל : מר ש. שילה - סמנ"כל

מאת : אילזה שטרן

הנדון: טיוטת חשובה ל"אפרת"

ראש הממשלה מברכת את אגודת "אפרת" על יוזמתה ודאגתה לעתיד האומה ועל הפעולות למען המשפחות ברוכות הילדים.

מימוש המדיניות הדמוגרפית של הממשלה הוטל על המרכז לדמוגרפיה ומוסדותיו שגם אגודת "אפרת" מיוצגת בהן ואף קבלה הקצבות ממנו.

ראש הממשלה ערה למצוקת משפחות ברוכות ילדים והממשלה מנסה לעזור באמצעות המשרדים השונים כגון: ביטח לאומי, משרד הסעד, חינוך ושרוהים אחרים.

יחד עם זאת, היא מברכת כל פעולה ציבורית לעזרה נוספת עבור משפחות אלה.

אילזה שטרן
אילזה שטרן

UNITED STATES DEPARTMENT OF THE INTERIOR

Washington, D. C. 20500

TO: [Illegible]

DATE: [Illegible]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible]

מכתב לר"מ

הנהגה זו היא

היא מנוגדת ל

הנהגה של

המחוקק

15/2/71 כי לפי

החוק (המפורסם)

הוא 2000

לפי

1960-1961

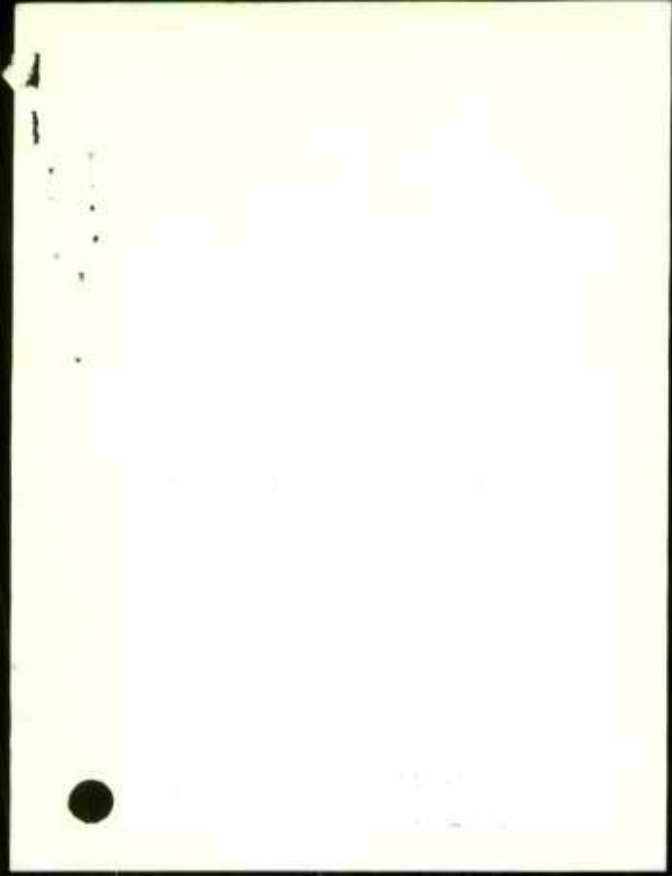
1960-1961

1960-1961

1960-1961

1960-1961

1972

מדינת ישראל

לשכת ראש הממשלה

ירושלים, יא' בטבת תשל"א
14 בינואר 1971

112-1-4

אל: ד"ר י. הרצוג, המנהל הכללי, כאן
מאת: סגן מנהל לשכת ראש הממשלה

הנדון: אגודת "אפרת"

ראש הממשלה ביקשה להעביר לטיפולך
את המכתב המצ"ב של אגודת "אפרת" אליה מיום
6.1.71 בו מבקשת האגודה תמיכה בפעילותה בתחום
הדימוגרפיה.

בכ"ה,

אלי מזרחי

SECRET

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

"EPHRATH"

JEWISH DEMOGRAPHIC SOCIETY

TEL-AVIV, 7, SALOMON ST., P.O.B. 28086, PHONE 38621

"אפרת"

אגודה לדמוגרפיה יהודית בישראל ובתפוצות

תל-אביב, רחוב שלומון 7, ת.ד. 28086, טלפון 38621

The תאריך טבת תשל"א 6.1.71

Handwritten notes: 16.1.71, 24.2.71, 21.3.71

לכבוד ראש הממשלה, הגב' גולדה מאיר משרד ראש הממשלה ירושלים

ראש הממשלה הדגולה,

הרינו מתכבדים בזה, להטציא לכב' רצ"ב, את הרבעון "אפרת" מספר 6, שיצא עתה לאור.

הרשינו לעצמינו ציטוט מדברייך, כב' ראש הממשלה, אימרה קולעה, החובקה זרועות עולמנו. אימרה זו, המודפסת בעמוד 27, יש בה לעורר בלבות בני-עמנו את הרצון וההחלטה להישול כוחנו מבפנים

הבעיה הדמוגרפיה, שמעצם טבעה, תיפתר אך ורק בשיתוף כל משפחות בית-ישראל, עם זאת, נועד לממשלת ישראל הפקיד עליון בהסברה ובתמריצים, לשם הכוונה הצבור היהודי לדרך החיים וההמשך, הגידול וההתרחבות, הצמיחה וההתפתחות.

אנו בטוחים, כי כב' ראש הממשלה, כקברניטה האומה בשעה גורלית זו, לא תחשוך כל מאמצים לקדמינו לקראת מטרה נכספה זו.

לבסוף, יורשה לנו להביע משאלה, כי אגודתנו תוכה לתמיכה ממשלתית בהקצבה למימון פעילותנו ההסברית, בהחזרה התודעה הדמו-רבנית בקרב קהלנו היקר, והכספית - בתמיכה ובהלוואות למשפחות ברוכות ילדים, הזקוקות לעזרה זו.

בכבוד רב ובברכה,

מנחם אפרת
המרכז

זלמן זאב שחור
נשיא האגודה

לוטה: הוברת "אפרת" מספר 6.

כבוד הרבנים הראשיים לישראל הנאון רבי איסר יהודה אונטרמן וראש"ל, הנאון רבי יצחק נסים נשיאי כבוד

המועצה הרב זאב רייזון י"ר

עו"ד מרדכי לבנון ר"ר שמואל הקשר זליג לבון ר"ר אבנר שאקי הרב ישראל מאיר לאו סגני י"ר

הועד הפועל זלמן זאב שחור נשיא

עו"ד ישעיהו סבזג ר"ר ראובן כרישט יושבי ראש לשעבר

א. כנציון נגיוי סאיר שיל"ת סגני י"ר

יצחק א. כנצל סוכר כבוד

ראש אולכסקי גובר כבוד

מנחם אפרתי מנהל כללי

1807

1807

TO THE
HONORABLE
SIR

YOUR LETTER OF THE 10TH INSTANT IS RECEIVED AND I AM
Pleased to hear that you are well.

I have your letter of the 10th inst. and am glad to hear
that you are well and that you are still in the
country.

I have your letter of the 10th inst. and am glad to hear
that you are well and that you are still in the
country.

I have your letter of the 10th inst. and am glad to hear
that you are well and that you are still in the
country.

I have your letter of the 10th inst. and am glad to hear
that you are well and that you are still in the
country.

I have your letter of the 10th inst. and am glad to hear
that you are well and that you are still in the
country.

I have your letter of the 10th inst. and am glad to hear
that you are well and that you are still in the
country.

אפרת

DECEMBER 1970

★

מרחשון תשל"א

למה נקרא שמה אפרת? שישראל פרו ורבו על ידה" (שמות רבה א' כ"א)

פרופ.
פאול סמואלסון
אב לששה
בעל
פרס נובל
לכלכלה
ראה כתבה
בעמוד 14

6

אגודה לדמוגרפיה יהודית בישראל ובתפוצות
JEWISH DEMOGRAPHIC SOCIETY

אפרת

רבעון לדמוגרפיה יהודית

גליון מס. 6

מרחשוון תשל"א — נובמבר 1970

XX

דבר המערכת

בעיות היסוד של עמנו בדורנו זה, הן שתיים:

(א) שלימות המדינה ובטחונה, (ב) שיקום העם והבטחת קיומו.

שתי הבעיות כרוכות אחת ברעותה. כשם שאין ישיבת בטח לעם אלא בארצו. כפי שהוכיחה ה"שואה". כך המדינה — בטחונה, שלימותה ואף שלומה — מותנית באיכלוסה המלא. אם ל"דבר", בעת הצורך, עם אויבים בשער, שכל כלי יוצר נגדנו לא יצלה ואם להוציא לצדק דיננו באר"ם. שכל לשון תקום למשפט איתנו, נרשיע.

אמת מוחלטת זו נהפכה, ביחוד עם מלחמת "ששת הימים" ולאחריה, לנהלת רבים. עובדה מרגינה זו, יש בה משום שכר וסיפוק נפשי לפעולתנו, מאז נכנסנו בעול משימה נעלה זו. כשם שיש בה, לעודדנה, להמשיך בדרכנו הציבורית הלא קלה, להחזיר את תודעת הילודה לכל שכבות הציבור היהודי, בישראל ובתפוצות ישראל, עד שכל בית יהודי ימלא אורה ושמחה — שמחת הצמיחה והגידול, לקראת עתיד איתן ומוזהיר לדורי דורות.

מחוברת לרבעון

בהרגשה זו, כשאנו חדורי הכרה, כי תורת החיים של "אפרת" מתקבלת בהבנה, אנו מגישים לציבור הנכבד את החוברת הנוכחית (מס' 6) בצורה מוגדלת ובתדירות של "רבעון".

רבעון זה ישמש כבמת האגודה, להעלות נושאים הכרוכים בבעיית הדמוגרפיה היהודית, לבררם וללבנם ולחתור לפתרונם החיובי.

כל זה נוסף לאינפורמציה מגוונת על הפעולות בדרך לפתרון. הן מצד "אפרת" והן מצד כל גוף ממשלתי, ציבורי

ואף פעולות של יחידים הראויים לציון. עם זה, יכלול הרבעון מדור מיוחד לדעת הקוראים.

פנייה לציבור

אנו פונים לציבור הרחב להתום על הרבעון כמנויים קבועים. בזה יהיו שותפים לפעולה ציבורית אשר מטרתה להגיע לפתרון נכסף של הבעיה הגורלית העומדת על סדר יומה הלאומי כבעיית הציבור היחיד.

המערכת

ה ת ו כ ן

3	הנשיאות, ההנהלה, המועצה
4	שא מרום עיניכם — זלמן ה. שחור
5	אמא-אומה — ד"ר ראובן בן-שם
6	דמוגרפיה — מנחם אפרתי
7	חזון העליה הפנימית — זליג לבון
8	בנין בית ישראל — נחמה רבינוביץ
8	אגדת "אפרת" — צ. בית-הלחמי
9	החלטות הכנס
10	"המרכז לבעיות הדמוגרפיה"
11	הצעת "אפרת"
12	לנשי ישראל (שיר) — פרידה זונאבנד
13	שאלת גורל ישראל — משה בן-שחר
14	"בני ברית"
15	סטטיסטיקה — (מ. א.)
17-16	טבלאות דמוגרפיות
18	צעדים בדרך לפתרון — הענקות לילדים
19	צעדים בדרך לפתרון — דיוור
20	הפלות
20	יומנו של תינוק
21	גולות — גורם לדלקת חניכיים — ד"ר א. קאופמן
22	תיבת המערכת
24-23	מפעולות "אפרת"
26-25	ידיעות ודעות
27	"מצפן" דמוגרפי — מנחם צביאלי
29-28	TO THE JEWISH PEOPLE
1	"EPHRATH" IN THE DIASPORA

וועדת המערכת:

יו"ר — ד"ר ראובן בן-שם

חברים: רפאל אולבסקי ויצחק א. נבנצל

מזכיר: אהרן ברינקמן

העורך והאחראי: צבי פיגנבאום (מנחם אפרתי)

כתובת המערכת: ת"א, ת.ד. 28086, טל. 38621

"אפרת" — אגודה לדמוגרפיה יהודית ולעידוד הילודה בעם היהודי בישראל ובתפוצות
 המשרד הראשי: — תל-אביב, רחוב סלומון 7, ת"ד 28086, טל. 386621.
 אישור הממונה על המחוז ניתן ב-20.11.62 לפי מספר 2853/99.

חשבונות בבנקים: בבנק הדאר, מס. 9-45747-4; בב"ל, תל-אביב, סניף הראשי, מס' 211079/26.

ה נ ש י א ו ת : נשיאי כבוד הרבנים הראשיים לישראל:

הגאון רבי **איסר יהודה אונטרמן** והראש"ל, הגאון רבי **יצחק נסים**,
 יו"ר המועצה, הרב **זאב דרייזון** — סגני יו"ר, עו"ד **מרדכי לבנון**, ד"ר **שמואל הקשר**,
 ד"ר **אבנר שאקי** (סגן שר החינוך), **מר זליג לבון**, הרב **ישראל מאיר לאו** —
 ה**הנהלה**: **מר זלמן זאב שחר** — נשיא האגודה, ד"ר **ראובן ברשם** — יו"ר, עו"ד **ישעיהו פבונר**, **מר**
א. בנציון גניזי ומר **מאיר שיל"ת** — סגני יו"ר, **יצחק א. נבנצל** — מזכיר כבוד; **רפאל אולבסקי** —
 גזבר כבוד; **צבי פיגנבאום (מנחם אפרתי)** — מרכז.

ה מ ו ע צ ה

הרב מיטמן משה, קרית אתא	ד"ר הקשר שמואל, חיפה	הרב אביאל-רוזמן מ., אשקלון
מר מלכה אברהם, ראש-המועצה, כ.כ. יבנה	פרופ' הראל פיש, רקטור "בריאילן", ר"ג	עו"ד אבירצדק מ. א., רמת-גן
גב' מלכיאל זמבה, ירושלים	הרב הרטמן יחזקאל, "בריאילן", רמת-גן	מר אורבך, יעקב, ירושלים
מר מגורה שלמה, תל-אביב	הרבנית הרצוג שרה, ירושלים	מר אביבי אריה, סופר, ירושלים
מר מן יצחק, רואה-חשבון, תל-אביב	מר היימן זבולון, רמת-גן	מר אוזאן אהרון, ס/שר החקלאות
ד"ר מרגלית דוד, תל-אביב	מר וולפמן מאיר, רמת-גן	לשעבר, י"ם
מר נאוי אליהו, ראש-העיר, באר-שבע	הגב' וינברג אסתר, בני-ברק	מר אוריין מאיר, סופר, חיפה
מר נבון יצחק, ח"כ, ירושלים	ד"ר ון-דייק יוסף, חיפה	מר איזנשטיין אריה, באר-שבע
ד"ר ניצני חזקיהו, רמת-גן	מר וורדיגר אברהם, ח"כ, תל-אביב	מר אילון צבי, באר-שבע
הרבנית נריה רחל, כפר הרא"ה	מר זילברפרב שלום, תל-אביב	הרב איתמר י. א., ירושלים
מר סבאג גבריאל, דימונה	מר זרם קדיש, גבעתיים	מר אידלמן ישראל, ס/ראש-העיר, פ"ת
גב' סנהדראית טובה, ס/יו"ר הכנסת	הרבנית חרל"פ מנוחה, יקנעם	הרב אליהו מרדכי, דיין, ירושלים
פרופ' סדובסקי אריה, ירושלים	הרב חובב משה, עו"ד רבני, ירושלים	מר אלדורוטי צבי, ראש-המוע', מ. העמק
מר עממי יצחק, ירושלים	הרב חלמיש יצחק, תל-אביב	ד"ר אלמן פנחס, ירושלים
הרב פרנקל איסר, תל-אביב	ד"ר טאוב דבורה, הגב' רחובות	ד"ר אלפר בלה, רופאה, תל-אביב
הרב פרוש ת. ש., ירושלים	ד"ר טאוב משה, רחובות	הרב אנסבכר יהודה, תל-אביב
הרב פרוש מנחם, ח"כ, ירושלים	הרב טורצ'ין ח. י., חיפה	מר אורד (ארדינסט) יצחק, ירושלים—שער-הגולן
ד"ר פריאר זרם, ירושלים	הרבנית טראפ-יהודית, ת"א	מר בויגנמן יעקב, פרוי—ירושלים
ד"ר פרץ ליאונרד, חיפה	מר ידיד מנחם, ח"כ, תל-אביב	מר ביסטריצר יצחק י., תל-אביב
הגב' צביאלי חוה, ירושלים	מר יודקוביץ משה, רמת-גן	מר בן-עמי עובד, ראש-העיר נתניה
מר קדרי שרגא, סופר, ירושלים	הרב ירושלמי צבי, ראש המועצה הדתית, רחובות	ד"ר א. בר-מנחם, נתניה
מר קופלוביץ אריה, תל-אביב	מר ירד יצחק, תל-אביב	מר ברינקמן אהרון, בני-ברק
ד"ר קוק הרצל, תל-אביב	הרב ד"ר כהנא קלמן, ח"כ, חפץ-חיים	עו"ד בר-עם זאב, רמת-גן
הרב קוק נחום, רמת-גן	מר כהן מנחם, ח"כ, תל-אביב	מר גולדרייך ק., ראש המוע' הדתית, פ"ת
הרב קוק שלמה, רחובות	מר כרמל אברהם, שופט, תל-אביב	מר גולדראט אברהם, סופר, תל-אביב
מר קיזלר שמואל, ר/המועצה הדתית, קרית-גת	מר כרמל אליהו, ירושלים	הרבנית גורן ציפיה, תל-אביב
מר קריב אברהם, סופר, חיפה	הרב כפיר אלקנה, שדרות	הגב' גז משילדה, ח"כ
מר קריב יצחק, ירושלים	ד"ר לוי אורי, טבריה	הרבנית גליקסברג איילה, גבעתיים
הרב ראט נחמיה, בתים	מר לוי דניאל, ח"כ, תל-אביב	גב' גלעדי חמדה, שופטת, תל-אביב
הרב רבינוביץ ברוך י., חולון	הרב לורנץ שלמה, ח"כ, תל-אביב	ד"ר גלעדי מרדכי, תל-אביב
הגב' רויאל-נאור אסתר, ח"כ, תל-אביב	מר לחיאני אברהם, ס/ראש המועצה, קרית-גת	מר גרוס יצחק, ר/מועצת נחל-שורק, חפץ-חיים
ד"ר רוסי יעקב, ירושלים	מר ליבוביץ חיים, תל-אביב	מר גרוס ש. י., ח"כ, בני-ברק
הגב' רסין שרה, תל-אביב	מר ליבנה אליעזר, ירושלים	עו"ד גרנשוואוד וו., לונדון—ירושלים
מר שגיב מאיר, ראש-המועצה איזור לכיש	ד"ר ליטמנוביץ יעקב, תל-אביב	מר דובדבני ברוך, ירושלים
עו"ד שוב משה, תל-אביב	מר לגדא אליעזר, תל-אביב	מר דוכן שמואל, רמת-גן
מר שוסטק אליעזר, ח"כ, תל-אביב	הגב' מאיר מרים, ירושלים	מר דותן משה, מהנדס, תל-אביב
מר שטיינפלד פנחס, ת"א	מר מאלי יעקב, ר/המועצה הדתית, חיפה	פרופ' הורוביץ מנחם-ציון, חולון
הגב' שטרן-קסן, ירושלים	מר מגורי-כהן חיים, ח"כ, נתניה	הרב הלוי ה. ד., ראשון-לציון
עו"ד שפט אברהם, ירושלים	מר מגנצה ישראל, תל-אביב	
מר שרבף חביב, ראש-המועצה איזור מרחבים	מר מייבסקי משה, ראש-המועצה אופקים	

שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה!

בשעה שאנו כותבים את הטורים האלה, שם „אפרת“ כבר הולך לפניה ורבים הכירו בצדקת מטרות אגודת „אפרת“ — בשעה שהתחלנו להרים קולנו נגד תנוהל הפסול שהשתרש בחלק האוכלוסייה שלנו. למעט בהגדלת המשפחה, לא טסו און לדברינו. מכל צד שמענו את התשובה השבלונית: „אל נא תתערבו בחיי הפרט“! לא כך הדבר כעת. כמעט כולם מבינים שרבי המשפחה זהו צו לאומי וחובת השעה לדורות שאין כלל להטיל ספק בדבר.

הדברים האלה שהשמענו באזני ראשי הממשלה, נשאו פרי בחלקם. נוסד מרכז לבעיות הדמוגרפיה, אבל לידי פעולות גדולות טרם הגיעו הדברים. הבה נקוה שטחנות הממשלה, אם כי שטחנות לאט, בסופו של דבר יינקטו האמצעים וייעשו הצעדים בדרך לפתרון הבעיה בהיקף ממלכתי. רבות המשימות העומדות לפני ממשלתנו בשאלה חיונית זו. הגדלת המענקים למשפחות מרובות ילדים בסכומים ריאליים והטבות לידה שיהיה בהם בכדי לעזור לאשה שנתברכה בפרי בטן נוסף.

מגמת דברינו הופנתה כלפי נשי ישראל בשנות פריונן. למגינת נפשנו רבות הן הנשים הלוחמות נגד ברכת ד' ומשתדלות למעט את הפריון היקר הזה, את הגדלת המשפחה, בדרכים שונות, הנלווה ביותר, היא ההפלה המלאכותית.

הנשים הפונות לרופא ומבקשות ממנו להרחיק את פרי בטנן בעודו באבו, אינן נוחנות לעצמן דין וחשבון מה הן עושות. הרי הן רוצחות כמו ידיון את ילדיהן היקרים העומדים להולד! כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא“ וההורג נפש מישראל כאילו החרב עולם מלא! מכל ילד עלול לצאת עולם מלא. זרעו זרעו זרעו! — לו היתה אשה ההולכת לרופא לשם בצוע הפלה, עוצרת לרגע וערכה חשבון נפש קצר מה היא עומדת לעשות, או היתה נמנעת מעשות את המעשה הנורא הזה.

אינני מדבר כרגע על הצד הפלילי שבדבר (וזהי פרשה בפני עצמה) בדעתי להתעכב על הצד האנושי שבאותו מעשה.

ראשית, שמחת החיים שרויה בבית מלא ילדים, וכי ישנה שמחה יותר גדולה ותפקיד יותר נעלה מאשר לגדל ילדים? ועוד דבר! מי שחושב שילדיו הם רק קנינו הפרטי, טועה טעות חמורה, הרי ילדינו שייכים לכלל ישראל כמו שכל אחד מאתנו קנינו של הכלל הוא. ובאיוז זכות גזולות נשים מישראל את ילדינו מעצמן ומעמן? ובפרט בדורנו אחרי השואה בה נספו למעלה ממיליון ילדים יקרים, הרי מצויים אנו למלא את החסר, ואיך אפשר להתיחס לשאלה הזו בשיוון נפש ובמקרים רבים רק מתוך נחיות. וד"ל.

וכעת כמה מלים כלפי ממשלתנו. למה משרד המשפטים מתייחס לפשע זה לא ברצינות הראויה. אינני רוצה לנקוב במספר ההפלות המבוצעות מדי שנה בשנה בארצנו, כי עלול הדבר להביא לרבים ועזוע ממש! האם באמת חסרת אונים היא הזרוע המשפטית בענין זה? התירוצים שהיינו שומעים מדי פעם בשעה שהשאלה מועלית על סדר היום, אינם משכנעים כלל ועיקר.

תקותנו תאמצנו שעוד לא נאטמו כל האזנים משמוע דברים נכוחים, ודברינו יכניסו לליבם של ישראלים, שמחה, — „אם הבנים שמחה“.

מכאן אנו קוראים לנשים חכמות לב שיצטרפו לנשי „אפרת“ בעבודתן החנוכית והמעשית בהגשת עזרה מוסרית ומעשית למשפחות המקיימות את הצו האלקי: „ואתם פרו ורבו“.

„בכמה הדמנויות אמרתי: כי הדאגה לריבוי הטבעי צריכה להעסיקנו. יד ביד עם דאגתנו לעליה“.

אמא — אומה

א.

עם ישראל ומדינתו זקוקים לשנים: לקיום והמשך. לקיום-העם במדינתנו ידאגו חיילי צבא-הגנה לישראל, בחירי הדורות. להמשך קיום העם תדאגנה אמהות ישראל, מקיימי הדורות. וערובה בשניהם, שיקימו משימתם. כוחות משיחיים גנוזים בעמנו מזה אלפים בשנים. ובעיקבתא דמשיחא, העידן שבו הננו חיים עכשו, מוצא העם כוחותיו השמורים, מבית גנזיו ומחולל פלאות.

ב.

בשלוש תקופות בהיסטוריה שלנו עמד לנו סוד יצירתן של אמהות ישראל. נשי ישראל עשו היסטוריה.

בתקופה הראשונה, בתקופת הגאולה, משבעים נפש שהביא הפטריאך השלישי למצרים הפכנו לששים רבוא (600.000). על אף תנאי השיעבוד, הלחץ, והדכוי הפכו בני ישראל לעם ישראל חפשי. כי אמהות ישראל פרו, וישרצו, וירבו, ויעצמו במאד מאד. ומחנה עצום, על ארבעת דגליו עבר במדבר ופניו ארצה. לכבוש את ארץ אבותיו ולהתנחל בו.

בתקופה השנייה, עת שיבת ציון, נשקפה סכנה לקיום-העם, מספר לא רב של העם חזר מהגולה לציון. קמו מנהיגי העם ובראשם עזרא ונחמיה וכתרו אמנה בין העם ואילוהיו: „ובנותיהם אל תשאו לבניכם... והורשתם לבניכם עד עולם” (עזרא, ט.). היושבים בארץ, מבני-זכר, מתרבים, סכנה להמשך. יצא צו: לשקוד על שלמות המשפחה בישראל, למען יירש את האדמה הזאת עד עולם.

בתקופה השלישית, העידנא, הננו בונים מדינת-ישראל לנצח. שליש עמנו הושמד ע"י הצורך הנאצי; לחלק מחכה מיתה לאומית (מן האדום האדום הזה); ובאתר אחר מיתה בנשיקה (וד"ל) נועד לאמהות העבריות לקיים יצירת המשך — משימה, תפקיד, יעוד, זכות, ברכה.

וזכות היסטורית לעמנו לעשות כל המאמצים למען אפשר לנשי-ישראל מילוי יעודן. נכריז על אמנה, ברית, חוקה, משטר-ילודה. הממשלה, הכנסת, ההסתדרויות, האגודות וכל בעל-ערך במדינה יכוונו את פעולותיהם, מעשיהם, יזמתם למטרה העליונה הזו. תרגשנה אמהות-ישראל שכל העם אתן כבוד-כבודן. כורך העם במשימה זו. אמצעים חמריים בבנה בסידור בעבודה הקלות במיסים בחנוך ועוד, יוענקו לאמהות הברוכות, להורים הברוכים ולמשפחות ברוכות-ילדים.

”מברכי אברך”

זכות דורנו לזכות את הדורות לברכה, לו ולדורות הבאים.

ג.

ארץ ישראל לא נקראה על-שמו של אברהם, הפטריאך הראשון, ולא על שמו של יצחק (שלא יצא את גבולות הארץ) אלא על שמו של ישראל, הפטריאך השלישי, אב השבטים, ברוך הבנים. ורחל, האם הגדולה, סמל האהבה, הדאגה, החרדה, התקווה והאמונה, מחכה לבניה „מאנה להינחם” עד „ושבו בנים לגבולם”.

ושבו... שיבה גדולה, לנצח.

בנים... ברכת בנים רבה.

לגבולם... הגבולות הבטוחים.

ו „אפרת” הגאה בכך, שמחדירה תודעת הילודה בעם, שמחה באתחלתא הגדולה. ותקוטה איתנה, שהמשך העם יובטח לעולמי עד.

כן יהי רצון.

”בת ישראל היא. הבסיס לכל ההווייה היהודית. ואם אתה נוטל אותה אין הווייה יהודית.” (פרופ' דב סדן — בהערכתו על הסופר ש. י. עגנון)

נחמה רבינוביץ / בניין בית ישראל

בל נחטא בילד

במדינת עצמאית, המדינה מאפשרת לנו לגדל, לספח ולחנך דורות צעירים וקופירקומה, גאים ואמיצים שימלאו רחובותינו שמחים ועלילים מבלי להעלות על ראשם מורא של זר, האם ננהיג בעצמנו מדעת (יותר נכון שלא מדעת) מכסת טרטיפיקטים למשפחה בעליה פנימית? האם נקטין כמו ידנו את עמנו הקם לתחיה? אנא אחיותיי, בל נחטא בילד.

הילדים ילדינו הם

המשפחות השלמות, ברוכות הילדים, שלא נסחפו בזרם האופנה של קיצוב בילודה, אשר הודות להן אנו יכולים להתברך בהישגים הדמוגרפיים המעטים להם הגענו, גם ביחס אליהן מצפוננו אינו נקי, רבים מהם זקוקים לעזרה ולתמיכה, ולא במקרה סעד בלבד מדובר כאן, הכוונה היא למשפחות שההורים מתאמצים ביגיעת כפיהם להביא טרף לביתם. עם זאת, אין באפשרותם לעמוד בהוצאות של ביגוד, חינוך וכיוצא בזה, הוצאות שרכו למעלה דווקא בשל רמת החיים הגבוה שנגרם בחלקו הריב ע"י משפחות מעוטות הילדים.

במדינת הגאורות, וביותר באלה שלחן בעיות דמוגרפיות, משפחות אלו זכאיות לתמיכה ממשלתית, בצרפת ובבלגיה למשל, מקבלות המשפחות האלה תמיכה ישירה בגובה של — 75 ל"י לחודש (לפי ערך המטבע שלנו), ואילו אנו יודעים להעשיר בהם את הסטיסטיקה, לגייסם לצבא ובכלל ליהנות מכל החטבות שאוצר אנושי מבורך זה מפניק לעם ולמדינה ובעת ובעונה אחת להתעלם מכל החובות המוטלות עלינו כלפיהן, וכלפי ילדיהן.

חובה קדושה וזכות היא לנו, לתרום ולהתרים עבור משפחות מרובות ילדים וחסרי אמצעים, בעזרה מתאימה להתפתחות הילד, לגידולו הבריא בגופו וברוחו ולחנכו בהתאם לתכונותיו האישיים, הושת עזרה היא לא רק חובה אנושית אלא מלוי צו קדוש "והחזקת בו", זכות וצדקה לאלה שבגלל צוק העיתים לא זכו להיבנות ובמידה מסוימת גם נוחם למשפחות ששיכלו ילדיהן יקיריהן, בימים הרעים שעברו עלינו, כל המגדל בן חברו מעלה עליו הכתוב כאילו וילדו".

הבה נשקוד נא על שלמות המשפחה היהודית ועל תמיכה שלמה במשפחה הזקוקה לה, בדרך זו נבנה את בית ישראל בנין עדי עד. ונצח ישראל לא ישקר.

צבי בית החמה / אגדת "אפרת"

אפרת, כשם אשה — בלי להחליפו בשם של מקום — מופיע לראשונה בספר "דברי הימים" ב' י"ט: "ויקה לו כלב את אפרת ותלד לו את חור".

סוּק זה תמיתהו עמו: הלא חור בנה של מרים הוא, ולמה נזכרה כאן בשם אפרת? יישוב התמיהה אנו מוצאים במדרש אגדה (ש"ר א' כ"א): "אפרת, זו מרים, ולמה נקרא שמה אפרת? שישראל פרו ורבו על ידה". בלשון אחרת: מרים הוענק לה השם "אפרת" כתואר ציון לשבח (בלשוננו — צ"ש) בעד מעשה יוצא מן הכלל לטובת העם, בהיותה גורם מכריע לריבוי של עם ישראל, וממילא — לגאולתו.

כדי להבהיר, מהו המעשה הגדול הזה שעלידו זכתה עושהו בתואר "אפרת", צריכים אנו שוב לדברי אגדה (ש"ר א' י"ז): "עמרם גדול הדור היה, כיון שגזר פרעה ואמר 'כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו' אמר עמרם: ולריק ישראל מולידים? מיד הוציא את יוכבד אשתו ופירש ממנה (כדי להיות מוסת לרבים — 'עץ יוסף'), עמדו כל ישראל וגרשו את נשותיהן".

באותן שעות קשות, כשאספה כל תקווה להמשך קיומו של עם בני ישראל, המדוכא תחת שיעבוד מצרים, הופיעה מרים הקטנה והרהיבה עוז להוכיח את אי־ההיגיון שבתגובת אביה גדול הדור לגזרת פרעה. כך מסופר באגדה הזאת: "אמרה לו בתו: אבא גורתך קשה משל פרעה, שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ואתה — על הזכרים ועל הנקבות; פרעה רשע הוא וגזרוהו ספק מתקיימת ספק אינה מתקיימת, אבל אתה צדיק וגורתך מתקיימת... עמד הוא והחזיר את אשתו, עמדו כל ישראל והחזירו את נשותיהם".

אמנם, מרים הנביאה, התואר "אפרת" הוענק לה אחרי, שישראל פרו ורבו על ידה" ואילו מייסדי "אפרת" הקדימו להכתיר בו את האגודה עובר לעשייה, כשבליבם גמל הרעיון לפעול לשם הבאת התעוררות בקרב הציבור היהודי לחדש נעוריו כקדם, עם זאת קיננה בתוכינו ההרגשה כי לא נישא את שם "אפרת" לשוא, חסכנו יתדותינו בנצח ישראל (ש) לא ישקר" ושמו מבטחנו במשפחות בית־ישראל שתבחרנה בחיים, והו (על רגל אחת) רעיון "אפרת"...

פרידה זונאבנד / לנשי ישראל

אפשר חלילה יסגרו שערינו
אם לא תלדנה יותר ויותר.
האם פלא שלמשפחותינו
כה מעט ילדים, כה זעיר?
מה רב מספרם שאבד לן
ומעט מספרם החוזר.

והכלל במקרה זה שלנו,
עם התגשמות החלום,
עת עד הלם כבר הגענו,
מה נחוץ, כבר ידוע היטב,
אל תרוץ, נשי ישראל!
לגבורה כל אחת תחשב —

מזלו הן כל ילד וילד
תמיד עמו הוא מביא,
שמונה ילדים ילדה
החלושה — הלא היא אמי,
כך אמרה, חזרה ואמרה שוב:
כל ילד שמחה לי הביא.

אם לעולם טף לרב תביאינה
ונקבצם כאן מכל קצות תבל,
השרשרת לבל תנתק.
כי עלינו בעזרת האל
כח ארצנו חזק.
לדנה נא, לדנה בנות ישראל.

אחר-כך, בחלוף השנים לה,
ובעלה מת לרב אסונה,
התנחמה על כי לו ילדה
המשך — בנים לה שמונה.
וחבל, מה חבל ומצר —
לי שנים נולדו, לא יותר.

כי באלה יבחן כחנו.
מהרו, זוגות, נא מהרו!
ברבות טפינו ירבה אשרנו,
ירבה האור אשר יתנו.
אנא, אל-נא תאחרו.
או אז יתחזקו שערינו
אם טף לרב לן תתנו.

תירגם: ה. ד.

ברכות ואיחולי מזל טוב:

לנשיא האגודה, מר זלמן זאב שחור להולדת הנכדה ושמה אפרת
ליו"ר האגודה, הד"ר ראובן בן שם להולדת הנכד
ליו"ר „אפרת” בלונדון, מר יהושע מאיר פרישווסער לנשואי בנו
ליו"ר המועצה, הרב זאב דרייזין להולדת הנכד
לסגן יו"ר המועצה, סגן שר החינוך, הד"ר אבנר שאקי להולדת הבת
למזכיר כבוד האגודה, מר יצחק א. נבנצל לנשואי בנו
למרכזה של האגודה, מר מנחם אפרתי לנשואי נכדו
רוב נחת ואושר יהי' מנת חלקם בחיים לאורך ימים
ויזכו לראות בנים ובני-בנים — על ישראל שלום

"המרכז לבעיות הדמוגרפיה"

ב. פעולות להגברת שירותים למען המשפחה בכלל והילדים בפרט (שטח בו יש גם פעילות מעשית יותר).

ג. השפעה על חקיקה הקשורה לנושא. כל אלה הוך תיאום בין הגורמים השונים או במילים פשוטות יותר: משימתנו לפעול למען יצירת תנאים בהם יהיה קל יותר לקיים חיי משפחה ולגדל ילדים. דבר אשר, בעקפון, מסוגל להשפיע על הרצון והכוננות להרחיב את המשפחה.

עו"ד ישעיהו פבזנר, נציג „אפרת"

אעמוד באופן טלגרפי רק על כמה נקודות שנתעוררו אצלי בתור חבר המועצה מתוך הדיונים האלה. למעשה שאלת הילודה, שאלת הריבוי הטבעי, זאת היא אחת מהשאלות החברתיות שהכל קשור אתה. אני שמח מאד ששלושה המרצים הראשונים גב' הרמן, גב' שטרן וד"ר בקי לא איבדו את הפרספקטיבה הזו, וכנר לרגליהם היתה בהופעתם השאלה של הגברת הילודה בישוב זה בארץ זו ובזמן זה, ואם יש לנו הקו המנחה העיקרי הזה אז אנחנו יכולים גם באופן יותר פרקטי לגשת לפתרון השאלה. לפנינו שאלה של עתיד העם וקידומו, של קיום המשכיות של מדינת ישראל. לא צריך להסס ולהגיד את זאת וצריך להתרכז בשאלה העיקרית הזו, כשנסוד המוסד הזה, ראש הממשלה הקודם בגאומו פה במקום הזה, אמר שבשבילו שאלת הגברת הילודה שיה בערכה לשאלת הבטחון; על אותו הדבר ובאותן המלים חזרה ראש הממשלה הגוכחית הגב' גולדה מאיר במכתב ששלחה לישיבה שלנו, לפני שנה וחצי; אותו הדבר והרבה שנים לפנינו דרש בחוקף כמו שהוא רגיש לדרוש, ראש הממשלה הראשון של ישראל מר דוד בן גוריון.

איך להגיע למטרה הנכספת — להגברת הילודה? אני מקבל את כל מה שנאמר פה, כל התכניות שכבר מבצעים ושעומדים לבצע, ושחולמים עליהם, כל זה טוב ונכון, אני בכל זאת חושב שצריך להיות קצב יותר מאיר בהכנת התכניות ובביצוע התכניות. אני כמו כן יודע שביצוע התכניות לא תלוי במוסד הזה בלבד, הוא תלוי במוסד אחר שבידו מפתחות לקופה, אבל בכל זאת גם שמה יושבים יהודים ולפעמים צריך לעמוד נגדם באופן יותר חזק.

דיברתי עד כה על הסיבה הפסיכולוגית של המחדל בילודה, ברור שאין להעלים עין מהצד הכלכלי של הפרובלימה. אולם נראה לי בעליל עד כמה שזה חשוב בשעה זו. גם בישיבות הראשונות שלנו אמרתי שמוכרחה להיות עזרה כלכלית ריאלית למשפחות ברוכות בילדים, הקצבה שתהיה עזרה ממשית לתקציב המשפחה וגם תשמש תסריץ לילודה מוגברת. אני רוצה שנהיה קצת ריאליים. יש לפנינו מספרים על אחוז הילודה במדינה, אצל יהודים וגם אצל המיעוטים.

הנתון של ריבוי טבעי (לידות פחות פטירות) היה אצל יהודים בשנת 1951 26.5 נפשות על 1000 נפשות ובשנת 1967 14.6 בלבד (אצל מיעוטים 37.1, ז"א פי שניים וחצי).

לעת אני מומין אותכם לחשוב היטב מנין בא מספר של לידות 21.5 בשנת 1967, זה לא כל כך פשוט, לא כל משפחה שיה באחוז

המשך בעמוד הבא

כאן אנו מוצאים לנחון למסור מעין דר"ח של ישיבת „המועצה הציבורית", אשר התקיימה בתאריך 14.6.70, בבית אלישבע, בירושלים. מטעם „אפרת" השתתפו: העו"ד ישעיהו פבזנר ומר מנחם אפרתי.

להלן אנו מביאים תמצית נאומים של יו"ר המועצה, ח"כ זינה הרמן; מנהלת המרכז, הגב' אילזה שטרן; וחבר המועצה (נציג „אפרת"), העו"ד י. פבזנר, דבריהם, גם אם נמסרו בקיצור, מקוצר היריעה, יש בהם לתת לקורא תמונה מהשאיפה והעשייה בשטח זה, במטרה לשפר מצבנו הדמוגרפי. תגובות הקוראים, אם יגיעו, נפרסם בגילון הבא.

ח"כ הרמן, יו"ר המועצה, מתוך נאום הפתיחה:

המרכז רואה כמפקידו, כמשרד תיאום ולא ביצוע עצמי, עידוד, הכוונה, תכנון, וביחוד תכנון לחיזוק המשפחה כיחידה הנהגת וגם תורמת לפיתוח הקהילה, הועד הפועל של המרכז הכין תכנית-אב לחמש השנים הבאות, התכנית בנויה על שבע נקודות יסוד, דלהלן:

א. תכנון ותיאום בין-משרדי בכל הנושאים הקשורים לדאגה ולטיפול המשפחה כיחידה וכתת-יחידה של הקהילה.

ב. השפעה על סולם העדיפויות של הגופים הממשלתיים והגופים הלא-ממשלתיים בכל הקשור לפעולותיהם שיש להן השלכות ישירות על המשפחה בהתייחס למגמות הגידול שלה.

ג. איוון, חיווק, ועודד הפעילות הלא ממשלתית והחולונוטאריה בנושאים האלו בדרך של השקעות קטלטיות, הפעלת פרויקטים נסיוניים במטרה להחזיר רעיונות ופעולות חדשים.

ד. דאגה למשפחה בשטחים הבאים: בריאות, תזונה וחיוון מקצועי, תעסוקה, ניצול הזמן הפנוי, הנאי עבודה, דיור וצידוד בית, מערכת המיסוי, תשלומי הביטוח הלאומי, הכוונת הצריכה והחסכון.

ה. בטווח הקצר השגת שימוש רציונלי ומשאבים הקיימים לשיפור תנאי הפרט המשפחה תוך גישה פרגמטית.

ו. בטווח הארוך תכנון כוללני של יעדים ושינויים בחברה הישראלית תוך הדגשת עדיפות גבוהה יותר לצרכים הסוציאליים למען המשפחה.

ז. ייזום מחקרים בנושאים דימוגרפיים ובהשלכות הצפויות של התמורות בחברה הישראלית שישפכו נהגים, והנהיות לגבי פעילות המרכז במובן הרחב של המושג.

יחד עם זאת, המרכז חוקר מתוך הדאגה על הצמצום ההדרגתי של הילודה באוכלוסייה היהודית בארץ הוטל עלינו לחפש דרכים לשגוי מגמה זו.

הגב' שטרן, מנהלת המרכז:

אנו ממשים משימה זו (משימתנו לשיפור מצבנו הדמוגרפי) באמצעות כמה דרכים:

א. יצירת איריה לשינוי עמדות (ז"א שינוי תדמית המשפחה).

הילודה. לו לא היו עדות המזרח שיש להן 7-6 ילדים ולפעמים למעלה מ-10, ולו היה קיים רק הישוב שנקרא אירופי, או לא היה לנו אפילו אחוז הלידה הקיים. אולי היו כ-10 לידות על 1000 נפשות. היינו גדול טבעי נטו 5-4 נפשות על 1000 או אפילו פחות, משמע, גירעון מוחלט. עם כל המשמעות הטרגית שבדבר, אבל, רבותי, מה יהיה אחר כך? יש לנקוט מיד באמצעים כלכליים כתמריצים כספיים להעניק לכל המשפחות שליבם הולך

אחרי קריאת קול המצפון ומוכנים להיענות ולהיכנס בעול המשימה להקמת משפחות גדולות. המינימום של המשפחה, המתקבל על הדעת, לנוכה יוקר החיים העכשווי, הוא — 50 ל"י לחודש לכל ילד מהשלישי ואילך. בלי זה אנחנו במונח הדימוגרפי נרד שאולה, ואנו אסור לנו להשלים עם התחליך הזה. אנחנו חייבים להלחם ולהציל את הישוב היהודי מהמחלל הזה ומהסמיון הזה, כי כאן כל עתידנו בתור עם ובתור מדינה.

ה צ ע ת א פ ר ת

כבוד ה"ר, הנשיאות והמועצה.

דבר טוב עשה ה"ר המועצה, ה"כ הגב' זינה הרמן, בהביאה לפני המועצה את שבעת הסעיפים, במסגרת לתוכנית הפעולה של המרכז לבעיות הדמוגרפיה. לולא זאת, היה בדעתי להציע את הדבר, הצורך לזה בא, אחרי הופעתם של שניים מחברי המועצה, הפרופ' מיוזם וד"ר אנטנובסקי, במלווייה הישראלית, ב-15.3.51, והפנינו קבל עם ועדה את פחדם מ"פן ירבו יהודים... זה עלול להביא לידי מבוכה בקרב הציבור, ואף בתוך המועצה עצמה. לכן הנני אסיר תודה לגב' הרמן שהציבה לפנינו את שבעת העמודים, כפרוגרמה לפעילות המרכז. זה יתן לנו ראייה בהירה למגמות המרכז שלפיהן מכוונת עבודתו.

אני מעריך את כשרונה ונסיגונה של המנהלת החדשה, הגב' שטרן. כמו כן, ראויים להערכה המאמצים שהיא משקיעה לקדם את עבודת "המרכז", כפי שזה משתקף בדו"ח הפעולות שהואילה לגולל לפני המועצה. ואני מאמין, שהמרכז עושה את המכסימום שבאפשרותו לעשות, במסגרת התקציב שהועמד לרשותו ובמסגרת הסמכויות שהוענקו לו ע"י הממשלה.

אבל, גבירותי ורבותי, אנו מדברים על "עצים", או על קבוצות "עצים" ואיננו מעיזים להסתכל על ה"יער" בהיקפו המלא. בפנינו בעיה גדולה וחמורה עד למאד, מקורה של הבעיה היא לא בשכבות שוליות מסויימות של האומה, שורשה בקרב 90% של הציבור היהודי. מצב זה טומן בחובו סכנה מוחשית לעצם קיומנו. הפרופ' בקי הנכבד, הדגים בפנינו מספרים סטטיסטיים שהם בבחינת אזהקה לכולנו, במצב זה איננו יכולים לפטור את עצמנו בפעולות חלקיות, עם כל ההערכה לפעולות ולמפעיליהן, איני בן לקטנות. כל פעולה שהיא בשטח זה, היא גדולה, אבל עלינו להתמודד עם הבעיה בכללותה, וזה במגמה ברורה ומפורשת להגיע לפתרון חיובי שלם. אין מנוס מזה, אם הפצי חיים אנחנו.

כדי להתמודד באתגר זה דרושה תוכנית כוללת, שהייתי מעמיד אותה על שלושה דברים:

- א. מסע הסברה מקיף, בכל כלי התקשורת ובכל הורחים המקובלים שלרשותנו.
- ב. מדיניות דיור חדשה ותואמת למען זוגות צעירים ומתחתנים.
- ג. מענקים למשפחות מרובות ילדים.

הנוגע למסע ההסברה — לפנינו כר נרחב ושדה פעולה עצום שכמעט ולא התחלנו בו. אם כן נעשה הדבר, בצורה תואמת ובהיקף מלא. עוד נראה נפלאות.

ביחס לדיור — דרושה מהפיכה במדיניות הדיור לזוגות צעירים ולזוגות מתחתנים. במדיניות זו אנו צריכים להיות מודרכים בשאיפה שאף זוג לא יצטרך לעכב או לבטל נשואיו בגלל חוסר דיור.

בקשר למענקים — אין תחליף ל"לוקאציון סאמיליאל" יהודי, המינימום שיש להעניק (לכל) עבור כל ילד יהודי, מהשלישי ואילך, הוא: — 50 ל"י לחודש. הביטוח הלאומי, בגלל אופיו הממלכתי, הרגיש לטענות הפליה, אין בידו לבצע את הדבר, רק מוסד יהודי כללי, בלתי תלוי, מסוגל למלא את המשימה. לפני זמן לא רב ביקרתי בבלגיה, נפגשתי עם ראשי משפחות מרובות ילדים, הם הראו לי את תלושי התשלומים של מענקים לילדים. והנה לפי הכסף שלנו יוצא שמקבלים — 75 ל"י לחודש עבור כל ילד. הם שאלו אותי: תגיד אתה, איך אנחנו יכולים לעלות לישראל, עם כל רצוננו העז, בלי להבטיח להם לפי ספינו?

איננו מוכנים לקבל את הנימוקים, כביכול, של הצורך בצמצומים בגלל התוצאות לניהול המלחמה, להיפך, גידול והוצאות מראה שטרם מיצינו את כל המקורות האפשריים ושהבהלם בהישגיידינו, בשיתוף עם יהדות העולם, לארגן ולהעמיד את הסכומים הדרושים למטרה חיונית זו, כשנראה את הבעיה ונתייחס אליה כבעיית קיום.

וכאן כל לנו ללכת בקטנות. יש לומר מפורשות: בכדי לענות לדרישות האתגרים האלו יש צורך במיליארד ל"י לשנה! סכום זה יש לחלק, פיפטי, פיפטי, מחציתו על מדינת ישראל — הצי מיליארד ומחציתו על יהדות העולם 150 מיליון דולרים. שוחחתי על-יזה עם אישי-ציבור בתפוצה, כולם, ללא יוצא מן הכלל, הצהירו על נכונותם להירתם למפעל זה של שיקום העם, דאכרחי גם לבטחון המדינה.

הוכחה נוספת לאפשרותו של הדבר נותנת לנו עצם ה"עלייה". כל משפחה העולה לישראל מימנה מגיע לרובות לירות ולא חושבים על צמצומה מטעמים כספיים. ולמה תיגרע חלקה של ה"עלייה הפנימית", שהיא מכל הבחינות כראית לא פחות מרעותה, עלייה מהתפוצות?

פרופ' בקי הירצה לפנינו על תהליך של ההודקנות שנסחבנו לתוכו, כתוצאה מצמצום לילודה, תהליך בלתי נמנע אם נתייחס לבעיה בממדים רגילים. כשנעריך את הסכנה כגודלה וכחומרתה הממשית, או אז נדע ונכיר את חובתנו להתמודד אתה, להילחם נגדה במלחמת תנופה, בכל החזיתות ובגיוס כל האמצעים האפשריים. אם נעשה כן נצא כמנצחים גם מהתמודדות זו, בחזית הפנימית, כשנתגבר על הסכנה ויכול נוכל לה, בעזרת צור ישראל וגואלו, כן יהי רצון.

זהו תמצית של התוכנית שמציעה אנדוה, אפרת".

מנחם אפרתי

נאום מר מ. אפרתי, שבגלל חוסר זמן לא הושמע אבל הוגש בכתב להוכנס במרוטקול ופורסם בדו"ח המועצה כ"הצעת אפרת".

הגברת הילודה - שאלת גורל ישראל

פוליטי ידוע שהנו אב לארבעה ילדים ולדעתו לכל משפחה בישראל צריכים להיות לפחות 4 ילדים.
קברניט אל-על, אריאל כהן, אשר מטוסו הותקף על ידי מחבלים בנמל התעופה של מינכן והוא הדף בנבורתו את התוקפים. גם הוא אב ל-5 ילדים.

אלוף (מיל.) חיים הרצוג, רעייתו אורה הרצוג, הורים ל-4 ילדים

הגב' פלד ממשפחת ריבלין הותיקה בירושלים, ורעייתו של ראש עיריית רמת-גן, ד"ר ישראל פלד, הינה אם ל-5 ילדים, והינה מסהדרת יפה אחם בכל ענייני משק ביתה.

כל אלה סבורים כי ענין חיים הוא לעמנו הגברת הילודה. אם ננסה לבחון, מהי מידת העזרה שהמדינה מעניקה למשפחות בזכות ילדיהן ומה הכלים למטרה זו - תתגלה לפנינו מציאות מצערת מבחינת המגמה הסוציאלית שבה. מגמה שאינה הולמת את דרכינו ואינה עומדת בביקורת העקרונות שעליהם מתיימרת ישראל להשתית את קיומה.

אסור שזה יימשך כך. צריך לבוא שינוי לסובה ובהקדם כי בנפשנו הדבר.

פעולה חשובה וענפה עושה אגודת "אפרת" בהעמיקה את חודעת הגברת הילודה בעם היהודי. כל מי שינסה לחשוב ברצינות, יגיע למסקנות ברורות: עתיד קיומו של העם היהודי הוא בהגברת הילודה.

כדי לפתור את הבעייה הקיומית הזאת, יש צורך באמצעים רבים ושונים אבל עיקר המאמץ נדרש להשקיע בתמריצים ובשכנוע המשפחות מעוטות הילדים או מחוסרות הילדים, שיראו בכך משאה נפשט, להיות משפחות מרובות ילדים.

חוקרים, סוציולוגים ודמוגרפים הגיעו מזה זמן רב למסקנה כי בעיית היסוד של ישראל היא גידול האוכלוסין, כלומר: ריבוי מספר היהודים בה. אין זו בעייה דמוגרפית בלבד, אלא בעייה לאומית סוציאלית בטחונת וכלכלית כאחת. אכן, חלו שינויים רבי משקל בהתפתחותה הכלכלית של האוכלוסיה היהודית בארץ ואף על פי כן נמצאים אנו, עדיין, במחצית הדרך בלבד. גידול האוכלוסין הוא שאלת גורל למדינת ישראל ולהתפתחותה החברתית, יתר על כן, היא שאלת גורל לעם ישראל כולו. שכן חיים אנו סמוך לתקופה טראגית ביותר לעם היהודי ותפוצותיו - תקופת השואה - עת חיות טרף ברמות יצורי אנוש השמידו שישה מיליון יהודים באירופה, ובתוכם מיליון ילדים ותינוקות. אחינו שנשארו בארצות אירופה, מהווים קהילות מצומצמות היקף באשר למספר הילדים ובני התשחורת, יהודי מזרח אירופה שהצטיינו מאז בילודה גבוהה, שרויים עתה במצב מעורפל ובסימן שאלה לגבי עתידם הדמוגרפי - בתוקף הנסיבות הקיימות שם. לעומת זאת שונה החלוטין הוא מצבנו הדמוגרפי בישראל, שהוא לדעתנו היום לאחר מלחמת ששת הימים, חשוב לעצם קיומנו, האם גלך בדרך העמים המזדקנים שבאירופה? האם נידרדר למצבם של עמי המזרח המקופחים והעשוקים, או נצליח לבור לנו דרך משלנו, דרך של מדינה צעירה שתרחיקנו משקיעה דמוגרפית מעוני ומגיוון תרבותי? את דעתם על נושא זה הביעו ארבעה גברים ונשים מצמרת החברה הישראלית. אלוף (מיל.) ת. הרצוג, מבכירי הקצונה של צה"ל לשעבר, בנו של הרב יצחק הלוי הרצוג ז"ל, רבה הראשי של ישראל ופרשן

הקברניט אריאל כהן ומשפחתו הברוכה (ילד חמישי נוסף אחרי הצילום)

"בני ברית"

החלטה בנושא הרמוגרפי

פרס נובל לכלכלה הוענק
לפרופ' סמואלסון ממסצ'וסטס (אב לששה)
(התמונה בשער)

פרס נובל לכלכלה הוענק לפרופ' פאול סמואלסון המשמש זה 30 שנה פרופסור לכלכלה במכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס. סמואלסון הוא אחד הכלכלנים הנודעים ביותר של ארה"ב. יוצעם של הנשיאים ג'ון קנדי ולינדון ג'ונסון ואשר תפקיד רב השפעה היה לו בעיצוב המדיניות הכלכלית של ארה"ב. האקדמיה השוודית המלכותית למדעים אומרת בדברי ההנמקה למתן פרס נובל לפרופ' סמואלסון בן ה-55, כי "הוא עשה יותר מכל מדען אחר בתקופתנו להעלאת רמת האנליזה המדעית של התאוריה הכלכלית".

פרופ' סמואלסון נתמנה על ידי הנשיא קנדי בשנת 1961 לעמוד בראש כוח משימה כלכלי אשר ייעץ על דרכים למלחמה בשפל הכלכלי. שלוש שנים לאחר מכן הוא עמד בראש קבוצת מחקר שנתמנתה על ידי הנשיא ג'ונסון לבחינת בעיית השמירה על השפע בתחום לתוכנית "החברה הגדולה" עליה הכריז אז הנשיא. לפרופ' סמואלסון ולאשתו, כלכלנית אף היא, ששה ילדים. ארבעה בנים ושתי בנות. שלושה מבין הבנים הם שלישייה. לגלי הכתרתו כבעל פרס נובל שלוחה ברכת "אפרת" לפרופ' סמואלסון, לרעייתו המלומדת ולששת ילדיהם. פרופ' סמואלסון ואשתו הכלכלנית ראויים לשמש מורה דרך לאינטליגנציה היהודית. לא רק בכלכלה מודרנית אלא גם בכינון משפחה יהודית למופת.

בועידה השנתית המ"ב של "בני ברית" בישראל, הועלה לדיון גם הנושא הדמוגרפי, כענין אקטואלי ביותר. להלן אנו מביאים את החלטת הוועידה בנידון, וזה לשונת:

17. הוועידה המ"ב של בני ברית בישראל מביעה את דאגתה העמוקה בענין ירידת הילודה במדינה ובעולם היהודי כולו המעמידה בסכנה את קיומו של עמנו. הוועידה המ"ב רואה בהגברת הילודה ובגודל המשפחה צו מוסרי עליון העונה גם לעניני בטחוננו במדינה. הוועידה מחליטה להעביר את ההחלטה לתשומת לב הלשכה העליונה לענין הגדלת הלידה בעולם היהודי כולו. עובר לוועידה, קיבל הד"ר בן ציון קאודרס, נשיא הלשכה הגדולה בקאדנציה היא, את נציגי "אפרת", לדיון במצב הדמוגרפי ועל הדרכים הצבוריים לשפור המצב. בפגישה השתתפו מטעם הנהלת "אפרת": ע"ד ישיהו פבזנר, הד"ר ראובן בן-שם והא. א. אפרתי, ברינקמן וזבנצל. המשלחת ייחזה את דבריה למטרות "אפרת" ולפעולותיה, לאור המצב הדמוגרפי העדין של עמנו בזמן הזה. מצב המעורר דאגה בלב כל החרד לקיום העם ועתידו. מסדר "בני ברית", שבמסגרתו מאוגדים העילית שבציבוריות היהודית ועל הכלים הארגוניים של רשותו, באפשרותו לתרום תרומה מכרעת לפתרון חיובי של הבעיה. הד"ר קאודרס הביע גוזלות עם שאיפתיה של "אפרת" והסכים שהבעיה ראייה, מעצם טבעה, לתפוש מקום ראשי על סדר יומנו. הצהרה זו של נשיא הלשכה הגדולה מוצאת ביטוי בהחלטות הוועידה (שהובא למעלה), מוכן כי אלה הן הבסיס לפעולות רבות היקף שהציבור היהודי מצפה להן.

שיא ארצי של ריבוי טבעי

ד י מ ו נ ה

הסטטיסטיקה מוכיחה, כי דימונה מחויי קה בשיא הישראלי של ריבוי טבעי. קרוב לשליש מאוכלוסיית דימונה, הינם ילדים ונערים המבקרים בבתי-ספר. לכן סימלי הוא הדבר שבראש העירייה הצעירה ביי תר בישראל, מכהן גם ראש העיר הצעיר ביותר. מר ישראל נבון, ראש עיריית דימונה, בן ה-32, הוא הבכור של 14 הילדים במשפחת פחימה.

אבי המשפחה, ר' דוד פחימה, יהודי איש חיל מיוצאי מרוקו, אשר עמל קשות לפרנס את משפחתו הברוכה בת 16 הנפשות, הבין, שלא על הלחם לבדו יחי האדם. משאת נפשו היתה, להנך את צאצאיו כיהודים ואורחים טובים וחשך פרוטה לפרוטה כדי להבטיח ל-14 בניו ובנותיו חינוך כללי ותיכוני מעולה. לשם זה הקדיש כל הונו, אונז ומרצו. כאות להצלחתו בדרכו הקשה והנבונה, משמש בנו הבכור ישראל נבון, ראש העיר.

ליושבי דימונה, למשפחת פחימה ולראש העיר, מר נבון, שלוחה בזה ברכת "אפרת". לכו בכוחכם זה והושעתם את ישראל. כה לחי!

מר ישראל נבון, ראש עיריית דימונה, ראשון ל-14 ילדים במשפחת פחימה

שיכון ופיתוח
בישראל בע"מ

מקימה אזורי מגורים ומרכזים מסחריים
וחברתיים בכל רחבי הארץ

המשרד הראשי:

תל-אביב, הקריה, רח' ד' מס' 26, ת.ד. 7037,
טל' 260161 (03)

סניפים:

ירושלים: רח' הסורג 2 (בנין גד), טל' 23834 (02)
תל-אביב: רח' החשמונאים 123, טל' 260191 (03)
חיפה: רח' הרצל 4, טל' 40908-40909 (04)
באר-שבע: מרכז הנגב, טל' 2406 (057)

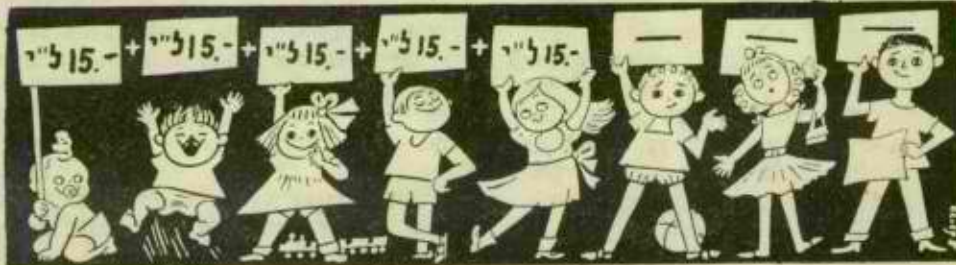
גם בשטח הדיור לזוגות צעירים חלה התקדמות מסוימת. שיכונים לזוגות צעירים מוקמים והולכים במקומות שונים בישראל, הבונים: צמידר, שכון עובדים, "משהב" ועוד. משרד השיכון והמוסדות המוניציפליים מחזקים ידי הבונים בהלוואות ובהקצבת מגרשים. כולם יעמדו על הברכה.

ראוי לציין הקרן של 10,000,000 ל"י במשרד השיכון, לשם מתן הלוואות למשפחות להרחבת, או החלפת הדירה לשם לשם הגדלת המשפחה. ברוח ההסכם עם שר השיכון, (הקודם) מר מרדכי בנטוב, העבירה גם "אפרת" בקשות של מעוניינים בהלוואות הנ"ל, והממלאים אחרי תנאי ההלוואות מקרן זו.

עם זאת ישנה סינה בשטח הדיור לזוגות צעירים שטרם נגענו בה. הכוונה לאותם אלפי צעירים וצעירות שאין ידם משגת לרכישת דירה לפני הנשואין. רכישת דירה, אפילו בשיכונים אלה מותנית בתשלום סכומים נכבדים בעת ההרשמה ולאחריה. ומה יעשו הצעירים שאף סכומים אלו אינם בהישג ידם? הלעת כזאת יימנע יסוד משפחות בתוכנו בגלל חוסר דיור? לא תהא כזאת בישראל!

אנו מציעים: ייסוד חברה לאומית-ציבורית להקמת דירות סטנדרטיות ולמסרן לזוגות כנ"ל בדמי שכר דירה סביר, ללא כל דמי מפתח. (ראה סעיף ב, סעיף משנה 2, ספקה 2 בהחלטות עמוד 9). חברות, מוסדות ואישים המעוניינים בייסוד חברה למטרה זו, יואילו נא להתקשר עם הגהלת, "אפרת" אשר תביא הצעותיהם לדיון.

מ. א.

הענקות לילדים של יוצאי צבא

לפי חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה) (תיקון מס' 4) והתקנות לפיו — תשולם הענקה ליוצאי צבא בסך 15 ל"י לחודש עבור הילד הרביעי ועבור כל ילד נוסף.

המוסד לביטוח לאומי הוסמך על ידי שר העבודה לבצע תשלום ההענקה והיא תשולם מכספי אוצר המדינה בנוסף לקיצבת משפחות מריבות ילדים לפי חוק הביטוח הלאומי.

הזכאים להענקה

משפחה בת 4 ילדים ויותר שטרם מלאו להם 18 שנה ואשר לפחות אחד מקרובי-הילדים הבאים משרת או שרת בעבר שרות בטחוני: אב או אם הילדים, אח או אחות הילדים.

כשרות בטחוני נחשב:

שרות בצה"ל; חובה, קבע, מילואים (בעבר ובהווה); שרות במשטרת ישראל ובתי הסוהר אחרי 15.5.1948; שרות בהגנה ובארגונים דומים אחרים שפעלו לפני 15.5.1948.

הגשת תביעות

במשך השבועות הבאים ישלח המוסד לביטוח לאומי למשפחות בנות 4 ילדים ויותר טופס תביעה עם עלון הסבר.

חורי הילדים הנמנים עם הזכאים להענקה זו מתבקשים למלא את הטופס שיקבלוהו לפי כתובתם הפרטית ולשלחו למוסד לביטוח לאומי לפי כתובת שצויינה בו.

המוסד לביטוח לאומי

גולות למניעת הריון – גורם לדלקת חניכיים הגולות בסקנרניוניה

אליהו זהבי כותב לי מקופנהאגן: הנשים השוודיות, התופעות מקום שני בעולם (אחרי ארה"ב) בשימוש בגולות נגד הריון נתונות עתה במבוכה עקב פרסומים מנגודים על מידת הנוק הכרוך בשימוש בגולות. פרסמו מחקרים על אפשרות של קרישידים ומחלת סרטן וחוסר וסת סדירה כתוצאה משימוש מתמיד בגולות. (ריון, ב.הארץ" – תשל"ד)

השפעתן של גולות הריון כגורם ביצירת דלקת חניכיים והשימוש בפלואור במי השתיה כאמצעי אפקטיבי למניעת העששת, נושאים אלה עמדו במרכז ההרצאות המדעיות בכינוס היובל של הסתדרות רופאי השיניים בישראל במלון "הילטון" בתל-אביב.

ד"ר א. קאופמן מישראל, אמר, כי מאז אישרו שלטונות הבריאות בארה"ב ב-1960 את השימוש בגולות למניעת הריון, הולך וגדל מספר המשתמשות בגולות אלה, במשך השנים נתגלו כמה תופעות-ילדאי בלתי רצויות בעקבות השימוש בגולות אלה. תופעת הילדאי הנפוצה ביותר היא הפרעות טרומבואמבוליות כגון תסתיים ריאתיים, קרישים ורידיים ועורקים, הפרעות וסקולריות המתבטאות בכאבי ראש, הפרעות בתיפקוד הכבד, הפרעות הורמונוליות והפרעות נפשיות המתבטאות בדפרסיה והשמנת-יתר. בעבודה ניסויית על חולדות נמצא כי הגולות גורמות לשכיחות גדולה יותר של עששת השיניים. בשנים האחרונות הופיעו דיווחים על הפרעות המתבטאות בדלקת חניכיים, ובנושא זה נערכו מספר סקרים ומחקרים.

★

לירדת ילדים מונעת סרטן השד

זאת קובע מחקר שפורסם בירחון ארגון הבריאות העולמי

סרטן השד אצל נשים שונה במידה רבה בחלקי העולם. שכיחותו גבוהה בארצות הברית ואוסטרליה. וגדולה פי כמה אצל נשות צפון אפריקה ו... ישראל. נשים בלתי נשואות נוטות לקבל סרטן שד יותר מנשים נשואות, טמש כשם שסרטן זה שכיח יותר אצל נשים זקנות או נשים נשואות שלא הגיקו את ילדיהן. החוקרים הגיעו למסקנה כי לידת ילדים רבים, הזנת התינוקות בחלב-אם (ולא מבקבוק) ונשואין מוקדמים – כל אלה נוטים למנוע אצל נשים את תופעת סרטן השד. (ידיעות אחרונות – 14.1.69)

המרצה צייך, כי אחת מתופעות הילדאי של נטילת גולות כאלה היא דלקת החניכיים. דלקת חניכיים מעין זאת שכיחה ומוכרת אצל נשים בזמן ההריון. נעשו ניסיונות כדי לקבוע מהי השפעת הגולות למניעת הריון על יצירת דלקת-חניכיים. הסקר נערך לגבי 115 נשים, שחולקו ל-4 קבוצות. התוצאות הראו כי נשים שהראו חניכיים בריאות לחלוטין לפני נטילת הגולות, נפגעו בדלקת בעת נטילתן. במקרה אחר לא ידע החוקר אלו נשים נטלו גולות ואלו לא נטלו. הוא בדק רק את החניכיים וגילה, כי נשים שנטלו גולות נפגעו יותר בחניכיהן בהיותן בגיל גבוה – 28 ועד 42 שנה לעומת נשים צעירות יותר – בגיל 30 עד 27 שנה. באחד המקרים התלוננה נערה בת 19 על דימום מן החניכיים. לאחר שאלות רבות הודתה שנטלה גולות נגד הריון. 3 חדשים לאחר מכן נישאה הנערה והפסיקה את נטילת הגולות. בביקורת שנערכה אצלה תוהר, כי מצב החניכיים חזר לנורמלי והן הפסיקו לדמם.

★

גם עובר זכאי להגנת החוק

כך קבע שופט בית המשפט המחוזי בירושלים, מר יהודה כהן, במתן צו האוסר יציאה מהארץ על צעיר החשוד באבהות על תינוק שעוד לא נולד.

בזה קיבל השופט את דעתו של היועץ המשפטי במשרד הסעד, מר עמרם בלום כי גם עובר במעייאיו זכאי להגנת החוק, כדי למנוע ממנו תקלות וקשיים לכשיוולד.

(מתוך הכתבה של מ. ברש – ידיעות אחרונות" 13.10.70)

★

הגולות – גורם להאבדות

מה זו אשה?

ליאונטין פרייס: להיות אשה זהו אתגר נהדר הדורש מאתנו המון דברים: להיות ועודנה, לבבית, מלאת הבנה, אמהית, סלחנית, סבלנית, חזקה, מקריבה, נשיית, יפה, רגישה, אהבת, חביבה ומעניינת. מי שרוצה להיות אשה מושלמת, תצטרך להקדיש את כל חייה להגיע למטרה זו. (נחטר ע"י חנה צור – "ידיעות אחרונות" 12.7.70)

אטאווה: שר הבריאות הקנדי הודיע, כי יקים ועדה פרלמנטרית אשר תבדוק את טימצאיו של חוקר מטורונטו, ד"ר אנדרסון. אנדרסון פירסם עתה מחקר, בו הוא טוען כי הגלולה למניעת הריון היא אחד הגורמים העיקריים לכך שאירעה עליה של 100 אחוז במספר מקרי ההתאבדות בין נשים במחוז אונטאריו – לעומת עליה של 11 אחוז בלבד שחלה בין הגברים.

XX
XX

בן גוריון:

6 ילדים לפחות לכל משפחה יהודית

במסגרת ערב ראינות במלון "שרתון" בתל-אביב, הזהיר מר בן גוריון שאם הילודה לא תגיע לשיעור של ששה ילדים לפחות לכל משפחה יהודית – נשקפת סכנת כליון לאופי היהודי של מדינת ישראל, גם בלי השטחים המוחזקים.

XX
XX

ד"ר אנדרסון טוען, כי כתוצאה מלקיחת הגולות נגד הריון נתקפות נשים רבות בדיכאון – ובמקרים רבים דיכאון זה הוא כה עמוק, עד כי הן מחליטות לאבד עצמן לדעת.

במחוז אונטאריו היו במוצע בשנת 1961, 3.6 מקרי איבוד לדעת של נשים על כל 100,000 תושבים – 14.3 מקרי איבוד לדעת של גברים.

בשנת 1968 עלה מספר המתאבדות מקרב הנשים ל-7.2 על כל 100,000 תושבים – ואילו בקרב הגברים עלה המספר ל-15.9. ("ידיעות אחרונות" – 21.7.70)

תיבת המערכת

לכבוד מערכת „אפרת“ תל-אביב

לכבוד

מר מנחם אפרתי הנכבד!

בכינוס האחרון של החברה למילדות וגינקולוגיה דובר הרבה על הגברת הילווה בתוך היישוב העברי. כל הנואמים, ללא יוצא מן הכלל, יצאו חוצץ נגד הפסקת החירון. היו גם כאלה, שקראו להפסקת החירון: פ.ש.

הרופאים הציעו הצעות מעשיות רבות, כדי לשפר עוד יותר ויותר את הטיפולים ואת השירותים. שהם נותנים לנשים ההרות ולילודות, על מנת להבטיח „איטיות בטווח“, כפי שהגדיר זאת בזמנו הפרופ' אשרמן ז"ל. האידיאל הזה צריך לעמוד לנגד עיניהם של כל הרופאים המומחים בשטח רפואת הנשים. ניכרת כבר יותר ויותר נכונות אצל המשפחות הישראליות, ללדת ילדים. אצל זוגות רבים קיימת ההרנשה, שהם צריכים להביא לעולם ילדים חדשים, תחת הבנים שנפלו בתור היילים.

אך הודגש בכינוס, שעדיין יש צורך לשכנע את הזוגות, ללדת ולגדל יותר משלושה ילדים. עידוד כספי ממשי ודיוור מתאים צריכים להנתן למשפחות ע"י הממשלה ואגודות ציבוריות. בקשר עם זה הוזכר, שהבאת כל עולה חדש מחוץ לארץ עולה למדינה בין — 6.000 עד — 10.000 (דולר)! ההתנהגות של חוגים רחבים מושפעת ע"י הדוגמה, שנותנים האנשים, הכולטים בחברה, מנהלי בתי-ספר ומנהלי מפעלים, מנהיגי מפלגות, ראשי-ערים וראשי מושבות, שרים ואנשי-מדע.

אליהם אנו פונים בזה באמצעות הבטאון „אפרת“:

אתם, שהעם רואה אתכם ושומע אתכם — אתם, שהנכם נושאים באחריות בשטחים כה חשובים — אתם בעלי המשכורות הגבוהות: היו אתם דוגמה, והקימו בעצמכם משפחות מרובות ילדים!

ד"ר משה טאוב

רח' ויצמן 23 א'

רחובות

אני כותבת מכתבי זה בעקבות העלאת המסים, המסים העקיפין וכן העלאת מחירי המצרכים החיוניים להזנת הילדים. ומאחר ואגודתכם מעודדת ילודה פנימית דבר שאני מעריכה מאוד, ברצוני להבהיר כמה דברים כתושבת ישראלית מצויה, ואני תקוו שתחננו דעתכם בנדון ותעשו אצל המוסדות המתאימים לתיקונו.

אני מבינה שהעלאת המסים והמסים העקיפים הם לצרכי הכסחון, אך האם עידוד הילודה והגדלת המשפחה הם לא חיוניים לצרכי הכסחון והגדלת עמנו ולחיונוק ארצנו?

שר העבודה הבטיח סיועו נאות לטיעוטי היכולה, אבל מה עלינו השכבה מהמעמד הבינוני (פחות או יותר), אני המקיימת משפחה שהיא לא מעוטת יכולת אך גם לא אמידה צריכה לקיים את משפחתי ב־600 ל"י לחודש. ובהזת אני צריכה לקיים בכבוד (ובלי להזדקק לסעד), משפחה בת 5 נפשות, המשכורת לא מספיקה לנו ואני נאלצת כל חודש ללוות כסף כדי לסיים את החודש. איני יכולה לצאת לעבודה כי יש לי כאמור 3 ילדים קטנים בני 3-6 וילד בן שנה ו־4 חדשים, האם זה יהיה עונשנו להיות מהיד לפה בגלל רצוננו בילדים נוספים? כל שכני ומקירי כך הם אומרים. בני בן ה־3 הולך לנגן, אני חייבת לשלם עבורו — 65 ל"י ואם לא אשלם, אצטרך להשאירו בבית, האם אני צריכה להיות נתמכת סעד בגלל רצוננו בילדים נוספים או שאצטרך לגדל 2 ילדים ולצאת לעבודה, כדי שבני לא יסבול שהוא בן שלישי במשפחה? איני באה חס וחלילה להתלונן בפניכם, אך אם ברצונכם לעודד ילודה חייבים אתם לדעת כי משפחות רבות „מקפאות“ את מצב משפחתן ואינן מגדילות אותם, בגלל המצב הכלכלי.

אנא עשו משהו כדי לעזור לי ולשכמותי, כדי שנוכל לקיים בכבוד משפחה בת 6 ילדים ומעלה, אך איננו רוצים שאנשים ירחמו עלינו, ולהקרא (משפחה מרובת ילדים נתמכת סעד) למה משפחה מרובת ילדים צריכה להיות שם נרדף לסעד, אגב, מדוע לא שומעים על המרכז לרמוגרפיה, אשר בראשו אישיות כה חשובה כח"כ זיגה הרמן?

בתודה על הקשבתך ונכח הכבוד,

אסתר הראל כוסטנאי

קטמון, ירושלים

מפעל רמופת

לפתיחת „בית ההבראה לאם וילד“ בבני-ברק

בני ברק, עיר ברוכה הילדים, זכתה בימים אלה לפתיחתו של מוסד, אשר זה מכבר הורגש חסרונו, הוא „בית ההבראה לאם וילד“. בתי החולים ליולדות משחררים את האם עם ילדה, תקופת קצרה ביותר אחרי גמר הלידה, בדרך כלל כעבור 4-5 ימים בלבד. המשפחה אשר התברכה במספר גדול של ילדים, אינה מסוגלת תמיד לאפשר ליולדת לשוב לאיתנה, בנוחות מירבית ובמנוחת הנפש. וכאן בא לעזרת המשפחה המוסד החדש, שהאישפוז בו הוא במחירים עממיים וביכולתו להעניק לאם ולתינוק תנאים של בית-הבראה.

XX
 במקום שיש רצון יש גם דרך.
 (הרצל)
 XXX

מפעולות "אפרת"

שערי חסד לא ננעלו
העזרה לשלישיה בירושלים

אם ושלוחה טאט

בשכונת "שערי חסד" בירושלים, אצל משפחת קופשיץ, נולדה שלישיה. שלישיה זו הצטיינה בזה, שהשלימה ל"מנין" (עשרה) את מספר הילדים במשפחה מכובדת זו. אמנם האב והאם של השלישיה, בגלל התכונות האציליות ורגשי הצניעות שלהם, לא פנו לצבור בבקשות עזרה, בכל זאת היו מוסדות ואישים שנחלצו לעזור למשפחה זו, לשאת איתה בעול הרחבת הדירה ושאר הצרכים של המשפחה ל"קליטת העלייה" המשר לשת הברוכה הזאת.

פניית "אפרת" בענין, נענתה ברוח נדיבה. הסכום הראשון אשר נתקבל במשרדנו — 1,800 ל"י, נמסר ל-משפחה. רשימת התורמים לא נפרסם. מאחר וחלקם של הנדיבים לא מעוניין בפרסום. מהם, אף שלחו תרומותיהם "בעילום שם". העתק מכתבו של הרב יעקב רקובסקי, הרב של בית החולים "הדסה" בירושלים. כן נפרסם כיוצא מן הכלל, הואיל ותרומת הרב רקובסקי (— 50 ל"י) נודעת לה חשיבות יתרה. כי העובדה שאם השלישיה היתה מאושפזת ב"הדסה" סיפקה ידע לכבוד הרב להעריך את חשיבות מבצע חסד זה.

למשפחת קופשיץ — מזל טוב, הקטנים גדולים יהיו. לתורמים — התודה והברכה.

Rabbi Yeakov Rakovsky
Rabbi of Hebrew Medical Center
En Rama

הרב יעקב רקובסקי
רב המרכז הרפואי העברי
עין צדק

בית ירושלים ת"ש 11.11.69

28. 11. 69

אביה האיש אהבת אפרת גיטליה,
הנ"ל. ב"ק דגן מתייש ירושלים 5457
אפרת אפרת הירושלמי

אביהם ופולתו רבב הארבע הירושלמי
רבי אפרת אפרת אפרת אפרת אפרת
אפרת אפרת אפרת אפרת אפרת
אפרת אפרת אפרת אפרת אפרת
אפרת אפרת אפרת אפרת אפרת

מבצע בגדי ילדים מילד לילד וממשפחה למשפחה
ראשי משפחות ברוכות ילדים פנו אלינו בענין זה. אני עובד קשה, כשכיר, הצהיר בפנינו, אב לעשרה ילדים ואחד בדרך. הכול כדי שאוכל לכלכל את ילדי בכבוד. אבל בשטח אחד קצרה ידי, בהלבשה. זהו עכשיו מהדברים הגדולים והקשים. אם אוכל לקבל אצלכם בגדים משומשים במצב טוב, לא אתבייש לקחתם, מבן אדם פרטי לא אבקש. אני עובד גם שעות נוספות. הכול כדי לפרנס משפחתי בכבוד.

זהו הרקע של המבצע. להלן נוסח המודעה שפורסמה בעיתונגי ישראל.
בקורתרוח עלינו לציין כי תגובות הוליענות הן למעלה מן המצופה.

לא לו שנענו כבר והעומדים להיענות — שלוחה ברכתנו.

מבצע בגדי ילדים, מילד לילד, וממשפחה למשפחה.

אגודת "אפרת" פונה בזה למשפחות נדיבות, שלחן בגדי ילדים משומשים במצב טוב, שיואלו נא להמציאם. דרך אגודת "אפרת" לידי בני משפחות ברוכות ילדים, בלתי אמידות, המתקשות בפתרון בעיית הביגוד לילדיהן בכוחות עצמן.

כתובת האגודה: "אפרת" — אגודה לדמוגרפיה יהודית לעידוד הילודה בעם היהודי. רחוב סלומון מס' 7 (ליד התחנה המרכזית) טלפון 38621. תל-אביב.

בכבוד רב, החנהלה

קרן ההלוואות לביסוס משפחתי

2. תורמים מ־1,000 עד 9,000 ל"י — חבר נכבד של ה"קרן".
 3. תורמים מ־10,000 ל"י ומעלה תנוהל חשבון מיוחד של ה"קרן" בבנק על שם התורם.
 4. החברים יוזמנו לאסיפות הכלליות של ה"קרן", ויקבלו דו"ח — מאון שנתי.
- ה"קרן" תנוהל ע"י ועדה ציבורית שבראשה עומדים אישי ציבור ידועי־שם.
- התרומות הראשונות ל"קרן" נתקבלו מאת הנדבנים הנכבדים:
1. הגב' מינה ל. גרינפיעלד מרמת אביב — 500 ל"י.
 2. הד"ר פאול וולף, גרמניה — 500 ד.מ.

במסגרת "קרן הדורות" שהחלט עליה בכנס הארצי של "אפרת" יסדנו קרן הלוואות לביסוס משפחתי" (ראה החלטות — עמוד 9).

מטרת ה"קרן" לתת הלוואות ללא ריבית ובתשלומים נוחים לזוגות העומדים להתחתן או למשפחות הזקוקות להלוואה מסיבת גידולה של המשפחה.

ה"קרן" מבוססת, בעיקר, על תרומות של נדיבי עם, הרואים את ענין ביסוס המשפחה היהודית כערך לאומי־מוסרי מדרג עליון.

נוסף להרגשת קורת־רוח והזכות של השתתפות התורמים כאחיי־עזר במפעל נעלה זה, יהיו הנדיבים זכאים לחברות ב"קרן" כדלהלן:

1. תורמים מ־100 עד 900 ל"י — חבר של ה"קרן".

ל כ ב ו ד
מערכת הרבעון "אפרת"
ת.ד. 28086
תל־אביב

א. נ.

הנני לצרף לזה סכום של _____ ל"י
כדמי מגוי לתקופה _____
השם: _____
הכתובת: _____

תאריך _____ חתימה _____

ל כ ב ו ד
הנהלת "אפרת"
רחוב סלומון 7
תל־אביב

א. נ.

הנני להמציא לכם בזה
סכום של _____ ל"י כדמי חבר באגודתכם
סכום של _____ ל"י כתרומה ל"קרן הדורות"
סכום של _____ ל"י כתורם־חבר
ב"קרן ההלוואות"
השם: _____
הכתובת: _____

תאריך _____ חתימה _____

ידיעות ודעות

יהודי העולם מפגרים בילודה

— שרות, "ניו יורק טיימס" מיוחד ל"הארץ" —
לונדון, יוני

את העולם פוקדה עתה התפוצצות אוכלוסיין, אך מספר היהודים יורד בכמה ארצות והוא אינו מדביק את גידולן של הקבוצות האחרות — זאת לפי מחקר שפורסם כאן באחרונה. לפי המחקר הגורמים לכך הם אבדן צעירים, כתוצאה מהשמדתם של ששה מיליון יהודים על ידי הנאצים, שעור ילודה נמוך, מספר גדל של נישואים ללא-יהודים, והתרחקות מהיהדות. גידול האוכלוסיה היהודית בעולם נעשה מעורער, אומרים המחקרים של מחקרי האוכלוסיה היהודית 68-1961 "הסקרים את הנתונים הדמוגרפיים על יהודים בכל העולם אחרי השואה במלחמת העולם השנייה.

על פי עורכי הספר, עזיאל שמאלץ ופאול גליקסון (שניהם דמוגרפים וסטטיסטיקאים מהמכון ליהדות בת זמננו בירושלים), ההערכה המקובלת של 13.5 מיליון יהודים בעולם היא גבוהה מדי. הם אומרים שהנאצים השמידו כשליש בקירוב מתוך אוכלוסיה יהודית של כ־16.5 מיליון, כך שנשארו כ־11 מיליון בתום המלחמה. בשנים שנסקרו מציון הספר ירידה באוכלוסיות היהודיות של מערב גרמניה, אוסטריה ואיטליה, שכן שעורי הילודה היו נמוכים בהן משעורי התמותה. בארצות הברית, מצא המחקר, שעור גידולה של האוכלוסיה היהודית נמוך משעורי הגידול של הקבוצות הדתיות הגדולות. פריגנה של האשה היהודיה, טוען הספר, נמוך ביותר מ־20% מן הממוצע באוכלוסיה האמריקאית העירונית. יותר מרבע מתחת לאוכלוסיה הלבנה, וכמעט 30% נמוך מהשעור הכללי. יהודים, אומר הספר, עושים שימוש יעיל יותר באמצעי מניעה ומעדיפים בדרך כלל משפחות קטנות. אפילו בישראל יש ירידה בשעור הילודה, על אף ה-"בייביבום" מסביב לשנת 1950.

המחקר מצוין ש־45%, או 5 מיליון, מיהודי העולם חיים עתה בארצות הברית; בישראל — 2.5 מיליון ומספר דומה בברית המועצות. בצרפת, בארגנטינה ובבריטניה חיים 400,000-500,000 יהודים בכל מדינה, בקנדה יש 250,000, ובברזיל, דרום אפריקה ורומניה 100,000-150,000 בכל מדינה.

(הארץ" — 2.6.70)

גדל אחוז נישואי תערובות בבוסטון

ניו יורק 11 (ס"א) — מחקר שנערך בשנת 1965 העריך כי מכל חמישה נישואין יהודיים בבוסטון, זוג אחד הוא של נישואי תערובת; יעתה אפשר להניח בבטחון כי מספר זה מתקרב עתה לזוג אחד מתוך ארבעה". כך כותב ד"ר סקלייר במאמר המתפרסם בגיליון חודש מארס של כתב העת "קומנטארי".

אם דבר זה נכון בעיר כה שמרנית כבוסטון, הרי פירוש הדבר, כי נישואי התערובת הגיעו לאחוז גדול ברחבי המדינה" — אומר בעל המאמר.

הוא מצוין כי בקרב יהודים אמריקאניים בני המעמד הבינוני והגבוה, נישואי תערובת הם הנל הכלתי נמצע של העתיד; והי

גורמים המתורבתים ביותר של יהדות ארה"ב עסוקים עתה בהסתגלות למצב זה".

הוא מסיק מסקנות פסימיות מהערכת מצב זה ואומר שאין סיכויים רבים כי ילדי נישואי תערובת יישארו בתוך המחנה היהודי".

(כתב העת "קומנטארי" מוצא לאור על ידי הוועד היהודי האמריקאני).

★

מספר היהודים בעולם — 13,875,000

מספר יהודי העולם בסוף שנת 1969 הגיע ל־13,875,000 נפש — נמסר בשנתון היהודי האמריקני.

בארצות-הברית מגיע מספר היהודים ל־5.77 מיליון; בברית-המועצות — 2.62 מיליון; בישראל — 2.497 מיליון; בצרפת — 535 אלף; בארגנטינה — 500 אלף ובבריטניה — 410 אלף.

★

אוכלוסי תבל יוכפרו תוך 39 השנים הבאות

עתה חיים בעולם 3.4 מיליארד אנשים

— מאת כתב "רויטר" במרכז או"ם —

אם יימשך קצב הגידול הנוכחי של אוכלוסיית העולם — יוכפל מספר תושבי תבל תוך 39 שנה, על כך מוסר השנתון הסטטיסטי של או"ם, שפורסם זה־עתה.

עובדות סטטיסטיות המוכיחות בשנתון:

- תושבי אסיה מהווים 55.9 אחוז מאוכלוסיית העולם; תושבי אירופה — 13.1 אחוז; תושבי אפריקה — 9.6 אחוז; ותושבי צפון אמריקה — 8.9 אחוז.
- מספר תושבי סין מגיע ל־730 מיליון נפש; מספר תושבי הודו — 524 מיליון; בריה"מ — 238 מיליון; ארה"ב — 201 מיליון; אינדונזיה — 113 מיליון; יפאן — 101 מיליון.
- בשנת 1968 הגיע מספר אוכלוסיית תבל ל־3.483 מיליארד נפש. תוך שנה, גדלה אוכלוסיית העולם ב־63 מיליון נפש.

★

ניו יורק (ס"א) 4.7.70

בכנס הרבנים אמר הרב אברהם גרוס, נשיא ההסתדרות, כי עליהם להודיע לבני קהילותיהם (800 רבנים שהתתפו בכנס) כי חוקי הדת היהודיים אוסרים הפלה מלאכותית וכי יש לקבל הכשר להפלה מאת רב מוסמך.

דברו על כך שמדינת ניו יורק שחוקי ההפלה שלה הם הגוחים ביותר בכל רחבי ארה"ב אמר הרב גרוס כי יש לשבח את מדינת ניו יורק על שקבעה שיש להוציא תעודת פטירה בכל מקרה של הפלה מלאכותית.

על התינוק, ששכב אפרקדן ועקב במבט בוהה אחרי העולם המזרז, המתנשא מעל עגלתו.

בסדר גמור, השיבה נוגה, מתייכת בהנאה, שונה לגמרי מהאחרים. כבר עכ"ש רואים, שהוא לא יהיה דומה להם, מפליא, בסך־הכל קצת יותר משנה בין ילד לילד, ונראה לי, כאילו מעולם לא ילדתי, כי ילד הוא משהו חדש לגמרי. פטפטנו על הא ועל דא, לקולות־נפץ מתרבים והולכים שעלו ובאו מן העמק.

טוב, להתראות, אמרה נוגה, הדפה את העגלה קדימה והמשיכה בדרכה.

כמה ילדים יש לה? שאלתי בתמחון.

שלושה, אמרה וזהרה.

משונה, היא עצמה נראית כמעט כילדה, אמרתי.

מלחמת ששת הימים — כך מלמדת ה־סטטיסטיקה — הביאה אחריה, בדומה ל"ליל העלטה" בניר־יוק — "בייבי־בום", כלומר — התפוצצות של ילודה. משפחות רבות בישראל, שבימים כתיקנם היו "סוגרות את הרשימה" החליטו להגדיל את אוכלוסייתן בילד נוסף, אף כי האשה שוב איננה בת 30. למרבה הפלא, הוכח, כי נשים "מבוגרות" מסוגלות אף הן ללדת ילד נוסף ללא כל מאמץ, או סיבוך מיר, חד, וכי הפחד, שהיה מושרש בלב מפני לידה בגיל מבוגר — איננו מבוסס.

ה"בייבי־בום" של ישראל

מאת אפרת ארד

מאז חודש מארס 1968 קיימת בישראל עלייה מתמדת במספר התינוקות הנולדים — לזוגות צעירים וגם למשפחות פחות צעירות.

מלחמת ששת הימים — כך מלמדת ה־סטטיסטיקה — הביאה אחריה, בדומה ל"ליל העלטה" בניר־יוק — "בייבי־בום", כלומר — התפוצצות של ילודה. משפחות רבות בישראל, שבימים כתיקנם היו "סוגרות את הרשימה" החליטו להגדיל את אוכלוסייתן בילד נוסף, אף כי האשה שוב איננה בת 30. למרבה הפלא, הוכח, כי נשים "מבוגרות" מסוגלות אף הן ללדת ילד נוסף ללא כל מאמץ, או סיבוך מיר, חד, וכי הפחד, שהיה מושרש בלב מפני לידה בגיל מבוגר — איננו מבוסס.

על התינוק, ששכב אפרקדן ועקב במבט בוהה אחרי העולם המזרז, המתנשא מעל עגלתו.

בסדר גמור, השיבה נוגה, מתייכת בהנאה, שונה לגמרי מהאחרים. כבר עכ"ש רואים, שהוא לא יהיה דומה להם, מפליא, בסך־הכל קצת יותר משנה בין ילד לילד, ונראה לי, כאילו מעולם לא ילדתי, כי ילד הוא משהו חדש לגמרי. פטפטנו על הא ועל דא, לקולות־נפץ מתרבים והולכים שעלו ובאו מן העמק.

טוב, להתראות, אמרה נוגה, הדפה את העגלה קדימה והמשיכה בדרכה.

כמה ילדים יש לה? שאלתי בתמחון.

שלושה, אמרה וזהרה.

משונה, היא עצמה נראית כמעט כילדה, אמרתי.

כך, השיבה זהרה, היא בת עשרים וחמש או ארבע, אבל כך זה אצלנו, עכ"ש רואים, שהוא לא יהיה דומה להם, מפליא, בסך־הכל קצת יותר משנה בין ילד לילד, ונראה לי, כאילו מעולם לא ילדתי, כי ילד הוא משהו חדש לגמרי. פטפטנו על הא ועל דא, לקולות־נפץ מתרבים והולכים שעלו ובאו מן העמק.

טוב, להתראות, אמרה נוגה, הדפה את העגלה קדימה והמשיכה בדרכה.

כמה ילדים יש לה? שאלתי בתמחון.

שלושה, אמרה וזהרה.

משונה, היא עצמה נראית כמעט כילדה, אמרתי.

מלחמת ששת הימים — כך מלמדת ה־סטטיסטיקה — הביאה אחריה, בדומה ל"ליל העלטה" בניר־יוק — "בייבי־בום", כלומר — התפוצצות של ילודה. משפחות רבות בישראל, שבימים כתיקנם היו "סוגרות את הרשימה" החליטו להגדיל את אוכלוסייתן בילד נוסף, אף כי האשה שוב איננה בת 30. למרבה הפלא, הוכח, כי נשים "מבוגרות" מסוגלות אף הן ללדת ילד נוסף ללא כל מאמץ, או סיבוך מיר, חד, וכי הפחד, שהיה מושרש בלב מפני לידה בגיל מבוגר — איננו מבוסס.

ציון לשבח לתותחן שהפיל אווירון מצרי על אף פציעתו

מפקד חיל־האוויר, האלוף מרדכי הוד, העניק בטקס קצר, שנערך בלשכתו, ציון לשבח לטוראי יוסף אלהוד, על גילוי אומץ־לב, תרשיה וחירוץ־נפש תוך מתן דוגמא אישית תחת אש האויב.

טוראי יוסף אלהוד זכה בציון לשבח לאחר שבהודש פברואר 1970 תקף זוג מטוסי אויב, מדגם מיג, מוצב של כוחותינו באיזור תעלת סואץ. ביעף הראשון של המטוסים התוקפים נפגע אחד מתותחי הג.מ. מרסיסי פצצה שהטילו המטוסים, מרסיסי אותה פצצה נפצע טוראי יוסף אלהוד, ששימש כטען תותח, מעל עינו ורקתו, ודם רב החל לזרום על פניו. על אף פציעתו, לא איבד טוראי יוסף אלהוד את קור רוחו, עבר לתותח המקביל, והמשיך בטעינתו, כשהוא חשוף למטוסים התוקפים.

כאשר שבו המטוסים ביעף שני, הצליחו התותחנים לפגוע באחד מהם ולהפילו.

לשאלת האלוף מרדכי הוד, השיב טוראי יוסף אלהוד, שהיתה זו פעולתו הממשית הראשונה בקרב.

טוראי יוסף אלהוד הוא תושב קריית מלאכי ובן למשפחה בת 11 נפשות.

תשובת הנשים

מאת ברוך נאדל

בליל ה"סדר" הופגזו קיבוץ מנרה שעל ההר בקטיושות. ה"סדר" נמשך במיקל־טים.

בימי חול־המועד הופגזו חליפות מתולה ומנרה, ושוב ירו בנשק קל על כפר־יובל. זהרה, בת המשק, עמדה סמוך לבית מגוריה, וציפתה לבעל, צריך לצאת עם חשיכה לשמירה. היא אמרה בנחת: "היה שבוץ 'חם', ודווקא בחג".

בשביל הגיעה נוגה, שחורה, דקיקה ובעגלת־התינוק שלפניה בנה בן שלוש החודשים, היא עצרה והצטרפה לשיחה הנינוחה.

נו, איך הוא? שאלה זהרה, מצביעה

אלף בקבוקי חלב — שי תנובה לעידוד הילודה... שי של אלף בקבוקי חלב העניקה ה־חלת "תנובה" לשלישייה אשר נולדה בימים אלה למשפחת ביביש מתל־אביב. אספקת אלף הבקבוקים תיעשה באמצעות החלבן המספק חלב למשפחת ביביש. והיה הפעם השנייה השנה שחברת "תנובה" מעניקה 1000 בקבוקי חלב — שי לשלישייה שנולדה בארץ. בצורה כזאת מבטאת "תנובה" את ברכתה והערכתה לעידוד הילודה בישראל.

יש סיכון —
יש ביטוח;
יש ביטוח —
יש "הסנה"

"הסנה" חברתנו
חברת הביטוח הגדולה בישראל

המשרד־הראשי: ת"א, שד' רוטשילד 19
סניפים וסוכנויות בכל הארץ

1. Child allowances for children of large families.
2. Financial help for housing for young couples of small means.
3. A Loan Fund to help establish families economically.

All Jewish Organisations and Institutions, communities and individuals both in Israel and the rest of the world are asked to come forward and join the ranks of the contributors and collectors of the Fund and to operate it as a strong and effective instrument to fulfil the blessed purpose which its name implies.

First and foremost we turn to the women of Israel. They are the mainstay of the home, the fortress of our nation. The main purpose assigned to them by the Creator of Man is the upbringing of the future generation. This purpose has a special importance for our generation. We are living in great times. Their greatness consists of great deeds carried out by men who have risen to the greatest heights. The crown of greatness is carried on the heads of the men and women alike. The men who defend our present existence, and the women who

bring up the future generation for defending, guarding and building up our country.

We have delayed long but there is still time to right the wrong that has been done. The biological treasure of our nation, despite the plans of the Nazi enemy still remains. The Jewish family has in it the strength to create a great nation. The matter is in the hands of the Jewish woman. By her deeds she will take her destined place in these great days.

If the nation at this time does not respond to the demands of history, heaven forbid, it is indeed a sin of the community and a sin of the individual. And only if it responds to this challenge and hearkens to the call of the generations, both those that preceded it and those that come after it, will there be a return to G-d that will constitute a sign of honour to the generation that feels the spirit of the nation and of the times. It is the supreme duty of the Jewish community, wherever it may be to join in our call and help carry the burden of the challenge that it may be realized. There is a blessing in the challenge as is written in Scripture concerning Abraham. 'Be a blessing' and 'All nations shall be blessed by you'. — A blessing to yourself and a blessing to your people.

WE, WISH TO MENTION
THE PRAISEWORTHY OF
THE FIRST CONTRIBUTORS
FOR THE LOAN FUND OF
"KEREN HADOROTH"

Mrs. MINNIE L. GREENFIELD

U.S.A. — ISRAEL — I.L. 500.—

And, Dr. PAUL WOLF,
GERMANY — D.M. 500.—

To the Central Committee of
„EPHRATH" Society
P.O.B. No. 28086
Tel-Aviv, Israel.

I am interested in the activities of your Association and I am willing to assist towards the achievements of its aims.

- Please find enclosed my subscription for the „EPHRATH" Quarterly to the amount of
- Please accept my membership fees for the amount of
- Please find enclosed my contribution for the „Keren Hadoroth" („Fund for the Generations"), for financial assistance to children of large and poorly circumstanced families for the amount of
- Please find enclosed my contribution to the „Keren Hadoroth" („Fund for the Generations"), to be used for the 'Loan Fund' to help establish families economically for the amount of

Sincerely yours,

Attached check No. on

for the amount of

Name

Address

Please fill in what you wish to contribute and delete the rest.

immediate constructive action to create suitable conditions for young men and women of small financial means to set up homes in Israel. More homes and more children in the homes, even in those that have already been set up. These are the answers required of us by the challenges of the time, as a firm foundation for the existence, continuity and security of the independent people of Israel in its independent native land.

III.

The decisions that the conference has accepted are the fruits of study, research and thought in the course of years devoted to this problem. The sum total of the decisions as one definite plan, is made up of four main principles on which the whole structure of the plan is based. They are as follows : 1. A call to the Jewish nation ; 2. A Fund for the Generations ; 3. The prevention of interference with the birthrate ; 4. A message to the women of Israel and volunteers among the nation.

This call is to the whole Jewish Nation, both in Israel and the Diaspora. Let us not forget that the chief reason for our decrease in population is the Hitlerite holocaust. Before our very eyes the fires of the Nazi enemy burnt and consumed the most vital part of our nation — six million of our own flesh and blood. It is therefore abundantly clear that the reintegration of the nation and the making good of its losses in numbers, is not only a holy duty, but also a unique privilege. And happy are they who can take part in it.

This privilege belongs only to our people whose heart has known all the bitterness of the years of destruction. And in the joy of the growth of the newly created nation, after our foes had written us off and 'selected' us to be the last generation, in this our poy no gentile shall have a part. And although many among us have not listened to the 'first sign', the voice crying from the destruction of the Nazi holocaust and have not been guided by the 'pillar of smoke' rising from the furnaces in which six million Jews were burnt, they will listen to the last sign 'the pillar of fire' which lights the way for us to keep forever in our hands that which was given to us at this time when G-d turned his face towards us. This 'pillar of fire' gives us light and commands us to 'Be fruitful and multiply, fill the land and conquer it'. 'Conquer it' in the widest sense. By guarding, building, and creating, in the town, in the field and on the borders, by land, by sea, and by air. The challenge of the time is — be great ; for only a great nation both in quality and quantity can stand before such challenges and overcome the trials of these great days. This is the meaning of our call to the Jewish nation. Grow, raise yourselves spiritually and be a great nation.

For this reason this conference has seen fit to open a 'Fund for the Generations', to guard our existence and our privileges. We speak here of large families. Unfortunately they are too few. What have we done for them ? But before we clarify our duty, the duty of the whole Jewish public towards them, let it be quite clear that these blessed families do not constitute the demographic problem. The principal problem in all its seriousness is created by the families with few children. And this problem on which depends our existence will not be solved unless all the families in Israel become blessed with children.

And if it is not in the hands of each one to do his part in this duty, and to build what has been destroyed the best he can do is with money to fulfil his duty towards those families, by whom the house of Israel, the people of Israel and the State of Israel is being built, an everlasting foundation.

This duty is incumbent upon all of us, on the whole public both INSTITUTIONS and INDIVIDUALS wherever they may be. We, whose demographic situation is incomparably difficult should learn from other enlightened nations such as France and Belgium who value every child for the future of their nation and country. In the countries mentioned a monthly child allowance equivalent to IL. 75 is paid for each child.

When we do not take into consideration the situation of these families, we are not only sinning against our humanitarian and social duties but are also causing the growth of indifference to this problem among large sections of the public. Our nation for whom the question of the growth of the birthrate is a question of existence, continuity, security and eternal values is not fulfilling its duties and indeed we shall have to answer for this. Let us not be preachers who speak only empty words !

It gives us pleasure to mention the first steps being taken by the 'Centre for Demographic Affairs', under the auspices of the Office of the Prime Minister under the direction of Mrs. Z. Harman. We hope that this centre (on whose Council a representative of Efrat sits), will widen and enlarge its activities in accordance with necessities. But there are basic points in this problem that affect the public directly, for the official seal of the government has its limitations. Within the borders of the State there is need to act on behalf of Jewish families only. On the other hand, activities in the Diaspora are outside the borders of the State. There is therefore need for the initiative of the Jewish public and its institutions which are dealing with this problem. For this purpose, it has been decided to set up the Fund of the Generations, a fund for the sake of future generations. There are three branches to this fund :

TO THE JEWISH PEOPLE IN ISRAEL AND THE DIASPORA

IN THE SPIRIT OF THE DISCUSSIONS AND TAKEN AT THE NATIONAL CONFERENCE HELD IN JERUSALEM, WE TURN TO YOU WITH THE FOLLOWING REQUEST:

I.

Every living thing and especially man has three prime functions: existence, continuity and purpose. These three are indeed one. There is an eternal discussion as to which came first. Concerning mankind, we can state that these three are one. Existence, continuity and purpose are inextricably joined. There is no value in existence without continuity and neither have value without purpose.

In our time it has come about that the people of Israel has one necessity: — existence, continuity and purpose — the three are one.

The existence of the nation in Israel and in the Diaspora depends on its continuity. If the birthrate does not rise, that is to say, there will not be continuity in sufficient numbers, then the nation is in danger. Then all purpose and aim is as nothing.

The problem of continuity is therefore one of prime importance, which comes before all others, for on it and only on it, depends our existence. For our existence, security and purpose are important too.

There is nothing more difficult than to explain a simple elementary thing. Our nation is accustomed to finding solutions to complicated problems that stand before it, and often disregards basic primary essential questions.

The problem of improving the demographic situation, of raising the birthrate in Israel and the Diaspora is the prime problem. Only after we have righted the wrongs of the past few years, shall we be able to solve our other problems. For what value is there in solving social, political, economic and cultural problems if the birthrate continues in its present state. For then, heaven forbid, our existence is in jeopardy.

The time has come to sound the horn and to ring the warning bell. "Rise, sleepers, from the slumber of indifference towards the greatest problem of the nation."

We do not underestimate the other problems of our generation, the first generation of the Redemption, the generation in which the event we have awaited for two thousand years has happened, and eighty generations of longing and desire have preceded.

All our problems are holy but the problem of the birthrate is the holy of holies, for it is this that ensures the continuity of the Torah of our people forever.

II.

The demographic situation of the Jewish nation

in the world and in Israel is still on the downslide. The Jewish nation, the carrier of progress in the world in such varied fields as culture, science, society, the rights of man, the doing away with poverty and ignorance, is still at the head of the camp that preaches birth control both by conventional methods and by the latest ones. The traditional Jewish family, blessed with children, that only thirty or forty years ago was the pride and happiness of Jewish parents, has decreased gradually to a terrifying extent, and has now reached an average of two children only.

The threats of internal demographic danger are directed against all Jewish centres wherever they may be. There is, however, an essential difference between the dangers threatening the Jews in the Diaspora and those lying in wait for the Jews who dwell in Zion. The danger of cultural assimilation, in addition to that of extinction, stands before the Jews of the Diaspora like a kiss of death; however, the danger, heaven forbid of physical destruction, lies before our nation in its native land if we do not rouse ourselves while there is yet time, to return to our demographic strength in order to fill the void that has been created and to ensure our existence and our borders for all time.

It is indeed our victory in the Six Day War that has laid bare our weaknesses in manpower. This fact proves, above all that our existence depends on 'aliya' in its two meanings — immigration from the Diaspora and internal growth. And although it is obvious to anyone who can see clearly that out of the two kinds of 'aliya' the settlement of the state with its widened areas, its development and defence will come about; yet the natural and effective answer to all the threats on the one hand, and challenges on the other, lies rather in internal growth; for if we succeed in encouraging natural growth wisely, it will deliver us from our present straits and put us on the right road towards an assured future; and this by the investment of a small percentage of the sum required to encourage and absorb 'aliya' (immigration) from the Diaspora in similar proportions, even if there were a possibility of such immigration — which at present is merely wishful thinking. On the other hand the plans for the encouragement of internal growth are feasible and can be carried out.

The fact that the percentage of marriages in the State from the year 1948 — 1967 has decreased demands an explanation. This situation requires

THE PRESIDENCY OF THE
"EPHRATH" MEETING HELD
AT THE "EDEN" HALL
IN PARIS

LEFT TO RIGHT: Mr. M. GORALL, Adv. I. PEVESNER, Rabbi Dr. MUNK,
Dr. KURLAND, Mr. S. FRIEDRICH and Mr. BOIGENMAN.

JEWISH DEMOGRAPHIC SOCIETY
164, SHAFTESBURY AVENUE, LONDON, W.C.2

THE
FUTURE OF
OUR PEOPLE IS
IN YOUR
HAND

A PAMPHLET,
PUBLISHED BY
LONDON'S "EPHRATH"
COMMITTEE

THIS leaflet is published by the Jewish Demographic Society in order to arouse interest amongst newly-married couples in a matter which is of crucial importance for the future of the Jewish people.

Statistics show an alarming decline in the Jewish birth rate in general, but this issue has become increasingly apparent and serious in this country. The birth rate within the Jewish community is much lower than that of the general population.

Painful though it might sound, we must recognise the unpleasant fact that the work of extinction which the Nazis failed to complete we ourselves are now implementing in the form of a diminishing birth rate which is approaching catastrophic proportions. Indeed, sterilisation, which, after all, is only an extreme form of birth control, was one of the means by which the Nazis sought to accomplish their fiendish ends.

The time has come when young Jewish couples must be made to realise the responsibility and, indeed, the privilege, which they have to make a contribution to the rejuvenation of our people by strengthening its next generation. It is a matter of deep concern for the future of the Jewish people that the practice of birth control in one form or another has become so widespread amongst large sections of the Jewish community.

OUR AIMS

- To encourage an increase in the birth rate of the Jewish people.
- To extend help and advice to couples on matters relating to the establishment of families and the upbringing of children.
- To make every Jew realize that a natural increase in the numbers of the Jewish people is of the highest importance if we are to avert the danger of extinction which threatens us.

Let us dedicate ourselves to our life-giving mission. By bringing children into the world, we bring content and meaning to our existence and vitality to life itself.

„ע מ י ד ר“

החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ

עוסקת בניהול ובאחזקת 207,000 דירות
מפתחת ומשפרת את השיכונים שבניהולה
מאפשרת לדיירים לרכוש את דירותיהם
בתנאים נוחים
מארגנת ומנהלת עבודה קהילתית בתוך השיכונים

תיקון טעות: בשורה התשיעית בעמוד 6 נפלה טעות צ"ל: חשבון איש ישראל וחשבון מדינת ישראל.

ב ש ק ה

כבוד הרופאים, עורכי-דין ומנהלי משרדים,
מתבקשים להכליל את גליוני הרבעון „אפרת“
בתוך חומר הקריאה שבחדרי המתנה.

תודה

תל-אביב-יפו
TEL-AVIV — JAFO

שולס — P. P.
3 2 4

Published by:

„EPHRATH“

JEWISH DEMOGRAPHIC SOCIETY

TEL AVIV P.O.B.

28086

בהוצאת:

אפרת

אגודה לדמוגרפיה יהודית בישראל

תל-אביב, ת"ד

מחיר הגליון — 1 ל"י

נדפס ב"החברה המאוחדת להדפסה ופרסומים, תל-אביב, הרכבת 52.